

๗/๑/๕๓

การศึกษาปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน
ในสังกัดเทศบาลนครนครปฐม จังหวัดนครปฐม

THE STUDYING OF THE POTENTIAL PROBLEMS CONCERNING
THE TASKS OF QUALITY ASSURANCE IN SCHOOLS UNDER
THE JURISDICTION OF NAKHON PATHOM MUNICIPALITY
IN NAKHON PATHOM PROVINCE

วิทยานิพนธ์

ของ

ว่าที่ร้อยตรีทวีศักดิ์ สาแก้ว

เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จฯ

พ.ศ. 2550

วัน เดือน ปี..... 4 มิ.ย. 2552.....
เลขทะเบียน..... ๒๒๐๖๐๐.....

เลขเรียกหนังสือ

๓๗๑.๒
๗๒๒๙๐
๑๕๕๐

วิทยานิพนธ์ การศึกษาปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน
ในสังกัดเทศบาลนครนครปฐม จังหวัดนครปฐม

โดย ว่าที่ร้อยตรีทวีศักดิ์ સાແກ້ວ

สาขา การบริหารการศึกษา

ประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สราวุธ เศรษฐขจร
กรรมการ ดร. เปรมสุรีย์ เชื่อมทอง

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต

.....ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายงานบัณฑิตศึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สราวุธ เศรษฐขจร)

คณะกรรมการสอบภาคินิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. สุรศักดิ์ หลาบมาลา)

.....กรรมการ
(ดร. เปรมสุรีย์ เชื่อมทอง)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์สุกรณ์ ลิมบริบูรณ์)

.....กรรมการและเลขานุการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมหมาย มหาบรรพต)

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี เพราะผู้วิจัยได้รับความเมตตากรุณาอย่างยิ่งจาก ท่านอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สรายุทธ์ เศรษฐขจร ประธานควบคุม วิทยานิพนธ์ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เปรมสุรีย์ เชื่อมทอง กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ตลอดจนได้ให้คำปรึกษาแนะนำ พร้อมทั้งเสนอแนะและปรับปรุงงานวิจัยฉบับนี้ด้วยความเมตตา เอาใจใส่ตลอดมา ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ตรวจสอบ และให้ ข้อเสนอแนะในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ซึ่งประกอบด้วย ดร.เก็จกนก เอื้อวงศ์ อาจารย์ ประจำมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ดร.วิเชียร อินทรสมพันธ์ อาจารย์ประจำมหาวิทยาลัย ราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา นายสามารถ รอดสำราญ ผู้อำนวยการโรงเรียนรัตนโกสินทรสมโภช บวรนิเวศศาลายา นายสมชาย เป็ยถนอม ผู้อำนวยการโรงเรียนเทศบาล 3 (สระกระเทียม) นาย โสภณ นาคศิริ ผู้อำนวยการโรงเรียนเทศบาล 5 วัดพระปฐมเจดีย์ ที่ให้ความกรุณาแก่ผู้วิจัยเป็น อย่างยิ่ง

ขอขอบคุณผู้อำนวยการสำนักการศึกษาเทศบาลนครนครปฐม และผู้บริหารโรงเรียนสังกัด เทศบาลนครนครปฐม จังหวัดนครปฐม ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลและให้ข้อมูลที่ ถูกต้องสมบูรณ์

ขอกราบขอบพระคุณท่าน ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมหมาย มหาบรรพต ที่ให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ ประสานงาน ในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้

คุณประโยชน์และแนวทางอันพึงมีจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบคุณความดีแด่บุพการี อาจารย์ผู้ถ่ายทอดความรู้ และครอบครัว ตลอดจนผู้มีอุปการะคุณทุกท่านที่ช่วยเหลือสนับสนุนแก่ ผู้วิจัยตลอดมา

ทวีศักดิ์ साแก้ว

การศึกษาปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน
ในสังกัดเทศบาลนครนครปฐม จังหวัดนครปฐม

THE STUDYING OF THE POTENTIAL PROBLEMS CONCERNING
THE TASKS OF QUALITY ASSURANCE IN SCHOOLS UNDER
THE JURISDICTION OF NAKHON PATHOM MUNICIPALITY
IN NAKHON PATHOM PROVINCE

บทคัดย่อ
ของ
ว่าที่ร้อยตรีทวีศักดิ์ สาแก้ว

เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา

พ.ศ. 2550

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

ทวิศักดิ์ สาแก้ว. (2550). การศึกษาปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน
ในสังกัดเทศบาลนครนครปฐม จังหวัดนครปฐม. วิทยานิพนธ์ระดับมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ
: บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.

คณะกรรมการควบคุม : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สรายุทธ์ เสรยฐขจร
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เปรมสุรีย์ เชื่อมทอง

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา
ของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครนครปฐม จังหวัดนครปฐม จำแนกตามขนาดของโรงเรียน และ
เพื่อศึกษาแนวทางการแก้ปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในสังกัด
เทศบาลนครนครปฐม จังหวัดนครปฐม 4 ด้าน คือ ด้านการวางแผนปฏิบัติงาน ด้านการปฏิบัติ
ตามแผน ด้านการตรวจสอบและประเมินผล และด้านการปรับปรุงแก้ไขและพัฒนา กลุ่มตัวอย่าง
ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นผู้บริหาร โรงเรียนและครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครนครปฐม
จังหวัดนครปฐม จาก 7 โรงเรียน จำนวน 214 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม
มีค่าความเชื่อมั่น 0.98 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ
ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

1. ปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนคร
นครปฐม จังหวัดนครปฐม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกตามขนาดของโรงเรียน พบว่า
ปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนทุกขนาด อยู่ในระดับปานกลาง
โดยโรงเรียนขนาดเล็กมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ โรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดใหญ่
ตามลำดับ และเมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา
อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน โดยด้านการปรับปรุงแก้ไขและพัฒนา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ
ด้านการวางแผนปฏิบัติงาน ด้านการปฏิบัติตามแผน และด้านการตรวจสอบและประเมินผลตามลำดับ
2. แนวทางการแก้ปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในสังกัด
เทศบาลนครนครปฐม จังหวัดนครปฐม 1) ด้านการวางแผนปฏิบัติงาน คือ ควรจัดประชุมชี้แจง
เพื่อวางแผนการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษา และขั้นตอนการดำเนินงาน
การประกันคุณภาพ 2) ด้านการปฏิบัติตามแผน คือ ควรจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่อการปฏิบัติงาน
ในระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในเรื่อง เอกสาร สื่อ วัสดุอุปกรณ์ ระบบ
ข้อมูลสารสนเทศ อาคารสถานที่ ฯลฯ ตามแผนที่วางไว้ 3) ด้านการตรวจสอบและประเมินผล
คือ ผู้บริหารควรมีการนิเทศงานอย่างใกล้ชิด ให้กำลังใจ และพัฒนาครูให้มีความสามารถในการ

พัฒนาตนเองและผู้อื่น 4) ด้านการปรับปรุงแก้ไขและพัฒนา คือ ควรนำผลการประเมินภายใน ส่วนที่เป็นจุดด้อยมาปรับปรุงเพื่อให้ผ่านมาตรฐานการศึกษาตามที่กำหนด

THE STUDYING OF THE POTENTIAL PROBLEMS CONCERNING
THE TASKS OF QUALITY ASSURANCE IN SCHOOLS UNDER
THE JURISDICTION OF NAKHON PATHOM MUNICIPALITY
IN NAKHON PATHOM PROVINCE

AN ABSTRACT

BY

ACTING SUB LT. THAWEESEK SAKAEW

The Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Master of Education Program in Educational Administration

2007

Copyright of Bansomdejchaopraya Rajabhat University

THAWEESAK SAKAEW. (2007). THE STUDYING OF THE POTENTIAL PROBLEMS CONCERNING THE TASKS OF QUALITY ASSURANCE IN SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION OF NAKHON PATHOM MUNICIPALITY IN NAKHON PATHOM PROVINCE. MASTER DEGREE OF THE EDUCATION ADMINISTRATION, BANSOMDEJCHOPRAYA RAJABHAT UNIVERSITY.
ADVISOR : ASSISTANCE PROFESSOR DR.SARAYUTH SETHAKHAJORN ;
ASSISTANCE PROFESSOR DR.PREMSUREE CHAUMTHONG.

This research purposes were to study the potential problems concerning the tasks of quality assurance in schools under the jurisdiction of Nakhon Pathom Municipality in Nakhon Pathom Province and the Guidelines to solve the problems from the tasks of included 4 aspects : educational quality assurance planning, planning implementation, quality inspection and evaluation, improvement and development. The sample groups were 214 persons included the administrators and the teachers from the 7 school under the jurisdiction of Nakhon Pathom Municipality in Nakhon Pathom Province. The questionnaires were sent to the respondents. Frequency distribution, percentage, mean, and standard deviation were used for the data analysis.

Research findings were as follows :

1. The overall image of the potential problems concerning the tasks of quality assurance in schools under the jurisdiction of Nakhon Pathom Municipality in Nakhon Pathom Province were at middle level. When classified in the sizes of the schools, small schools had the highest middle level, next the middle size of schools and the least were big schools. When considered the aspects, they were satisfied with quality assurance model at the middle level, from the most to the least, improvement and development, educational quality assurance planning, planning implementation, quality inspection and evaluation.
2. The guidelines to solve the potential problems concerning from the tasks of quality assurance of the schools were to 1) should have a meeting for the educational quality assurance planning follow with the standard of the educational quality assurance and steps of quality assurance 2) should provide the facilities used for the management of the educational quality assurance 3) should look after the tasks closely, give some spirit and

develop teachers to be able to improve themselves and the others 4) should bring the internal evaluation in the disadvantage parts and improve them to pass the educational standard.

สารบัญ

	หน้า
ประกาศคุณูปการ.....	ก
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
สารบัญเรื่อง.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญแผนภูมิ.....	ฎ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของงานวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย.....	7
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	8
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
การประกันคุณภาพการศึกษา.....	10
แนวคิดและทฤษฎีระบบการบริหารงานคุณภาพในการบริหารสถานศึกษา.....	30
ขั้นตอนการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา.....	42
แนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา	
โรงเรียนสังกัดเทศบาลและเมืองพัทยา.....	60
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	83
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	88
ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย.....	88
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	90
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	91
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	92

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	93
ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	93
ตอนที่ 2 ปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนใน สังกัดเทศบาลนครนครปฐม จังหวัดนครปฐม.....	95
ตอนที่ 3 แนวทางการแก้ปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครนครปฐม จังหวัดนครปฐม.....	115
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	120
สรุปผลการวิจัย.....	120
อภิปรายผล.....	122
ข้อเสนอแนะ.....	127
บรรณานุกรม.....	129
ภาคผนวก.....	134
ภาคผนวก ก. รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย.....	135
ภาคผนวก ข. แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	137
ภาคผนวก ค. หนังสือขอความอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องมือ.....	154
ภาคผนวก ง. หนังสือขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย.....	156
ภาคผนวก จ. ระดับปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของ โรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครนครปฐม จังหวัดนครปฐม.....	159
ประวัติผู้วิจัย.....	161

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1	33
2	89
3	94
4	95
5	96
6	97
7	104
8	108
9	111
10	115

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า	
11	แนวทางการแก้ปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการปฏิบัติตามแผนของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครปฐม จังหวัดนครปฐม.....	117
12	แนวทางการแก้ปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการตรวจสอบและประเมินผลของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครปฐม จังหวัดนครปฐม.....	118
13	แนวทางการแก้ปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครปฐม จังหวัดนครปฐม.....	119

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	8
2 แนวคิดการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา.....	14
3 ระบบประกันคุณภาพการศึกษา.....	15
4 ความจำเป็นในการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา.....	17
5 ปัญหาและความจำเป็นที่ต้องมีการประกันคุณภาพการศึกษา.....	18
6 กรอบความคิดของการประเมินคุณภาพภายนอก.....	28
7 ความสัมพันธ์ระหว่างการประกันคุณภาพภายในกับการประเมินคุณภาพ ภายนอก.....	30
8 การบริหารงานคุณภาพ.....	32
9 วงจรเดมมิง (Deming Cycle) หรือ วงล้อ PDCA.....	35
10 การเปรียบเทียบวงจรคุณภาพด้านอุตสาหกรรมกับวงจรคุณภาพด้าน การศึกษา.....	36
11 ISO 9000 กับการจัดการศึกษา.....	37
12 รูปแบบองค์ประกอบของวิธีระบบและการวิเคราะห์ระบบ.....	40
13 โครงสร้างการประกันคุณภาพการศึกษา.....	45
14 ความสัมพันธ์เชื่อมโยงของมาตรฐาน ข้อตกลงและแผนต่าง ๆ.....	47
15 ความสัมพันธ์ของการวางแผนและการดำเนินการตามแผน.....	48
16 กิจกรรมการตรวจสอบประเมินผลภายใน.....	50
17 ขั้นตอนการเตรียมการรับการประเมินจากองค์กรภายนอก.....	58
18 วงจรบริหารคุณภาพการศึกษา.....	59
19 กระบวนการจัดการของสถานศึกษาเกี่ยวกับระดับการบริหารจัดการ.....	65
20 กระบวนการจัดการของสถานศึกษาเกี่ยวกับการรับรองมาตรฐาน.....	65
21 โครงสร้างการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาโรงเรียนใน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (เทศบาลและเมืองพัทยา).....	68
22 ระดับปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนใน สังกัดเทศบาลนครนครปฐม จังหวัดนครปฐม.....	160

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การเปลี่ยนแปลงในยุคโลกาภิวัตน์ ความเจริญทางเทคโนโลยีสารสนเทศ ทำให้สังคมเป็นสังคมโลกที่สามารถติดต่อสื่อสารกันได้อย่างไรพรมแดนและเป็นไปได้อย่างรวดเร็ว ประเทศไทยได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว เมื่อผสมผสานกับสภาพปัญหาทางเศรษฐกิจและสังคมในปัจจุบันมีแนวโน้มให้เห็นชัดเจนว่า สังคมไทยกำลังก้าวสู่ภาวะวิกฤต การที่จะแก้วิกฤตของประเทศชาตินั้นทุกคนมองไปที่การศึกษา ต้องใช้การศึกษาเป็นเครื่องมือสร้างคุณภาพของคนในชาติให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์เอื้อต่อกระแสการเปลี่ยนแปลง และรองรับปัญหาที่ชาติกำลังเผชิญ (กรมสามัญศึกษา, 2542 : ก) และในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขโดยผ่านกระบวนการทางการศึกษานั้น อยู่บนหลักการที่เน้นการพัฒนาที่สมบูรณ์รอบด้าน การศึกษาจึงเป็นกุญแจสำคัญที่จะทำให้คนประสบความสำเร็จ ดำรงชีวิตอย่างมีความสุขสามารถที่จะปรับตัวให้เข้ากับสภาพสังคมของโลกในยุคโลกาภิวัตน์ที่เปลี่ยนแปลง หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้ให้ความสำคัญกับการมุ่งพัฒนาคนให้สมบูรณ์ มีความสมดุลทั้งด้านจิตใจ ร่างกาย ปัญญา และสังคม สามารถพึ่งตนเอง ร่วมมือกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์ พัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อมมาเป็นแนวคิดในการปรับเปลี่ยนวิธีการพัฒนาคน ทั้งนี้โดยอาศัยหลักการของศาสนาเป็นพื้นฐานในการพัฒนาคน การพัฒนาคนให้สมบูรณ์หมายถึงการมีชีวิตที่สมบูรณ์ทั้งระบบสมอง ระบบร่างกายและระบบจิตวิญญาณ กล่าวคือ มีคุณธรรมจริยธรรมนั่นเอง (สมศักดิ์ สิ้นธุระเวชญ์, 2542 : 5)

เมื่อคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาโดยผ่านกระบวนการทางการศึกษา บทบาทของการศึกษาจึงไม่เพียงเป็นเครื่องมือในการพัฒนาเท่านั้น หากแต่ยังเป็นตัวการสำคัญในการพัฒนาโดยตรงอีกด้วย เพราะนอกจากจะต้องใช้การศึกษาพัฒนาคน (ผู้เรียน) ให้มีชีวิตที่ดีงาม มีความสมบูรณ์พร้อมในตัวเอง และมีคุณภาพชีวิตที่ดีแล้ว ยังต้องพัฒนาให้ผู้เรียนเป็นทรัพยากรมนุษย์ (Human resource) เพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมอีกด้วย แต่จากการพัฒนาการศึกษาไทยในระยะเวลาที่ผ่านมาต้องถือว่าประสบผลสำเร็จเป็นที่น่าพอใจในระดับหนึ่ง แต่ยังไม่เป็นการเพียงพอสำหรับปัจจุบันและอนาคตที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างมากมาย การศึกษาไทยจึงต้องเป็นกระบวนการที่เตรียมและนำคนไทย สังคมไทยให้ก้าวสู่ออนาคตอย่างมั่นคงและรู้ทันโลก ด้วยเหตุนี้การพัฒนา

การศึกษาสำหรับอนาคต จึงต้องมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ทั้งในส่วนที่เป็นปัจจัย กระบวนการและผลผลิต ซึ่งสถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องร่วมมือกันจัดการศึกษาให้ได้มาตรฐาน และมีคุณภาพทัดเทียมกันทั่วประเทศ (กรมสามัญศึกษา, 2542 : 1)

จากแนวคิดในการจัดการศึกษาให้ได้มาตรฐาน และมีคุณภาพทัดเทียมกันทั่วประเทศใน รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 43 บัญญัติไว้ว่า “บุคคลย่อมมีสิทธิ เสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมี คุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช่จ่าย” และในมาตรา 81 บัญญัติไว้ว่า “...ให้มีกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษา แห่งชาติ...” ปัจจุบันก็คือ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (เมตต์ เมตต์การุณจิต, 2547 : 102) และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติฉบับนี้ จึงเป็นกฎหมายแม่บทในการบริหารและจัดการการศึกษาระดับมัธยมศึกษา และเป็นกลไกสำคัญของการปฏิรูป การศึกษาของประเทศในหมวด 6 มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา ที่ให้มีระบบการ ประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา ในมาตรา 47 ระบุให้มีระบบ การประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วย ระบบการประกันคุณภาพภายในและระบบการประกันคุณภาพภายนอก และกำหนดไว้ในมาตรา 48 ให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาต้องจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และ ให้ถือว่า การประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการ อย่างต่อเนื่อง จัดทำรายงานประจำปีเสนอหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา และเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก ซึ่งจะมีการประเมินคุณภาพจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาอย่างน้อย หนึ่งครั้งในทุกห้าปีการประเมินผลภายนอกครั้งแรกของสถานศึกษาทุกแห่งจะต้องดำเนินการภายใน 6 ปี นับแต่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติมีผลบังคับใช้ (ธีระ รุญเจริญ, 2546 : 159)

การประกันคุณภาพการศึกษาจึงเป็นกระบวนการที่จะยกระดับคุณภาพ และมาตรฐาน การศึกษาของสถานศึกษาต่าง ๆ ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ โดยมุ่งเน้นการใช้ข้อมูล การประเมินคุณภาพของสถานศึกษาป้อนกลับมาเพื่อรายงานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายให้ร่วมกัน สนับสนุนและพัฒนาสถานศึกษาให้ได้มาตรฐานที่กำหนดไว้ โดยมีความเชื่อว่าถ้ามีปัจจัยและ กระบวนการที่เหมาะสม คุณภาพที่ดีจะตามมา (สำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่น กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย, 2544 : 3) ดังนั้นโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครนครปฐม จังหวัดนครปฐม จึงได้มีความพยายามในการดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพตามนโยบายพัฒนาคุณภาพการศึกษา ซึ่งมีสำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่น กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย เป็นหน่วยงานที่ รับผิดชอบการดำเนินงานทางการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเพื่อให้สามารถรองรับ

การดำเนินงานเกี่ยวกับระบบประกันคุณภาพการศึกษา จึงได้กำหนดแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดเทศบาลและเมืองพัทยา โดยยึดหลักแนวคิดในการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา 3 ด้าน คือ 1) การควบคุมคุณภาพการศึกษา (Quality control) 2) การตรวจสอบคุณภาพการศึกษา (Quality audit) และ 3) การประเมินคุณภาพการศึกษา (Quality assessment) ทั้งนี้ยังได้นำหลักการบริหารที่เป็นการบริหารคุณภาพด้วยวงจรเดมมิ่งหรือวงล้อ PDCA มาปรับใช้ในการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งประกอบด้วย การวางแผนปฏิบัติงาน (Plan) การปฏิบัติตามแผน (Do) การตรวจสอบและประเมินผล (Check) และการปรับปรุงแก้ไขและพัฒนา (Act) (สำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่น กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย, 2544 : 12 - 14)

แต่ในการพัฒนาโรงเรียนให้มีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับ ศรัทธา และน่าเชื่อถือของชุมชน และสังคม ยังพบปัญหาที่เป็นอุปสรรคเกี่ยวกับการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาอยู่หลายประการ จากผลการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานทุกสังกัด รอบแรก พ.ศ. 2545 - 2548 จำนวน 30,010 แห่ง พบว่า ด้านครูผู้สอนยังไม่ได้มาตรฐานในเรื่องต่อไปนี้ ความเพียงพอของครู ความสามารถของครูในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านผู้บริหารยังไม่ได้มาตรฐานในเรื่องการบริหารวิชาการ โดยเฉพาะการมีหลักสูตรที่เหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น มีสื่อการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และการส่งเสริมกิจกรรม และการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และด้านผู้เรียนยังไม่ได้มาตรฐานในเรื่อง ความสามารถในการคิดอย่างเป็นระบบ ความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร ทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ทักษะในการทำงาน รักการทำงานสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต ส่วนภาพรวมของสถานศึกษา พบว่า ยังไม่ได้มาตรฐาน คิดเป็นร้อยละ 65 เกือบทั้งหมดเป็นสถานศึกษาของรัฐขนาดเล็กในชนบท และโรงเรียนในสังกัดการปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 881 แห่ง ก็มีปัญหาดังที่กล่าวและในภาพรวม พบว่า ยังไม่ได้มาตรฐาน คิดเป็นร้อยละ 29 ส่วนใหญ่เป็นสถานศึกษานขนาดกลางในเมือง (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา องค์กรมหาชน , 2549 : ออนไลน์) โรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครนครปฐม จังหวัดนครปฐม ก็เป็นโรงเรียนในสังกัดการปกครองส่วนท้องถิ่น ก็ประสบปัญหาที่ยังไม่ได้มาตรฐานดังกล่าวด้วยเช่นกัน นอกจากนี้จากงานวิจัยของ โกสินทร์ คำฤกา (2545 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดขอนแก่น พบว่า มีปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน อยู่ในระดับปานกลาง ทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านควบคุมคุณภาพการศึกษา ด้านตรวจสอบ

ทบทวนและปรับปรุงคุณภาพการศึกษาและด้านประเมินและรับรองคุณภาพ เมื่อเปรียบเทียบ ปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาตามขนาดของโรงเรียน พบว่า โรงเรียนขนาดใหญ่ พิเศษและโรงเรียนขนาดเล็กแตกต่างกัน

ดังนั้นจากความสำคัญและปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาปัญหาและ แนวทางการแก้ปัญหา การดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาล นครนครปฐม จังหวัดนครปฐม ตามแนวคิดการบริหารคุณภาพด้วยวงจรเดมมิ่งหรือวงล้อ PDCA และคาดว่าผลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ จะช่วยให้โรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครนครปฐม จังหวัด นครปฐม และหน่วยงานต้นสังกัดทราบถึงปัญหา และแนวทางการแก้ปัญหาการดำเนินงานการ ประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครนครปฐม เพื่อกระตุ้นให้โรงเรียนมี การดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาอย่างเป็นระบบถูกต้อง และพร้อมที่จะรับการประเมิน ภายนอกได้อย่างมั่นใจ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนในสังกัด เทศบาลนครนครปฐม จังหวัดนครปฐม จำแนกตามขนาดของโรงเรียน
2. เพื่อศึกษาแนวทางการแก้ปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของ โรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครนครปฐม จังหวัดนครปฐม

ขอบเขตของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งวิจัยอยู่ในขอบเขต ดังนี้

1. ขอบเขตของเนื้อหา

ขอบเขตของเนื้อหาในการวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาการ ดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครนครปฐม จังหวัดนครปฐม ตามกรอบแนวคิดการบริหารคุณภาพด้วยวงจรเดมมิ่ง (Deming cycle) หรือ วงล้อ PDCA (สำนัก บริหารการศึกษาท้องถิ่น กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย, 2544 : 35-54) ดังนี้

1.1 ด้านการวางแผนปฏิบัติงาน ได้แก่

1.1.1 การศึกษาและการเตรียมการ แบ่งออกเป็น การตั้งคณะทำงาน การจัด วางตัวบุคลากร การให้การศึกษา การสร้างความรู้และความเข้าใจ

1.1.2 การวางแผนประกันคุณภาพ แบ่งออกเป็น การจัดทำมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน มาตรฐานคุณภาพ มาตรฐานการปฏิบัติงาน การจัดทำข้อมูลพื้นฐาน การจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน

1.1.3 ด้านการปฏิบัติตามแผน ได้แก่ การนำแผนประกันคุณภาพการศึกษาไปใช้ แบ่งออกเป็นการพัฒนาบุคลากร การจัดสิ่งอำนวยความสะดวก การทบทวนแผน การนิเทศ การกำกับ ติดตามและประเมินผล

1.1.4 ด้านการตรวจสอบและประเมินผล ได้แก่ การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา แบ่งออกเป็นการเตรียมการตรวจสอบ ทบทวน ประเมินคุณภาพการศึกษา การสรุปผล การรายงาน

1.1.5 ด้านการปรับปรุงแก้ไขและพัฒนา ได้แก่ การพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพการศึกษา แบ่งออกเป็น มาตรฐานคุณภาพการศึกษา มาตรฐานการปฏิบัติงาน

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย]

2.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครนครปฐม จังหวัดนครปฐม จาก 7 โรงเรียน จำนวนทั้งสิ้น 480 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครนครปฐม จังหวัดนครปฐม จาก 7 โรงเรียน จำนวน 214 คน จากทั้งหมด 480 คน โดยใช้ตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970 : 608 อ้างถึงใน พิสนุ พองศรี, 2549 : 109) และใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling)

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ขนาดของโรงเรียน ประกอบด้วย โรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดใหญ่

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครนครปฐม จังหวัดนครปฐม ซึ่งประกอบด้วย

3.2.1 ด้านการวางแผนปฏิบัติงาน

3.2.2 ด้านการปฏิบัติตามแผน

3.2.3 ด้านการตรวจสอบและประเมินผล

3.2.4 ด้านการปรับปรุงแก้ไขและพัฒนา

นิยามศัพท์เฉพาะ

การดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง กระบวนการที่บุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครนครปฐม จังหวัดนครปฐม ร่วมกันวางแผน (Plan) กำหนดเป้าหมายและวิธีการดำเนินงาน ลงมือปฏิบัติตามแผนทุกขั้นตอน (Do) บันทึกข้อมูลเพื่อร่วมกันตรวจสอบผลการดำเนินงาน (Check) หาข้อบกพร่องและร่วมกันพัฒนาปรับปรุงแก้ไข (Act) ส่วนที่บกพร่องนั้น เพื่อที่จะพัฒนาปรับปรุงคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานที่โรงเรียนกำหนด สร้างความมั่นใจแก่นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคม

การวางแผนปฏิบัติงาน หมายถึง การพิจารณาในประเด็นที่สำคัญ เพื่อพัฒนาความคิดต่างๆ สู่รูปแบบที่เป็นจริงให้พร้อมเริ่มต้นลงมือปฏิบัติ ซึ่งประกอบด้วย 1) การศึกษาและการเตรียมการ ได้แก่ ศึกษาความพร้อมในการพัฒนาโรงเรียนสู่ระบบประกันคุณภาพ ตั้งคณะทำงานศึกษาและพัฒนาระบบคุณภาพ ให้การศึกษาและสร้างความตระหนักแก่บุคลากรที่เกี่ยวข้อง และเสนอผลการศึกษาและเตรียมการของโรงเรียนต่อต้นสังกัด 2) การวางแผนประกันคุณภาพ ได้แก่ การจัดทำมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน จัดทำข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียน (สารสนเทศตามมาตรฐาน) จัดทำแผนปฏิบัติการ จัดทำมาตรฐานการปฏิบัติงานและเสนอผลการวางแผนประกันคุณภาพของโรงเรียนต่อต้นสังกัด

การปฏิบัติตามแผน หมายถึง การนำแผนประกันคุณภาพการศึกษาไปใช้ ได้แก่ ทบทวนแผนการประกันคุณภาพการศึกษา พัฒนาบุคลากรในโรงเรียน จัดสิ่งอำนวยความสะดวกในการดำเนินงาน ดำเนินงานตามแผนที่ได้กำหนดไว้ นิเทศกำกับติดตามและประเมินผล และเสนอผลงานการนำแผนประกันคุณภาพการศึกษาไปใช้

การตรวจสอบและประเมินผล หมายถึง กระบวนการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา ได้แก่ การเตรียมการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพ การตรวจสอบและการประเมินภายในสรุปผลการตรวจสอบและการประเมินภายใน รายงานผลการตรวจสอบและการประเมินภายในให้หน่วยงานและสาธารณชนทราบ และเสนอผลงานการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนต่อต้นสังกัด

การปรับปรุงแก้ไขและพัฒนา หมายถึง การดำเนินงานเพื่อการพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพการศึกษา ได้แก่ พัฒนาและปรับปรุงมาตรฐานการศึกษา พัฒนาและปรับปรุงมาตรฐานการปฏิบัติงาน และเสนอผลงานการพัฒนาและปรับปรุงมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนต่อต้นสังกัด

ปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง อุปสรรค ข้อขัดข้อง ข้อจำกัด หรือข้อบกพร่อง ที่เป็นสาเหตุหรือส่งผลให้การปฏิบัติงานการดำเนินงานการประกัน

คุณภาพการศึกษา ด้านการวางแผนปฏิบัติงาน ด้านการปฏิบัติตามแผน ด้านตรวจสอบและประเมินผล และด้านการปรับปรุงแก้ไขและพัฒนา ไม่ประสบผลสำเร็จหรือไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

แนวทางการแก้ปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึงข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหา อุปสรรค ข้อขัดข้อง ข้อจำกัดหรือข้อบกพร่อง อันเกิดจากการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการวางแผนปฏิบัติงาน ด้านการปฏิบัติตามแผน ด้านตรวจสอบและประเมินผล และด้านการปรับปรุงแก้ไขและพัฒนา

ผู้บริหารโรงเรียน หมายถึง ผู้ที่ได้รับตำแหน่งให้ดำรงตำแหน่งหัวหน้าสถานศึกษา ผู้รับผิดชอบบริหารงานโรงเรียน ได้แก่ อาจารย์ใหญ่ ครูใหญ่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายให้รักษาการในตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ ผู้ช่วยผู้อำนวยการสถานศึกษา และผู้ที่อยู่ในตำแหน่งผู้บริหาร โรงเรียนของโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครนครปฐม จังหวัดนครปฐม

ครูผู้สอน หมายถึง บุคลากรซึ่งปฏิบัติหน้าที่การสอนประจำของโรงเรียนและได้ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนนั้นๆ มาแล้วเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า 1 ปี

ขนาดของโรงเรียน หมายถึง ขนาดของโรงเรียนตามเกณฑ์มาตรฐานของคณะกรรมการข้าราชการครู โดยแบ่งตามจำนวนนักเรียน (สมชาติ แก้วขาว, 2545 : 7) ดังนี้

1. โรงเรียนขนาดเล็ก เป็นโรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียน 1 - 499 คน
2. โรงเรียนขนาดกลาง เป็นโรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียน 500 - 1,499 คน
3. โรงเรียนขนาดใหญ่ เป็นโรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียน 1,500 คนขึ้นไป

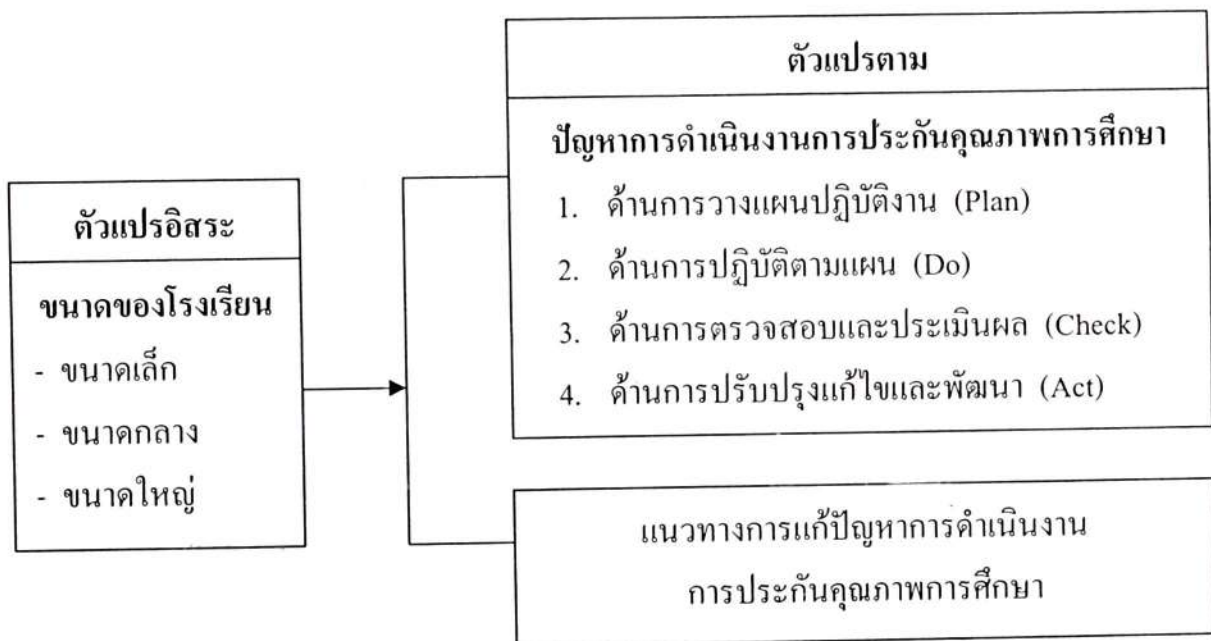
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ทำให้ทราบถึงปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครนครปฐม จังหวัดนครปฐม เพื่อทำให้เกิดแรงกระตุ้นในการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนให้มีมาตรฐานสูงยิ่งขึ้น
2. เป็นแนวทางในการปรับปรุง พัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครนครปฐม จังหวัดนครปฐม

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยตามแนวคิดการบริหารคุณภาพด้วยวงจรเดมมิง (Deming cycle) หรือวงล้อ PDCA (สำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่น กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย, 2544 : 35-54) ดังนี้

1. ด้านการวางแผนปฏิบัติงาน (Plan)
2. ด้านการปฏิบัติตามแผน (Do)
3. ด้านการตรวจสอบและประเมินผล (Check)
4. ด้านการปรับปรุงแก้ไขและพัฒนา (Act)

แผนภูมิที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครนครปฐม จังหวัดนครปฐม ซึ่งประกอบด้วยสาระสำคัญต่าง ๆ และได้นำเสนอตามลำดับหัวข้อดังต่อไปนี้

1. การประกันคุณภาพการศึกษา
  - 1.1 ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษา
  - 1.2 แนวคิด หลักการสำคัญเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา
  - 1.3 การประกันคุณภาพการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542
แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545
  - 1.4 การประกันคุณภาพภายในและการประเมินคุณภาพภายนอก
2. แนวคิดและทฤษฎีระบบการบริหารงานคุณภาพในการบริหารสถานศึกษา
  - 2.1 แนวคิดระบบบริหาร 5ส หรือ 5S
  - 2.2 แนวคิดการบริหารคุณภาพด้วยวงจรเดมมิง (Deming cycle)
  - 2.3 แนวคิดระบบบริหารคุณภาพ ISO 9000 ไปใช้ทางด้านการศึกษา
  - 2.4 การบริหารตามทฤษฎีระบบ
  - 2.5 การบริหารจัดการสมัยใหม่
3. ขั้นตอนการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา
  - 3.1 ด้านการวางแผนปฏิบัติงาน (Plan)
  - 3.2 ด้านการปฏิบัติตามแผน (Do)
  - 3.3 ด้านการตรวจสอบและประเมินผล (Check)
  - 3.4 ด้านการปรับปรุงแก้ไขและพัฒนา (Act)
4. แนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โรงเรียน
สังกัดเทศบาลและเมืองพัทยา
  - 4.1 แผนนโยบายการจัดการศึกษาในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระยะ 15 ปี (พ.ศ.
2545 - 2559)
  - 4.2 มโนทัศน์ของการประกันคุณภาพ
  - 4.3 ปัจจัยต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพการศึกษา

4.4 ระดับการประกันคุณภาพการศึกษา

4.5 บทบาทหน้าที่ของเขตการศึกษา เทศบาลและเมืองพัทยา และบทบาทของสถานศึกษา

4.6 มาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนสังกัดเทศบาลและเมืองพัทยา

4.7 สภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครนครปฐม จังหวัดนครปฐม

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

5.1 งานวิจัยในประเทศ

5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

การประกันคุณภาพการศึกษา

1. ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษา

ในทางการศึกษามีนักวิชาการ สถาบัน และหน่วยงานทางการศึกษาได้ให้ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษาไว้สอดคล้องกัน ดังนี้

กรมสามัญศึกษา (2542 : 14) ได้ให้ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษาว่าเป็นการดำเนินการต่าง ๆ ในกระบวนการจัดการศึกษาตั้งแต่การวางแผนไว้ตั้งแต่ต้นเพื่อให้เกิดการปฏิบัติอย่างเป็นระบบ เพื่อสร้างความมั่นใจ และเป็นหลักประกันต่อผู้ปกครอง ชุมชน และสังคมว่าสถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้เรียนที่จบการศึกษามีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาและเป็นที่ยอมรับของสังคม

สมศักดิ์ สินธุระเวช (2542 : 152) ให้ความหมายว่า การประเมินคุณภาพการศึกษา คือ กระบวนการหรือแนวปฏิบัติในการตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ตามมาตรฐานที่กำหนด ประกอบด้วย การทบทวนคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน การประเมินเพื่อรับรองมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา การประเมินผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในภาพรวมหรือการประเมินคุณภาพการศึกษา การดำเนินการทั้ง 3 ประการ เป็นกระบวนการที่มีความสัมพันธ์ และส่งผลซึ่งกันและกัน กระบวนการแทรกแซงคุณภาพการศึกษาสามารถดำเนินการทั้งในระหว่างกิจกรรม การควบคุมคุณภาพการศึกษา และในกิจกรรมการประเมินคุณภาพการศึกษา

วารินทร์ สินสูงสุด (2543 : 156) ให้ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง การให้ความมั่นใจแก่ผู้บริหารและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องว่าโรงเรียนมีแนวทางจัด และพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ชัดเจนและสอดคล้องกับหลักการ นโยบาย และจุดเน้นของแผนการศึกษา

ของรัฐและโรงเรียนได้ปฏิบัติตามแนวทางดังกล่าวอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อคุณภาพทางการศึกษาที่ดีของผู้เรียนแต่ละคนและทุกคน

ลักษณะ ทอเก็ด (2546 : 20) ได้สรุปความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษาว่าหมายถึง ระบบหรือกระบวนการพัฒนาการศึกษาในการสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคม ว่าสถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานที่กำหนด

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน, 2546 : 69) ได้ให้ความหมายของการประเมินคุณภาพการศึกษา หมายถึง กระบวนการวิเคราะห์และเปรียบเทียบผลการดำเนินงานของสถาบันว่าส่งผลต่อคุณภาพตามดัชนีบ่งชี้

จากความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษา และการประเมินคุณภาพการศึกษา ดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง กระบวนการจัดการศึกษา เพื่อให้เกิดการปฏิบัติอย่างเป็นระบบ สร้างความมั่นใจ และเป็นหลักประกันต่อผู้ปกครอง ชุมชน และสังคมว่าสถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้เรียนที่จบการศึกษามีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา เป็นที่ยอมรับของสังคม และการประเมินคุณภาพการศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของการประกันคุณภาพการศึกษา

2. แนวคิด หลักการสำคัญเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา

ในทางการศึกษามีนักวิชาการ สถาบัน และหน่วยงานทางการศึกษาได้กล่าวถึงแนวคิด หลักการสำคัญเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาไว้ดังนี้

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

กรมสามัญศึกษา (2542 : 5 - 6) ได้กล่าวถึง แนวคิดเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาเป็นกระบวนการพัฒนาการศึกษาที่ช่วยสร้างความพึงพอใจ และความเชื่อมั่นให้กับผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคม ว่าผู้เรียนที่จบการศึกษามีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และเป็นที่ยอมรับของสังคม โดยมีแนวความคิดหลัก ดังนี้

2.1.1 การยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา (Child - Centered development) เป็นแนวความคิดที่มุ่งให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้ที่โปร่ง และยึดประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นกับผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยมีความเชื่อว่ามนุษย์มีศักยภาพที่จะเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้ตลอดชีวิต ดังนั้นในการจัดการศึกษาจึงต้องช่วยกระตุ้น เอื้ออำนวยความสะดวก และส่งเสริมให้ผู้เรียนแต่ละคนได้พัฒนาจนเต็มศักยภาพและมีคุณภาพได้มาตรฐาน เพื่อเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม สามารถดำรงตนในสังคมได้อย่างมีความสุขและร่วมมือพัฒนาอย่าง

2.1.2 การใช้สถานศึกษาเป็นฐานในการบริหารจัดการ (School - Based Management : SBM) เป็นแนวความคิดที่มุ่งให้สถานศึกษามีอำนาจในการตัดสินใจบริหารจัดการศึกษาได้ด้วยตนเอง ซึ่งมีความเชื่อว่าสถานศึกษาเป็นศูนย์กลางของการผลิตที่สามารถสร้างผลผลิตคือผู้เรียนให้มีคุณภาพได้ การใช้สถานศึกษาเป็นฐานในการบริหารจัดการ จึงเป็นการช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการของสถานศึกษาที่จะทำให้เกิดการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เพิ่มความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ และเป็นการเสริมสร้างพลัง (Empowerment) ให้สถานศึกษา ชุมชน และสังคม ร่วมมือกันจัดการศึกษาให้มีคุณภาพได้มาตรฐาน

2.1.3 การมีส่วนร่วมและการร่วมคิดร่วมทำ (Participation & Collaboration) เป็นแนวความคิดที่มุ่งให้การศึกษาเป็นแหล่งของสาธารณชนที่ทุกคน ทุกส่วนของสังคมต้องเข้ามา มีส่วนร่วมรับผิดชอบในการดำเนินการ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับบุคคลทุกคนและกับสังคม โดยส่วนรวม การศึกษาจึงเป็นเรื่องของทุกคน (Education for All) โดยแนวความคิดนี้เชื่อว่าการให้ทุกคน ทุกส่วนของสังคมมีส่วนร่วมคิดและร่วมดำเนินการในการจัดการศึกษา ตลอดจนการมีส่วนร่วมในกระบวนการประเมินและประกันคุณภาพการศึกษา จะทำให้เกิดความรู้สึกรับรู้เป็นเจ้าของ ให้การสนับสนุนและร่วมรับผิดชอบต่อจัดการศึกษามากขึ้น ซึ่งจะก่อให้เกิดความมุ่งมั่นร่วมกันพัฒนาการศึกษาให้มีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของสังคมได้

2.1.4 การกระจายอำนาจทางการศึกษา (Decentralization of education) เป็นแนวความคิด ที่มุ่งกระจายอำนาจการจัดการศึกษาให้กับผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียกับการศึกษา (Stakeholders) ซึ่งเป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิดกับผู้เรียนมากที่สุด ได้แก่ สถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคม แนวความคิดนี้เชื่อว่าการกระจายอำนาจทางการศึกษาให้กับผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียกับการศึกษามากขึ้น จะทำให้เขาเกิดความตระหนักในคุณประโยชน์ของการศึกษา และผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจึงทำให้เกิดความร่วมมือในการจัดการศึกษา ให้ตอบสนองความตามความต้องการของเขา และมุ่งมั่นพัฒนาการศึกษาให้มีคุณภาพและเป็นที่ยอมรับศรัทธาของผู้ปกครอง ชุมชน และสังคม ในที่สุด

2.1.5 การแสดงความรับผิดชอบต่อตรวจสอบได้ (Accountability) เป็นแนวความคิดที่มุ่งให้สถานศึกษาแสดงความรับผิดชอบต่อภาระหน้าที่ในการจัดการศึกษา (Authorities) ต่อผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน สังคม และต่อการปฏิบัติหน้าที่ของตนให้ได้มาตรฐาน ซึ่งสามารถให้ผู้ปกครอง ชุมชน สังคม และหน่วยงานต้นสังกัดตรวจสอบได้ เพื่อเป็นหลักประกันและสร้างความเชื่อมั่นต่อผู้ปกครอง ชุมชน และสังคมได้อย่างแท้จริง

สุมน อมรวิวัฒน์ (ออนไลน์) ได้กล่าวถึงแนวคิดเกี่ยวกับระบบการประกันคุณภาพทางการศึกษาที่ได้มีการพัฒนากันอยู่ในขณะนี้ มีแนวคิดเพื่อส่งเสริมและเสนอแนวทางเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพทางการศึกษา โดยมีการดำเนินงาน 3 ขั้นตอน

2.1.1 การควบคุมคุณภาพ เป็นการกำหนดมาตรฐานคุณภาพ และการพัฒนาสถานศึกษาให้เข้าสู่มาตรฐาน

2.1.2 การตรวจสอบคุณภาพ เป็นการตรวจสอบและติดตามผลการดำเนินงานให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด

2.1.3 การประเมินคุณภาพ เป็นการประเมินคุณภาพของสถานศึกษา โดยหน่วยงานที่กำกับดูแลในเขตพื้นที่ และหน่วยงานต้นสังกัดในส่วนกลาง ซึ่งถึงแม้จะเป็นบุคคลภายนอก แต่ก็ยังถือว่าเป็นการประเมินภายใน เพราะดำเนินการโดยหน่วยงานที่อยู่ในสายการบริหารของสถานศึกษา ซึ่งจะดำเนินการตรวจเยี่ยมและประเมินสถานศึกษาเป็นระยะ ๆ ตามที่กำหนด โดยหน่วยงานต้นสังกัดเพื่อให้ความช่วยเหลือและส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษามีการพัฒนาคุณภาพอันเป็นการเตรียมความพร้อมก่อนรับการประเมินภายนอก จากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา ซึ่งเป็นองค์การมหาชน

บริตตา โรฟเกรน (Britta Lovgren, 2007 : ออนไลน์) ได้กล่าวถึงคุณภาพของการศึกษามีวัตถุประสงค์ในการประเมินด้วยกัน 3 ข้อ คือ การควบคุม (Control) การพัฒนา (Development) และการประชาสัมพันธ์ (Information)

นอกจากนี้ยังได้กล่าวถึง ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาในแนวทางใหม่ ซึ่งมีองค์ประกอบที่แตกต่างกัน 5 องค์ประกอบด้วยกัน คือ

2.1.1 การประเมินเนื้อหาและโครงการ

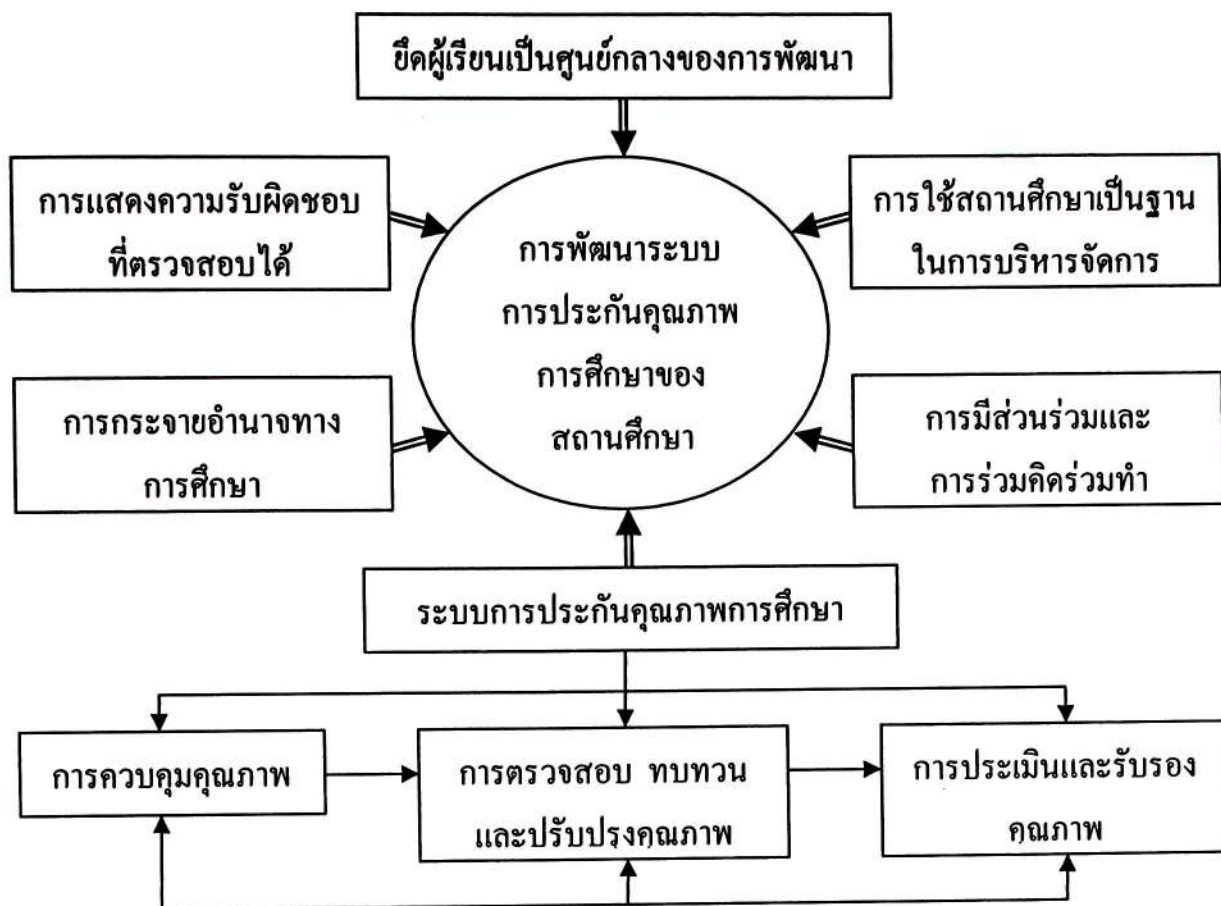
2.1.2 การตรวจสอบกระบวนการการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

2.1.3 การประเมิน/การตัดสินใจจากรางวัลที่ได้รับ

2.1.4 การประเมินแบบ Thematic studies และ

2.1.5 การประเมินตัวชี้วัดคุณภาพการศึกษา

ดังแสดงในแผนภูมิที่ 2

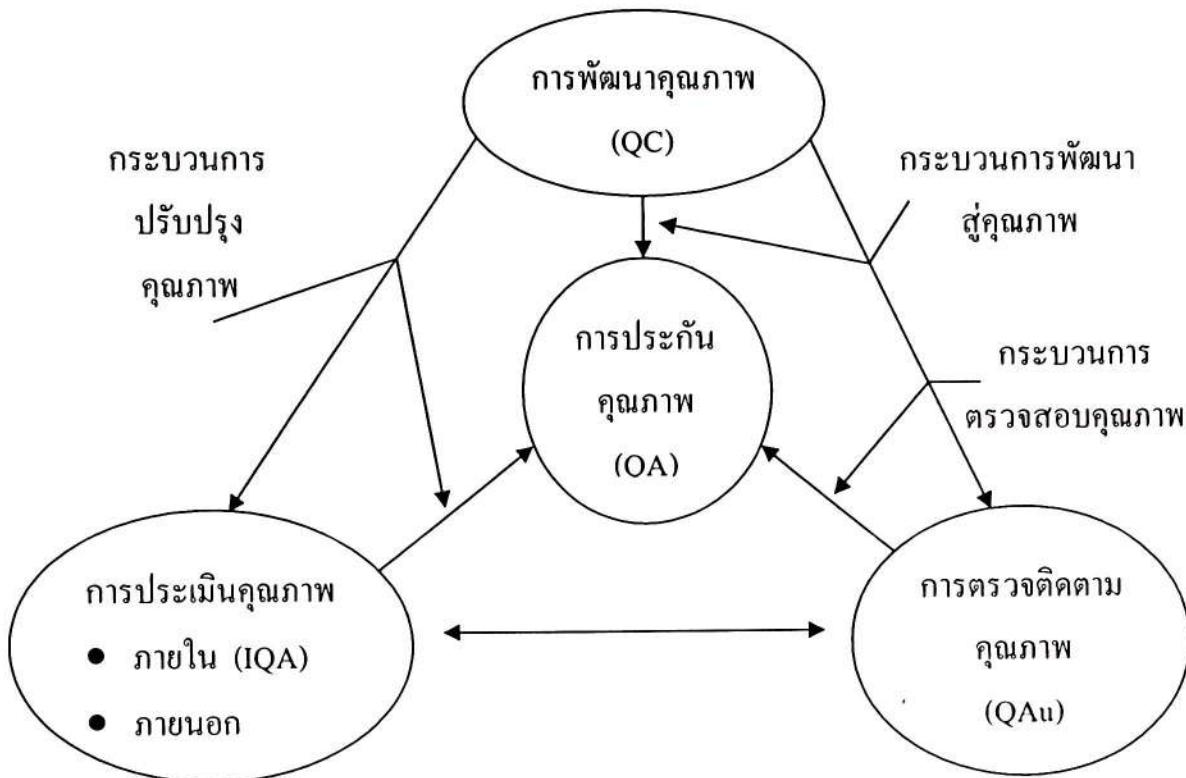
แผนภูมิที่ 2 แนวคิดการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

ที่มา : ฉัฐพล ชุมวรฐายี (2545 : 39)

จากแนวความคิดเกี่ยวกับระบบการประกันคุณภาพการศึกษา พอที่จะสรุปได้ว่าการประกันคุณภาพการศึกษานั้นเป็นผลมาจากแนวความคิดหลัก ๆ คือ การยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา การใช้สถานศึกษาเป็นฐานในการบริหารจัดการ การมีส่วนร่วมและการร่วมคิดร่วมทำ การกระจายอำนาจทางการศึกษา และการแสดงความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ โดยมีการดำเนินงาน 3 ขั้นตอน คือ การควบคุมคุณภาพ การตรวจสอบ และการประเมินคุณภาพ เพื่อเป็นหลักประกันและสร้างความเชื่อมั่นต่อผู้ปกครอง ชุมชนและสังคมได้อย่างแท้จริง

จากแผนภูมิที่ 2 แสดงถึงแนวคิดการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาสามารถนำมาแสดงเป็นแผนภูมิเฉพาะระบบประกันคุณภาพการศึกษาได้ดังแผนภูมิที่ 3 ดังต่อไปนี้

แผนภูมิที่ 3 ระบบประกันคุณภาพการศึกษา

ที่มา : สมหวัง พิธิยานุวัฒน์, ออนไลน์

2.2 หลักการสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา

กรมสามัญศึกษา (2542 : 2 - 3) ได้กล่าวถึงหลักการและความจำเป็นในการประกันคุณภาพการศึกษาไว้ว่า การใช้การศึกษาเพื่อเป็นเครื่องมือในการพัฒนา “คน” นั้น นอกจากจะให้ความสำคัญกับการพัฒนาศักยภาพโดยตรงแล้ว ยังจำเป็นต้องคำนึงถึงระบบกลไกและสภาพแวดล้อมที่จะส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาอย่างเต็มที่ เพื่อเตรียมคนให้มีคุณลักษณะ “มองกว้าง คิดไกล ใฝ่ดี” ให้เขาสามารถเผชิญกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น และมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วได้นั้นคือ จะต้องให้เขาได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพนั่นเอง

แต่จากอดีตจนถึงปัจจุบันเป็นที่ทราบกันโดยทั่วไปว่า คุณภาพการจัดการศึกษาของไทยยังมีความแตกต่างกันในแต่ละพื้นที่ โดยเฉพาะระหว่างเขตเมืองกับเขตชนบทและภายในเขตเมืองเองก็มีสถานศึกษาเพียงบางแห่งเท่านั้นที่ได้รับความนิยมและการยอมรับเป็นพิเศษ โดยภาพรวมแล้วคุณภาพในการจัดการศึกษาของไทยจึงยังคงเป็นที่วิพากษ์วิจารณ์ว่า ผู้จบการศึกษาในแต่ละระดับของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานยังไม่มีคุณภาพที่สังคมพอใจ จนแสดงถึงการไม่ตอบสนองต่อความต้องการของสังคม ยังไม่มีมาตรฐานกลางที่สถานศึกษาต่าง ๆ พึงมีพึงประสงค์ และพึงผลิตให้ได้ผลเท่าเทียมกันในการนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน มีความสับสนและขาดภาพสมดุลของแนวคิดต่าง ๆ เช่น โยบาย เช่น การรวมอำนาจและการกระจายอำนาจ

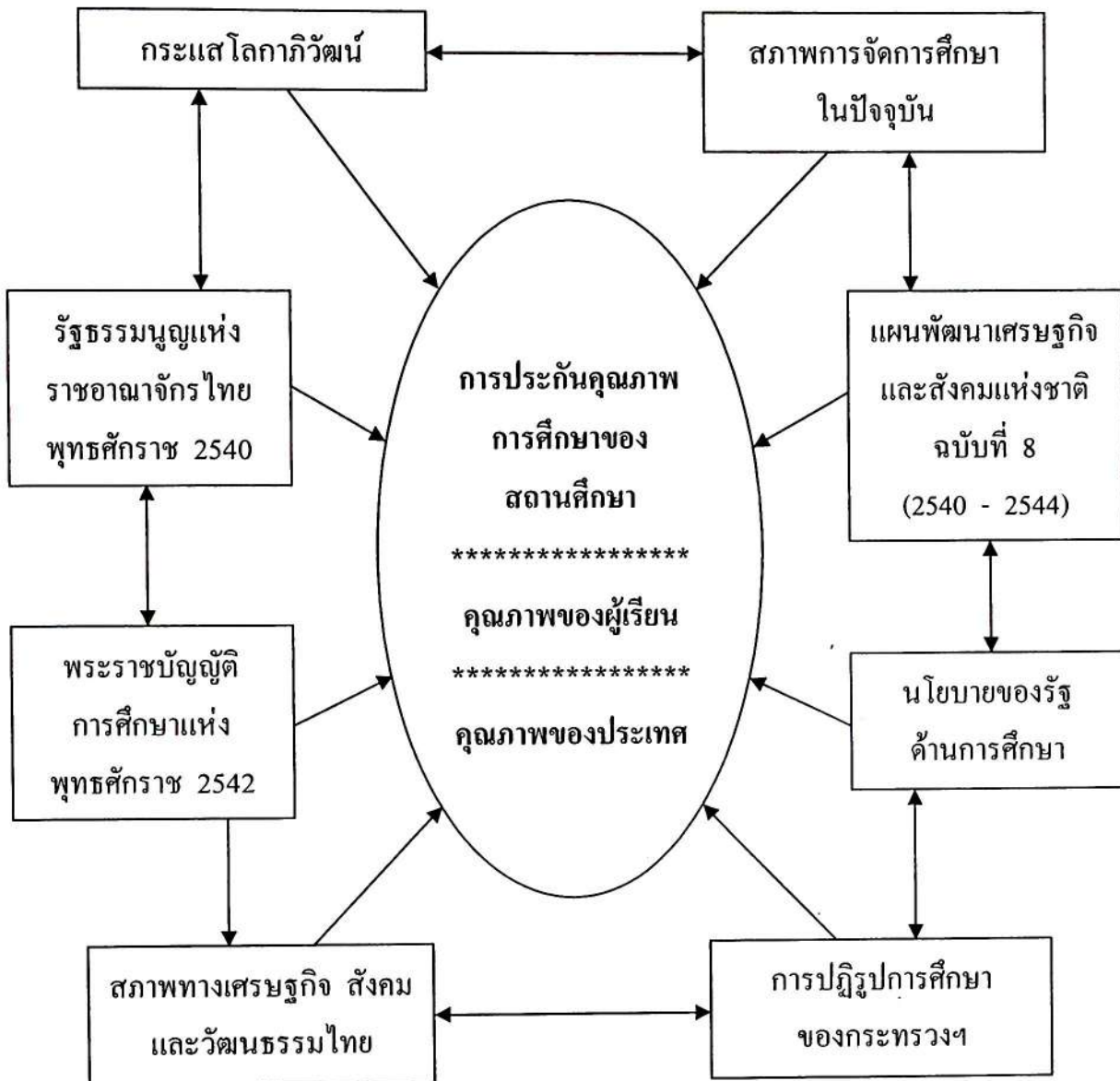

การควบคุมจากส่วนกลางและการให้สถานศึกษาเป็นอิสระหรืออยู่ในความดูแลของท้องถิ่นสัดส่วนของการบังคับวิชาเรียนและการปล่อยให้เลือกเรียนเสรี ควรเข้มงวดและความยืดหยุ่นในมาตรฐานความรู้ความสามารถและคุณธรรมจริยธรรม ขาดมาตรฐานที่จะกำกับ ติดตาม ให้สถานศึกษาดำเนินงานอย่างต่อเนื่องในการพัฒนาคุณภาพของการจัดการเรียนการสอน และการปฏิบัติต่าง ๆ ตามแนวทางการใช้หลักสูตรให้ได้ผลสำเร็จจริงจัง ขาดแรงจูงใจหรือการเสริมแรงเพื่อการยกย่องให้เกียรติ ให้รางวัลในความก้าวหน้าตามระบบตำแหน่งของผู้บริหารสถานศึกษาและคณะครูที่มีผลการปฏิบัติงานสอดคล้องกับมาตรฐานวิชาชีพ

สภาพดังกล่าวข้างต้น ทำให้สังคมมีข้อสงสัยเกี่ยวกับคุณภาพของการจัดการศึกษา และมีข้อเรียกร้องจากสถานศึกษาหลายประการ เช่น ความเชื่อมั่นว่าสถานศึกษาต่าง ๆ จะผลิตผู้จบการศึกษาที่มีความรู้ความสามารถ ทักษะ เจตคติ ค่านิยม คุณธรรม และคุณสมบัติต่าง ๆ ได้ครบถ้วนตามหลักสูตรและตามความคาดหวังของสังคม ความน่าเชื่อถือในปัจจุบัน และกระบวนการให้การศึกษาของสถานศึกษาต่าง ๆ ว่ามีความเป็นมาตรฐานเหมาะสมใกล้เคียงกัน ซึ่งเป็นเงื่อนไขที่จะนำไปสู่ผลการจัดการศึกษาที่ต้องการและมีความยั่งยืนในการคงสภาพการจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ดังนั้น เพื่อเป็นหลักประกันว่าการจัดการศึกษา ของสถานศึกษาเป็นการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ สามารถตอบสนองความต้องการจำเป็นในการพัฒนาศักยภาพของคน ให้สอดคล้องกับลักษณะของสังคมในปัจจุบันและอนาคตซึ่งเชื่อถือได้ จึงได้จัดให้มีการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขึ้น โดยเชื่อว่าการประกันคุณภาพการศึกษาจะเป็นกลไกสำคัญในการผลักดันให้เกิดการพัฒนาการศึกษาให้มีคุณภาพอย่างแท้จริงได้

กรมสามัญศึกษา (2542 : 1 - 3) ได้กล่าวถึงความจำเป็นในการประกันคุณภาพการศึกษาไว้ดังนี้ ว่าเกิดจากกระแสโลกาภิวัตน์ สภาพทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมไทย วิฤตเศรษฐกิจคุณภาพของประชากรต่อการพัฒนาประเทศ ผลกระทบของวัฒนธรรมต่างชาติ วิถีประชาธิปไตยสภาพการจัดการศึกษาในปัจจุบัน เช่น การจัดการศึกษาของสถานศึกษายังไม่สามารถตอบสนองความต้องการที่แท้จริงของผู้เรียน สังคม ประเทศชาติ และกระแสโลกาภิวัตน์ รัฐไม่สามารถสร้างคนให้มีจิตใจที่ดี ให้มีศักยภาพเพียงพอที่จะดำรงชีวิตในสังคม ประกอบอาชีพอย่างพอเหมาะ และสามารถพัฒนาชีวิตให้ดียิ่งขึ้น บทบัญญัติด้านการศึกษาในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2540 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540 - 2544) นโยบายของรัฐด้านการศึกษาและการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวง ดังแสดงในแผนภูมิที่ 4

แผนภูมิที่ 4 ความจำเป็นในการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

ที่มา : กรมสามัญศึกษา, 2542 : 4

สุรพล ฝั้นศิริ (ออนไลน์) ได้กล่าวถึงความจำเป็นของการประกันคุณภาพ การศึกษาไว้ว่า การจัดการศึกษาที่มีคุณภาพและได้มาตรฐานเป็นภารกิจที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง สำหรับการพัฒนาประเทศทั้งระยะสั้นและระยะยาว ประเทศไทยมีการได้มีการกำกับมาตรฐาน และพัฒนาคุณภาพของผลผลิตทางการศึกษามาโดยตลอด แต่การดำเนินการยังไม่เป็นระบบครบ วงจรและต่อเนื่องทั้งในด้านการควบคุมคุณภาพ ด้านการตรวจสอบ ประเมินคุณภาพ และ มาตรฐานการศึกษา จึงยังไม่สามารถสร้างความเชื่อมั่นหรือประกันได้อย่างเต็มที่แก่สาธารณชน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องว่าการดำเนินการกิจดังกล่าวให้ผลผลิตทางการศึกษาที่มีคุณภาพ และได้ มาตรฐาน

ปัจจุบันมีปัจจัยนอกและในประเทศหลายประการ ที่ทำให้การประกันคุณภาพ การศึกษาเป็นสิ่งจำเป็นที่ต้องเร่งดำเนินการ อาทิการตื่นตัวในเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษา ในประเทศต่าง ๆ การสื่อสารที่ไร้พรมแดน การเปิดเสรีด้านการค้า และการบริการ ความคาดหวัง ของสังคมสิทธิและเสรีภาพของประชาชน ในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารตลอดจนข้อจำกัดในด้าน งบประมาณของประเทศ ปัจจัยเหล่านี้ได้กระตุ้นให้ผู้ที่อยู่ในวงการศึกษาระดับถึงเรื่องการ ประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งสะท้อนออกมาในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ดัง แสดงในแผนภูมิที่ 5

แผนภูมิที่ 5 ปัญหาและความจำเป็นที่ต้องมีการประกันคุณภาพการศึกษา

ที่มา : นววรรณ ศรีภูธร (2544 : 2)

จากเหตุผลที่กล่าว สถานศึกษาจึงต้องดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อที่จะพัฒนาและยกระดับคุณภาพมาตรฐานการศึกษาให้มีคุณภาพเป็นที่เชื่อมั่นยอมรับของผู้ปกครอง ชุมชน และสังคม ซึ่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียนและคุณภาพของประเทศโดยตรง ความสำคัญดังกล่าวสรุปได้ว่า ความจำเป็นในการประกันคุณภาพการศึกษา เกิดจากการปฏิรูปการศึกษาของ กระทรวงศึกษาธิการ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ นโยบายด้านการศึกษารัฐ สภาการศึกษาในการศึกษาในปัจจุบัน รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติ และของกระแสโลกาภิวัตน์

2.3 ประโยชน์ของการประกันคุณภาพ

สำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่น กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย (2544 : 3 - 4) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการประกันคุณภาพว่าเป็นกระบวนการที่จะยกระดับมาตรฐานของสถานศึกษาต่าง ๆ โดยมุ่งเน้นการใช้ข้อมูลการประเมินคุณภาพของสถานศึกษาป้อนกลับมาเพื่อรายงานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายให้ร่วมกันสนับสนุนและพัฒนาสถานศึกษาให้ได้มาตรฐานที่กำหนดไว้ โดยมีความเชื่อว่าถ้ามีปัจจัยและกระบวนการที่เหมาะสมแล้วคุณภาพที่ดีจะตามมา โดยสรุปการประกันคุณภาพการศึกษาจะส่งผลดังนี้

2.3.1 นักเรียนมีความรู้ ความสามารถ มีคุณลักษณะต่าง ๆ ครบตามความคาดหวังของหลักสูตร

2.3.2 ประชาชนเกิดความมั่นใจในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนในสถานศึกษาต่าง ๆ ว่าแต่ละแห่งมีคุณภาพการศึกษาอยู่ในมาตรฐานกลางเดียวกัน

2.3.3 หน่วยงานรับนักเรียนศึกษาต่อหรือทำงานด้วยความพึงพอใจและมั่นใจ

2.3.4 หน่วยงานต้นสังกัด และสังคมมีความมั่นใจในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

2.3.5 สถานศึกษามีทิศทางในการจัดการศึกษาที่ชัดเจนตามมาตรฐานที่กำหนด มีระบบบริหารคุณภาพ ระบบควบคุมคุณภาพ ระบบการประเมินมีการทำงานที่เป็นมาตรฐานทำงานเป็นทีมและมีการพัฒนางานอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา

2.3.6 กระตุ้นให้สถานศึกษา มุ่งมั่นพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของตน ส่งผลให้สถานศึกษามีคุณภาพและมีมาตรฐานสอดคล้องกับมาตรฐานชาติ

2.3.7 สถานศึกษาต้องจัดการศึกษาโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อส่งผลให้คุณภาพของผู้เรียนสูงขึ้น

2.3.8 บุคลากรในสถานศึกษาและชุมชนได้ร่วมกันวางแผนพัฒนาสถานศึกษาอย่างใกล้ชิด โดยมีเป้าหมายเดียวกันและมีการตรวจสอบซึ่งกันและกัน

3. การประกันคุณภาพการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ในหมวด 6 มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี, ออนไลน์) ได้บัญญัติไว้ดังนี้

มาตรา ๔๗ ให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วย ระบบการประกันคุณภาพภายใน และระบบการประกันคุณภาพภายนอก

ระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๔๘ ให้หน่วยงานต้นสังกัด และสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา และเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก

มาตรา ๔๙ ให้มีสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา มีฐานะเป็นองค์การมหาชนทำหน้าที่พัฒนาเกณฑ์วิธีการประเมินคุณภาพภายนอก และทำการประเมินผลการจัดการศึกษาเพื่อให้มีการตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษา โดยคำนึงถึงความมุ่งหมายและหลักการและแนวการจัดการศึกษาในแต่ละระดับตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้

ให้มีการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาทุกแห่งอย่างน้อยหนึ่งครั้ง ในทุกห้าปี นับตั้งแต่การประเมินครั้งสุดท้าย และเสนอผลการประเมินต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน

มาตรา ๕๐ ให้สถานศึกษาให้ความร่วมมือในการจัดเตรียมเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ที่มีข้อมูลเกี่ยวข้องกับสถานศึกษา ตลอดจนให้บุคลากร คณะกรรมการของสถานศึกษา รวมทั้งผู้ปกครองและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับสถานศึกษาให้ข้อมูลเพิ่มเติมในส่วนที่พิจารณาเห็นว่าเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติการกิจของสถานศึกษาตามคำร้องขอของสำนักงานรับรองมาตรฐาน และประเมินคุณภาพการศึกษาหรือบุคคลหรือหน่วยงานภายนอกที่สำนักงานดังกล่าวรับรอง ที่ทำการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษานั้น

มาตรา ๕๑* ในกรณีที่ผลการประเมินภายนอกของสถานศึกษาใดไม่ได้ตามมาตรฐานที่กำหนด ให้สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา จัดทำข้อเสนอแนะ การ

ปรับปรุงแก้ไขต่อหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อให้สถานศึกษาปรับปรุงแก้ไขภายในระยะเวลาที่กำหนด หากมิได้ดำเนินการดังกล่าว ให้สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษารายงานต่อคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะกรรมการการอาชีวศึกษา หรือคณะกรรมการการอุดมศึกษา เพื่อดำเนินการให้มีการปรับปรุงแก้ไข

*มาตรา ๕๑ ความเดิมถูกยกเลิกโดยมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ และให้ใช้ความที่พิมพ์ไว้แทน

ธีระ รุญเจริญ (2546 : 159 - 160) กล่าวถึง การประกันคุณภาพการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 2 พ.ศ. 2546 ไว้ในหมวด 6 มาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษา มาตรา 47 ให้มีระบบการประกันคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับประกอบด้วย การประกันคุณภาพภายในและระบบการประกันคุณภาพภายนอกดังนี้

3.1 กำหนดให้มีการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โดยให้มีทั้ง การประกันคุณภาพภายใน และการประกันคุณภาพภายนอก

3.2 ให้สถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัดถือว่า การประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหาร โดยให้ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง จัดทำรายงานประจำปีเสนอหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา เพื่อรองรับการประกันภายนอก (มาตรา 48)

3.3 ให้มีสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ) ที่เป็นมหาชนเพื่อทำหน้าที่ 2 ประการคือ (มาตรา 49)

ประการที่ 1 พัฒนาเกณฑ์วิธีการประเมินคุณภาพภายนอก

ประการที่ 2 ทำการประเมินผลการจัดการศึกษา เพื่อตรวจสอบคุณภาพสถานศึกษา โดยให้มีการประเมินสถานศึกษาทุกแห่งอย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุก 5 ปี และเสนอต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน

3.4 ให้สถานศึกษาให้ความร่วมมือในเรื่อง (มาตรา 50) จัดเตรียมเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ที่เป็นข้อมูลเกี่ยวข้องกับสถานศึกษา ให้บุคลากร คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องให้ข้อมูลเพิ่มเติม

3.5 เมื่อประเมินภายนอกไม่ได้มาตรฐานที่กำหนดของสถานศึกษาใดให้สำนักงาน สมศ. จัดทำ (มาตรา 51) ให้เสนอแนะการปรับปรุงแก้ไขต่อหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อปรับปรุงแก้ไขให้ สมศ. รายงานต่อคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน อาชีวการศึกษา หรืออุดมศึกษา แล้วแต่กรณี เมื่อสถานศึกษาไม่ได้ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะเพื่อดำเนินการต่อไป

3.6 ความแตกต่างของการประกันคุณภาพภายในกับการประเมินคุณภาพภายนอก การประกันคุณภาพภายในเป็นกระบวนการบริหารที่สถานศึกษาต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ทั้ง การวางแผน กำหนดเป้าหมาย และวิธีการลงมือทำตามแผน ประเมินผลและปรับปรุงแก้ไข เพื่อ พัฒนาคุณภาพและจัดทำรายงานการประเมินตนเองเป็นประจำทุกปี

ส่วนการประเมินคุณภาพภายนอก เป็นการประเมินที่มีความต่อเนื่องกับการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาเป็นการยืนยันผลการประเมินภายในว่า การจัดการศึกษามีคุณภาพอย่างไร เมื่อเปรียบเทียบกับมาตรฐานที่กำหนด การประกันคุณภาพภายในกับการประเมินคุณภาพภายนอกจึงเชื่อมโยงกันด้วยมาตรฐานการศึกษาเป็นหลัก

สรุปได้ว่า พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 กำหนดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ประกอบด้วย การประกันคุณภาพภายในและระบบการประกันคุณภาพภายนอก และให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหาร และส่งเสริมให้บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่นมีส่วนร่วมจัดการศึกษา

4. การประกันคุณภาพภายในและการประเมินคุณภาพภายนอก

4.1 การประกันคุณภาพภายใน

สำนักงานทดสอบทางการศึกษา กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2545 : 23 - 25) ได้กล่าวถึง การประกันคุณภาพภายในตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติไว้ว่า ใน มาตรา 47 ระบุให้มีการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โดยมี ระบบการประกันคุณภาพภายในและระบบการประกันคุณภาพภายนอก ระบบการประกันคุณภาพภายในมุ่งเน้นการกระจายอำนาจไปสู่สถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน มาตรา 18 (2) โดยให้ หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา เป็นระบบที่สถานศึกษา ร่วมมือกับชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องภายใต้การกำกับดูแล และสนับสนุนส่งเสริมของ หน่วยงานต้นสังกัด เพื่อสร้างความมั่นใจที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของหลักวิชาข้อมูลหลักฐานที่ตรวจสอบ ได้และการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

โดยหน่วยงานต้นสังกัด และสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพ การศึกษาภายในสถานศึกษา เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับผู้เกี่ยวข้องว่าผู้เรียนทุกคนจะได้รับการศึกษา ที่มีคุณภาพจากสถานศึกษา เพื่อการพัฒนาความรู้ความสามารถและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตาม มาตรฐานการศึกษาที่กำหนดในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างเต็มศักยภาพ

ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา เป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการศึกษา ซึ่งเป็นกระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ประกอบด้วย

- 4.1.1 การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ
- 4.1.2 การพัฒนามาตรฐานการศึกษา
- 4.1.3 การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา
- 4.1.4 การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา
- 4.1.5 การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา
- 4.1.6 การประเมินคุณภาพการศึกษา
- 4.1.7 การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี
- 4.1.8 การผ่องระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

ในการดำเนินงานดังกล่าว ให้สถานศึกษายึดหลักการมีส่วนร่วมของชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยการสนับสนุนและกำกับดูแลของหน่วยงานต้นสังกัด

ณัฐพล ชุมวรฐายี (2545 : 10 - 11) ได้กล่าวถึงหลักการสำคัญของการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ดังต่อไปนี้

4.1.1 จุดมุ่งหมายของการประกันคุณภาพภายใน คือการที่สถานศึกษาร่วมกันพัฒนาปรับปรุงคุณภาพให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา ไม่ใช่จับผิดหรือทำให้บุคลากรเสียหน้า โดยเป้าหมายที่สำคัญอยู่ที่การพัฒนาคุณภาพให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน

4.1.2 การที่จะดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายตามข้อ 1 ต้องทำให้การประกันคุณภาพการศึกษา เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารจัดการ และการทำงานของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา ไม่ใช่เป็นกระบวนการที่แยกส่วนมาจากการดำเนินงานตามปกติของสถานศึกษา โดยสถานศึกษาจะต้องวางแผนพัฒนาและแผนปฏิบัติการที่มีเป้าหมายชัดเจนทำตามแผนตรวจสอบประเมินผล และพัฒนาปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง เป็นระบบ มีความโปร่งใส และมีจิตสำนึกในการพัฒนาคุณภาพการทำงาน

4.1.3 การประกันคุณภาพเป็นหน้าที่ของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา ไม่ว่าจะเป็นผู้บริหารครู อาจารย์ และบุคลากรอื่น ๆ ในสถานศึกษา โดยการดำเนินงานจะต้องให้ผู้ที่เกี่ยวข้อง เช่น ผู้เรียน ชุมชน ท้องถิ่น หรือหน่วยงานที่กำกับดูแลเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายวางแผน ติดตาม ประเมินผล พัฒนาปรับปรุง ช่วยกันคิดช่วยกันทำ ผลักดันให้สถานศึกษามีคุณภาพ เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาที่ดี มีคุณภาพ เป็นไปตามความต้องการของผู้ปกครองสังคม และประเทศชาติ

สุรพล ฝั้นศิริ (ออนไลน์) ได้กล่าวถึงขั้นตอนในการทำการประเมินผลภายในสถานศึกษาพอสรุปขั้นตอนในการทำได้ดังนี้ แต่งตั้งคณะทำงาน ศึกษาเกี่ยวกับวิธีการประเมินผลภายใน ศึกษาตัวบ่งชี้และเกณฑ์ให้แตกฉาน ลำดับความสำคัญของตัวบ่งชี้ ประเมินเบื้องต้น (หาจุดอ่อน จุดแข็งของสถานศึกษา) กำหนดโครงการหรือแผนในการดำเนินงาน เพื่อคุณภาพประเมินผลภายใน และเปรียบเทียบผลกับการประเมินภายนอก

สรุปได้ว่า การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในให้ความสำคัญต่อแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่สถานศึกษาพัฒนาขึ้นตามข้อมูลผลการประเมินสภาพปัญหา และความจำเป็นและศักยภาพของสถานศึกษา ดำเนินการบริหาร/การจัดการตามภาระงานของสถานศึกษา ให้สามารถดำเนินงานตามแผนดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีการตรวจสอบ และทบทวน (ประเมินตนเอง) อยู่ตลอดเวลา ตั้งแต่ครูเตรียมการสอนเข้าห้องเรียน กระบวนการเรียนการสอน การสอบผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน คุณลักษณะผู้เรียนและการบริหาร/จัดการทุกกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง เพื่อประโยชน์ในการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาอยู่ตลอดเวลา ทั้งนี้จะมีการบันทึกการตรวจสอบของตนเองของหมวดวิชาและของสถานศึกษาไว้เป็นหลักฐาน เพื่อให้เห็นร่องรอยหลักฐานของการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง และใช้เป็นข้อมูลในการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี ต่อนักเรียน ผู้ปกครอง สาธารณชน และต้นสังกัด การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาจะมีร่องรอยหลักฐานปรากฏว่าได้ดำเนินการก็สามารถเข้าสู่ระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ไปสู่การพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนตามภาระความรับผิดชอบที่แท้จริง และเสนอรายงานผลการพัฒนาคุณภาพตนเองเพื่อรับการประเมินภายนอกได้

4.2 การประเมินคุณภาพภายนอก

ฉัฐพล ชุมวรฐายี (2545 : 122 - 129) สถานศึกษาชั้นพื้นฐานทุกแห่ง จะต้องได้รับการประเมินคุณภาพภายนอกอย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุก 5 ปี จากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา เพื่อให้มีการตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษา (มาตรา 49) สำหรับการประเมินผลภายนอกรอบแรก ในบทเฉพาะกาล มาตรา 72 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 กำหนดให้กระทรวงจัดให้มีการประเมินผลภายนอกครั้งแรกของสถานศึกษาทุกแห่งภายใน 6 ปี นับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ (20 สิงหาคม พ.ศ. 2542) ดังนั้นสถานศึกษาควรศึกษาขั้นตอนการประเมินคุณภาพ เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อม

กระบวนการประเมินคุณภาพภายนอกเป็นกระบวนการที่คณะผู้ประเมินภายนอก จะรวบรวมและศึกษาข้อมูลจากรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา ซึ่งเสนอต่อสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์กรมหาชน) แล้วเข้าไปตรวจสอบและประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา รวมทั้งให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากการประเมิน

เพื่อให้สถานศึกษาใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง และจัดทำรายงานผลการประเมินเผยแพร่ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และสาธารณชน การประเมินคุณภาพภายนอกจึงประกอบด้วยขั้นตอนใหญ่ ๆ 3 ขั้นตอน คือก่อนการตรวจเยี่ยมสถานศึกษา ระหว่างการตรวจเยี่ยมสถานศึกษา หลังการตรวจเยี่ยมสถานศึกษา ในแต่ละขั้นตอนมีรายละเอียดในการดำเนินงาน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ก่อนการตรวจเยี่ยมสถานศึกษา

เมื่อคณะผู้ประเมินภายนอกได้รับมอบหมายให้เป็นผู้ประเมินสถานศึกษาแต่ละแห่ง จะทำการศึกษารายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา ซึ่งสถานศึกษาจัดส่งให้ สมศ. ล่วงหน้าแล้วในวันที่จะไปตรวจเยี่ยมและแจ้งกำหนดการตรวจเยี่ยมต่อสถานศึกษา พร้อมทั้งขอเอกสารข้อมูลที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติมในกรณีรายงานการประเมินตนเองไม่ชัดเจนหรือไม่สมบูรณ์ แล้วส่งคืนเมื่อศึกษาข้อมูลเสร็จแล้ว

คณะผู้ประเมินภายนอกทำการศึกษาและวิเคราะห์รายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา และเอกสารข้อมูลอื่น ๆ ประกอบ แล้วกำหนดประเด็นและรายการข้อมูลที่จะต้องตรวจสอบโดยใช้มาตรฐานเพื่อการประเมินภายนอก สมศ. เป็นกรอบ เพื่อกำหนดว่าระหว่างการตรวจเยี่ยมจะต้องรวบรวมข้อมูลอะไรบ้าง จากแหล่งใด ด้วยวิธีอะไร เพื่อให้มีหลักฐานครบถ้วนเพียงพอในการสรุปผลการประเมินอย่างถูกต้องชัดเจน

นอกจากนี้ คณะผู้ประเมินภายนอกต้องเตรียมแบบบันทึกข้อมูลรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษานั้น และเอกสารข้อมูลเบื้องต้นต่าง ๆ ตลอดจนวัสดุอุปกรณ์ที่จะต้องนำไปใช้ในระหว่างการตรวจเยี่ยม

หลังจากนั้น จึงร่วมกันวางแผนการตรวจเยี่ยมและแผนการประเมิน กำหนดตารางการปฏิบัติงาน และมอบหมายภาระงานให้ผู้ประเมินภายนอกแต่ละคนให้ชัดเจน แล้วแจ้งกำหนดการตรวจเยี่ยมต่อสถานศึกษาอย่างน้อย 2 สัปดาห์ล่วงหน้า โดยขอให้สถานศึกษาช่วยเตรียมสถานที่ในสถานศึกษาที่คณะผู้ประเมินภายนอกจะสามารถทำงาน และมีโอกาสประชุมปรึกษาหารือกันอย่างเป็นอิสระและไม่รบกวนผู้อื่นในระหว่างการตรวจเยี่ยม รวมทั้งจัดเตรียมเอกสารต่าง ๆ ทั้งในส่วนที่แจ้งไว้ล่วงหน้าและส่วนที่อาจขอเพิ่มเติมตลอดจนนัดหมายผู้ที่เกี่ยวข้อง เช่น ผู้บริหารครู บุคลากรในสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษา คณะกรรมการนักเรียน นักเรียน ผู้ปกครองผู้แทนชุมชน เพื่อให้คณะผู้ประเมินภายนอกได้พบปะหรือสัมภาษณ์ตามกำหนดการในตารางการปฏิบัติงานของคณะผู้ประเมินภายนอก

ขั้นตอนที่ 2 ระหว่างการตรวจเยี่ยมสถานศึกษา

ระหว่างการตรวจเยี่ยม ซึ่งมีกำหนดเวลาประมาณ 3 วัน คณะผู้ประเมินภายนอกจะทำการประเมินคุณภาพสถานศึกษา ทั้งด้านการบริหารจัดการ การจัดการเรียนการสอน และอื่น ๆ ตามรายมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก ทั้งนี้การตรวจเยี่ยมมิใช่การสร้างแรงกดดันให้กับสถานศึกษา คณะผู้ประเมินจะเข้าไปยังสถานศึกษาในลักษณะผู้ร่วมงานกับสถานศึกษา ในการค้นหาสภาพความเป็นจริงของการพัฒนา รวมทั้งให้คำแนะนำมากกว่าที่จะเข้าไปในลักษณะผู้ตัดสินชี้ขาดสิ่งที่คณะผู้ประเมินตรวจสอบ ไม่ใช่สิ่งที่เป็นความลับของสถานศึกษา เนื่องจากจะใช้รายงานการประเมินตนเองที่สถานศึกษาส่งให้ สมศ. เป็นเอกสารหลักในการตรวจเยี่ยมตลอดเวลา

ในวันแรกของการตรวจเยี่ยม เมื่อคณะผู้ประเมินเดินทางไปถึงสถานศึกษา จะจัดให้มีการประชุมกับบุคลากรที่เกี่ยวข้องของสถานศึกษา เพื่อแจ้งวัตถุประสงค์ในการตรวจเยี่ยม และสร้างความคุ้นเคยระหว่างคณะผู้ประเมินกับครูในสถานศึกษา รวมทั้งแจ้งให้ทราบเกี่ยวกับแผนและตารางการปฏิบัติงานของคณะผู้ประเมินภายนอก และการปฏิบัติตนของสถานศึกษา ระหว่างการตรวจเยี่ยม ในการประชุมคณะผู้ประเมินจะเป็นผู้เสนอประเด็นการประชุม และการพูดคุยในลักษณะกลุ่มสนทนาด้วยกัน เป็นการประชุมพูดคุยอย่างเปิดเผย

ในแต่ละวันคณะผู้ประเมินภายนอกจะต้องประชุมร่วมกันเพื่อวิเคราะห์ และสังเคราะห์ข้อมูลจากหลักฐานที่เก็บมา และตรวจสอบข้อมูลว่าตรงกันหรือไม่ แล้วสรุปข้อค้นพบ กล่าวโดยสรุป การไปตรวจเยี่ยมของคณะผู้ประเมินภายนอกเป็นการไปทำหน้าที่ดังต่อไปนี้

4.2.1 สร้างความเข้าใจในการตรวจเยี่ยมสถานศึกษา ให้กับบุคคลที่เกี่ยวข้องทุกกลุ่มในสถานศึกษา ได้แก่ คณะผู้บริหาร คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง สมาคม ผู้ปกครองและครูครู นักเรียน เจ้าหน้าที่ สถานักเรียน พนักงาน บุคลากรสนับสนุนของสถานศึกษา

4.2.2 ตรวจสอบหลักฐานเพื่อยืนยันสภาพความเป็นจริง ในการพัฒนาตามที่สถานศึกษาได้รายงานในรายงานการประเมินตนเอง รวมทั้งหลักฐานที่สะท้อนสภาพความเป็นจริงที่ไม่ได้อยู่ในรายงานการประเมินตนเอง

4.2.3 ตรวจสอบกระบวนการและวิธีการที่สถานศึกษาใช้ในการได้มาซึ่งข้อมูลหลักฐานว่าได้ใช้วิธีการที่หลากหลาย เหมาะสม น่าเชื่อถือ ครอบคลุมเพียงใด

4.2.4 ตรวจสอบผลการพัฒนาเทียบกับแผนของสถานศึกษา และมาตรฐานการศึกษาที่ สมศ. กำหนด เพื่อการพัฒนาและตรวจสอบจุดที่สถานศึกษาพัฒนาต่อไป เพื่อดูความ

สอดคล้องของแผนกับผลการประเมิน

4.2.5 ประมวลและสรุปผลการตรวจเยี่ยม และให้ข้อเสนอแนะแก่สถานศึกษา เพื่อนำไปพัฒนาการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพมากขึ้น

ขั้นตอนที่ 3 หลักการตรวจเยี่ยมสถานศึกษา

เมื่อเสร็จภารกิจในการไปตรวจเยี่ยมสถานศึกษาแล้ว คณะผู้ประเมินภายนอก จะต้องร่วมกันจัดทำร่างรายงานผลการประเมินสถานศึกษา โดยนำข้อมูลทั้งหมดมาเขียนให้ตรงตามหลักฐานข้อมูลต่าง ๆ ที่รวบรวมได้ และตรงตามที่รายงานให้สถานศึกษาทราบด้วยวาจา ไม่ใช่จากความรู้สึกหรือความคิดเห็นส่วนตัวของผู้ประเมิน แล้วจัดส่งให้สถานศึกษาตรวจสอบ และโต้แย้งภายใน 15 วัน นับจากวันที่ได้รับร่างรายงานฯ ผู้ประเมินพิจารณาแล้วอาจมีการปรับปรุงแก้ไขหรือยืนยันตามรายงานฯ ผู้ประเมินพิจารณาแล้ว อาจมีการปรับปรุงแก้ไขหรือยืนยันตามรายงานแล้วแต่กรณี เมื่อเสร็จสิ้นขั้นตอนนี้แล้ว จึงนำเสนอต่อสำนักงาน เพื่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้รับการแต่งตั้งจากสำนักงานพิจารณาความถูกต้อง ชัดเจน ครอบคลุม สาระที่ กำหนดในแต่ละมาตรฐานครบถ้วน และมีความเชื่อถือได้ หากรายงานยังขาดคุณภาพให้ผู้ประเมินทำการปรับปรุงแก้ไขตามคำพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ และจัดส่งให้สถานศึกษาพิจารณาตรวจสอบ และโต้แย้งอีกครั้งหนึ่งตามระยะเวลาที่กำหนด เมื่อทั้งหมดเรียบร้อยแล้ว สำนักงานจึงให้การรับรองและเผยแพร่ต่อไป

สุรพล ฝืนศิริ (ออนไลน์) ได้กล่าวถึงประโยชน์จากการประเมินคุณภาพภายนอกไว้ว่า ผู้ที่ได้รับประโยชน์คือประชาชนทุกคน ตั้งแต่ นักเรียน นักศึกษา ครู อาจารย์ ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน ตลอดจนองค์กรหน่วยงานของรัฐ และเอกชน จะได้รับผลประโยชน์จากการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ มีกระบวนการที่จะรักษาคุณภาพไว้ และปรับปรุงให้มีมาตรฐานที่ดีขึ้นตลอดเวลา ซึ่งเป็นกระบวนการที่สำคัญในการสร้าง “คน” ที่มีคุณภาพให้แก่ประเทศชาติ

สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (ออนไลน์) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการประเมินคุณภาพภายนอกไว้ดังนี้

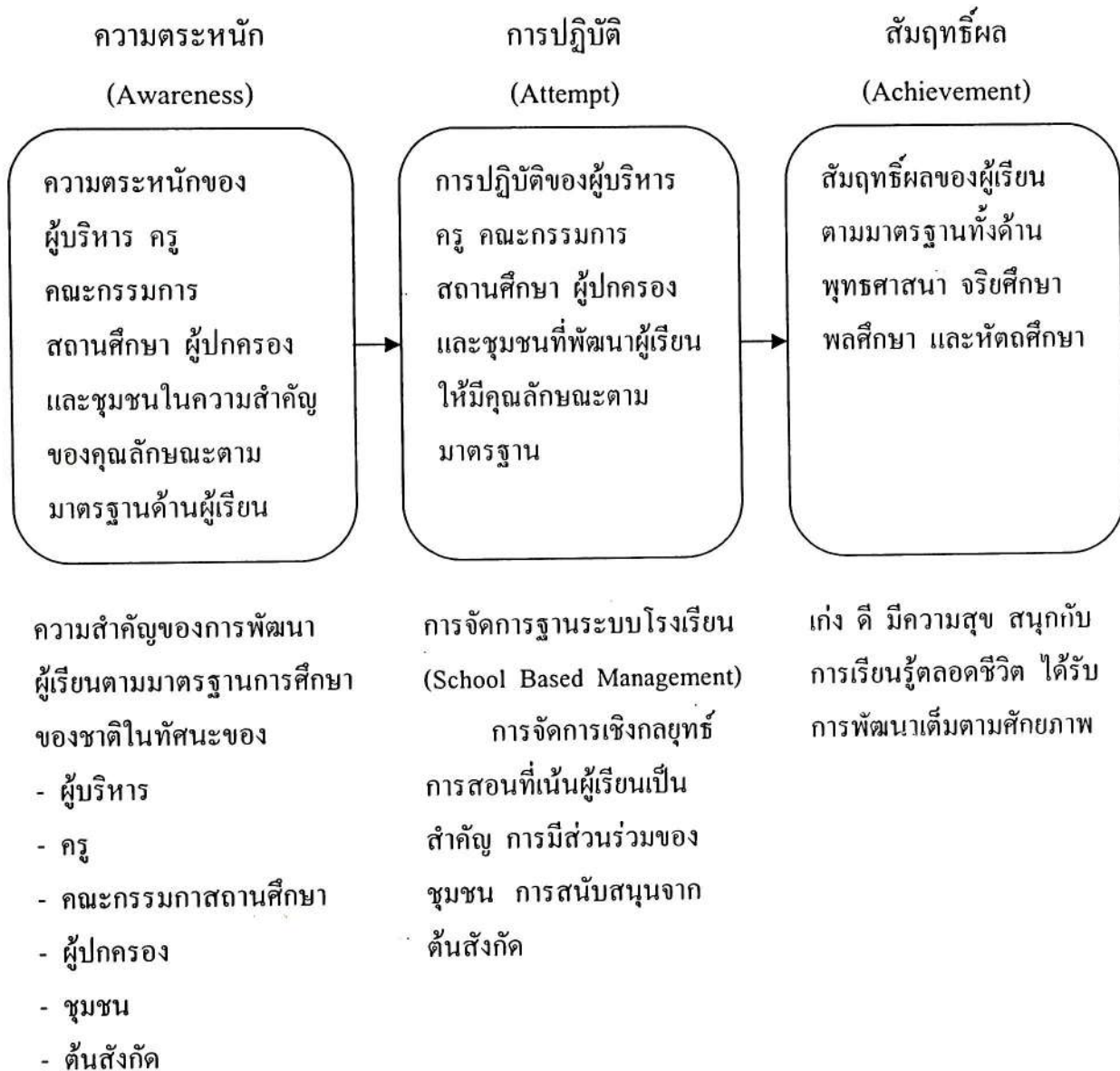
4.2.1 ส่งเสริมให้สถานศึกษาพัฒนาสู่มาตรฐานการศึกษาและพัฒนาตนเองให้เต็มตามศักยภาพอย่างต่อเนื่อง

4.2.2 ช่วยเพิ่มความมั่นใจและคุ้มครองประโยชน์ให้ผู้รับบริการทางการศึกษา

4.2.3 ช่วยให้สถานศึกษา หน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และชุมชน มีข้อมูลที่จะช่วยตัดสินใจในการวางแผนและดำเนินการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

4.2.4 ช่วยให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในระดับนโยบาย มีข้อมูลสำคัญในภาพรวมเกี่ยวกับคุณภาพและมาตรฐานของสถานศึกษาทุกระดับทุกสังกัด เพื่อใช้เป็นแนวทางการกำหนดนโยบายทางการศึกษาและการจัดสรรงบประมาณเพื่อการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ ทัวถึง และเป็นธรรม ดังแสดงผลในแผนภูมิที่ 6

แผนภูมิที่ 6 กรอบความคิดของการประเมินคุณภาพภายนอก
ที่มา : สมหวัง พิธิยานุวัฒน์, ออนไลน์

สรุปได้ว่า การประเมินภายนอก มีขั้นตอนในการดำเนินงาน 3 ขั้นตอน คือ ก่อนการตรวจเยี่ยมสถานศึกษา ระหว่างตรวจเยี่ยมสถานศึกษา และหลังการตรวจเยี่ยมสถานศึกษา ในการประเมินคุณภาพภายนอกเป็นการตรวจสอบทบทวนการประกันคุณภาพภายในอีกครั้งหนึ่ง

และจากการประเมินภายนอกก่อให้เกิดประโยชน์กับประชาชนทุกคน โดยที่การศึกษามีการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาช่วยในการกำหนดนโยบายหรือการตัดสินใจ ทำให้เกิดประสิทธิภาพทั่วถึงและเป็นธรรม

4.3 ความแตกต่างของการประกันคุณภาพภายในกับการประเมินคุณภาพภายนอก

ธีระ รุญเจริญ (2546 : 160) ได้กล่าวเกี่ยวกับความแตกต่างของการประกันคุณภาพภายในกับการประเมินคุณภาพภายนอก ไว้ว่า

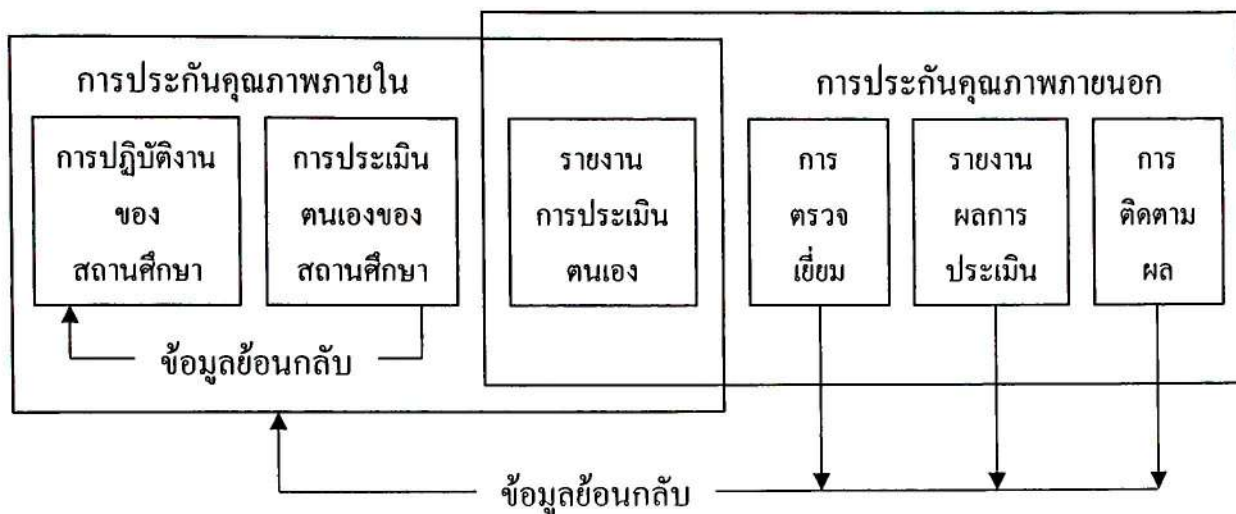
การประกันคุณภาพภายใน เป็นกระบวนการบริหารที่สถานศึกษาต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องทั้งการวางแผน การกำหนดเป้าหมาย และวิธีการลงมือทำตามแผน ประเมินผลและปรับปรุงแก้ไข เพื่อพัฒนาคุณภาพและจัดทำรายงานการประเมินตนเองเป็นประจำทุกปี

ส่วนการประเมินคุณภาพภายนอก เป็นการประเมินที่มีความต่อเนื่องกับการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาเป็นการยืนยันผลประเมินภายในว่า การจัดการศึกษามีคุณภาพอย่างไร เมื่อเปรียบเทียบกับมาตรฐานที่กำหนด การประกันคุณภาพภายในกับการประเมินคุณภาพภายนอกจึงเชื่อมโยงกันด้วยมาตรฐานการศึกษาเป็นหลัก

4.4 ความสัมพันธ์ระหว่างการประกันคุณภาพภายในกับการประเมินคุณภาพภายนอก

สมชาติ แก้วขาว (2545 : 28-29) ได้สรุปความสัมพันธ์ระหว่างการประกันคุณภาพภายในกับการประเมินคุณภาพภายนอกไว้ดังนี้.

การประกันคุณภาพภายในกับการประเมินคุณภาพภายนอกนั้นเชื่อมโยงกันด้วยมาตรฐานการศึกษา โดยสถานศึกษาจะใช้มาตรฐานการศึกษาใดก็ได้ตามความเหมาะสมและบริบทของสถานศึกษา แต่ควรมีส่วนที่สอดคล้องกับมาตรฐานการประเมินภายนอก ซึ่งพัฒนาตามจุดมุ่งหมายหลักการ และแนวการจัดการศึกษาของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติรวมอยู่ด้วยการประกันคุณภาพภายใน เป็นกระบวนการการประเมินผลและติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาซึ่งข้อมูลที่ได้จากการรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา จะต้องส่งให้สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา เพื่อให้คณะผู้ประเมินภายนอกได้ศึกษาอย่างละเอียดก่อนการตรวจเยี่ยมสถานศึกษา การประเมินคุณภาพภายนอกจึงเป็นงานที่ต่อเนื่องและสัมพันธ์กับการประกันคุณภาพใน และเป็นการตรวจสอบผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา เพื่อให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการดำเนินงานแก่สถานศึกษาและทำให้สถานศึกษาสามารถพัฒนาคุณภาพในการจัดการศึกษาได้อย่างต่อเนื่อง การประเมินคุณภาพภายนอกจึงมีความสัมพันธ์กับการประกันคุณภาพภายในดังแสดงในแผนภูมิที่ 7

แผนภูมิที่ 7 ความสัมพันธ์ระหว่างการประกันคุณภาพภายในกับการประเมินคุณภาพภายนอก
 ที่มา : สมชาติ แก้วขาว, 2545 : 28

สรุป การประกันคุณภาพการศึกษาทั้งการประกันคุณภาพภายในและการประเมินคุณภาพภายนอก เป็นเครื่องมือของหน่วยงานทางการศึกษาและหน่วยงานอื่น ๆ อีกมากมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา และไม่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาก็มี ในการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษานั้น เป็นการดำเนินงานเพื่อพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา เป็นที่เชื่อถือของผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคมเป็นการสร้างความมั่นใจว่าการจัดการศึกษามีคุณภาพได้มาตรฐาน

แนวคิดและทฤษฎีระบบการบริหารงานคุณภาพในการบริหารสถานศึกษา

การจัดระบบบริหารจัดการคุณภาพสถานศึกษา เป็นการจัดระบบบริหารจัดการทรัพยากรและการปฏิบัติงานบนพื้นฐานของแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยเน้นการร่วมตัดสินใจของทุกฝ่ายทั้งครูผู้สอน ผู้บริหาร และชุมชน โดยคณะกรรมการสถานศึกษา และมีการแต่งตั้งคณะกรรมการประกันคุณภาพของสถานศึกษา เพื่อกำหนดแนวทางและวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา ให้ความเห็นข้อเสนอนะเกี่ยวกับการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา ของสถานศึกษา รวมทั้งแต่งตั้งคณะบุคคลทำหน้าที่ตรวจสอบ ทบทวน และรายงานคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ทั้งนี้ คณะกรรมการชุดนี้อาจอยู่ภายใต้คณะกรรมการสถานศึกษาก็ได้ การบริหารจัดการคุณภาพสถานศึกษา ต้องมุ่งให้บุคลากรทุกคนตระหนัก และรับผิดชอบตามบทบาทหน้าที่ และภารกิจของตนที่ต้องดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายที่แผนกำหนดไว้ โดยมีการติดตามช่วยเหลือการปฏิบัติงาน

อย่างต่อเนื่องจริงจัง เพื่อพัฒนางานให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้น (สำนักงานทดสอบทางการศึกษา กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2545 : 39)

สมศักดิ์ สิ้นธุระเวชชัย (2542 : 183 - 184) ได้กล่าวถึงระบบการบริหารคุณภาพ คือ การปรับปรุงคุณภาพของผู้เรียนด้วยการให้บุคลากรทุกระดับและทุกคนในสถานศึกษา มีส่วนร่วมในการปรับปรุง ในการที่จะจัดการให้ประสบความสำเร็จสูงสุด สถานศึกษาจะต้องถือความพอใจสูงสุดของผู้ปกครอง ชุมชน สังคม และลูกค้าเป็นหลักกำหนดทิศทางการทำงานและนโยบายที่ชัดเจน ปรับปรุงยกระดับมาตรฐาน กำหนดขั้นตอนการทำงานรวมทั้งคู่มือการปฏิบัติงานให้ทันสมัย อยู่เสมอ มีความร่วมมือดี และการประเมินงานที่เข้มแข็งทั่วทั้งองค์กร จัดหา และวิเคราะห์ข้อมูลอย่างมีประสิทธิภาพ ยอมรับและแสวงหาวิธีการจัดการเพื่อควมมีประสิทธิภาพสูงสุด ผู้ร่วมงานมีความภูมิใจในองค์กร

การทำงานอย่างมีคุณภาพ ต้องทำให้ถูกต้องแต่เริ่มต้น และทำถูกต้องทุกครั้งด้วยควมมีคุณภาพ จึงเป็นเรื่องที่ผู้บริหารจะต้องสร้างให้ได้ด้วยการสร้างคนให้มีคุณภาพ มีจิตสำนึกแห่งคุณภาพในหน้าที่รับผิดชอบ และเมื่อคนมีคุณภาพองค์กรจะมีคุณภาพด้วย

การสร้างองค์กรแห่งคุณภาพ ผู้บริหารจะต้องเริ่มต้นด้วยการสร้างคนในสถานศึกษาให้มีนิสัยแห่งคุณภาพ ซึ่งเป็นพื้นฐานที่สำคัญ ตามแนวทางต่อไปนี้

1. ความเป็นระเบียบเรียบร้อย โดยจัดกิจกรรม 5 ส
2. การทำงานเป็นทีม ต้องปลูกฝังให้บุคลากรในสถานศึกษา มีจิตสำนึกในการทำงานร่วมกันเป็นทีม
3. การปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง ทีมงานจะต้องปรับปรุงวิธีการทำงานหรือปรับปรุงคุณภาพอย่างต่อเนื่องด้วยความจริงใจ
4. การมุ่งที่กระบวนการ ลักษณะของงานหรือกิจกรรมที่ที่จะต้องเคลื่อนไหวได้อย่างต่อเนื่องกันไป ตามลำดับอย่างเป็นกระบวนการและมีการควบคุมคุณภาพของกระบวนการ
5. การพัฒนาบุคลากร ให้ได้รับการศึกษาและฝึกอบรม ให้ทุกคนทำงานอย่างมีคุณภาพ อันจะเป็นการสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ให้เกิดขึ้น
6. การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของบุคลากรในกิจกรรมต่าง ๆ โดยการเสนอแนะเพื่อปรับปรุงงานและจุดเริ่มต้นองค์กรแห่งคุณภาพ

ยุทธศาสตร์ (Strategy) คือ การรู้จักลูกค้า และความต้องการของลูกค้า พร้อมทั้งการช่วยลูกค้าให้ไปสู่ความต้องการ สิ่งที่สำคัญก็คือสถานศึกษาจะต้องรู้จักลูกค้าให้ดีที่สุด ยุทธศาสตร์เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการวางแผนทั้งหมด ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนที่นำไปสู่ความสำเร็จ ตามที่วิสัยทัศน์กำหนดไว้ เป็นการนำสถานศึกษาจากจุดที่ยืนอยู่ไปสู่จุดที่ต้องการ วิสัยทัศน์เป็นสิ่ง

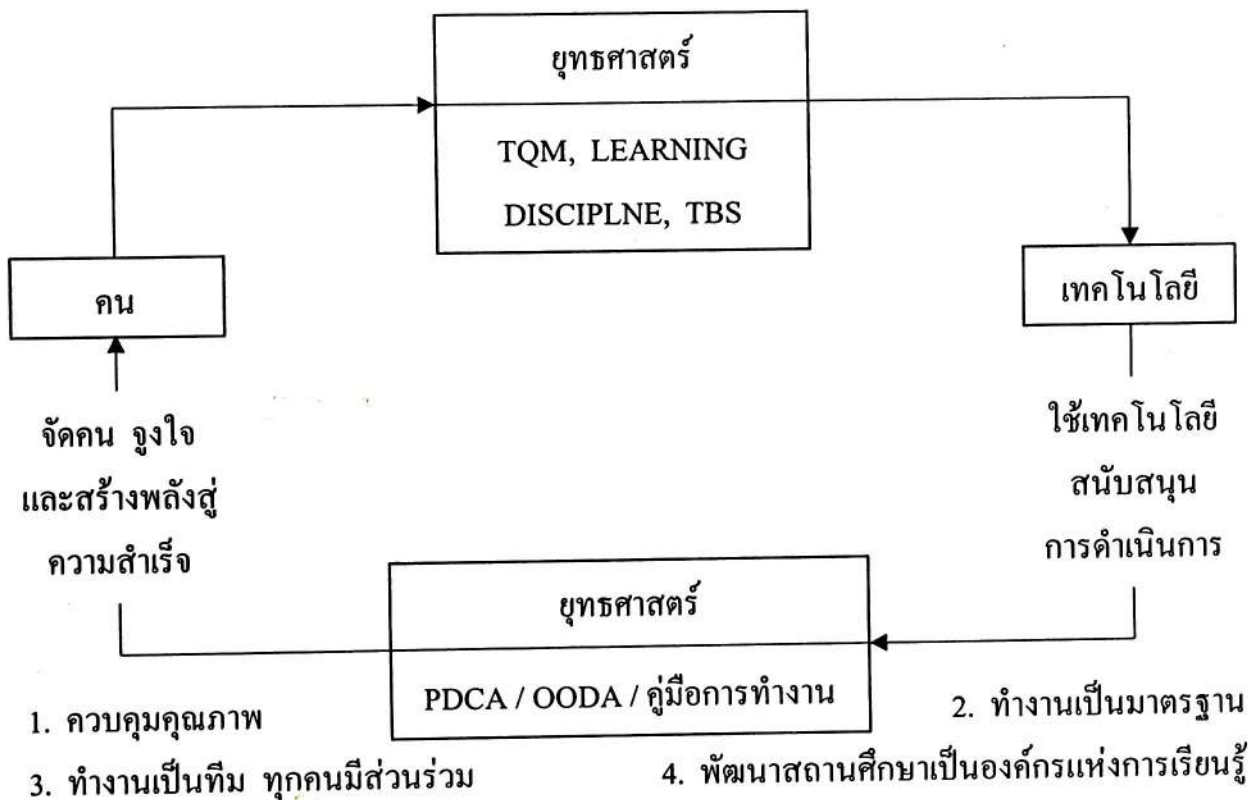
ที่เกิดขึ้นก่อนยุทธศาสตร์ ยุทธศาสตร์เป็นสิ่งที่ขึ้นอยู่กับวิสัยทัศน์ เพื่อให้เกิดรูปแบบและทิศทาง ยุทธศาสตร์เป็นหัวใจอันดับแรกในการจัดการที่จะบอกในเรื่องต่อไปนี้

1. วิสัยทัศน์เชิงยุทธศาสตร์ (Strategic vision) หมายถึง การกำหนดยุทธศาสตร์ในระยะยาวที่สถานศึกษาจะมุ่งไปในอนาคต โดยลักษณะและวัตถุประสงค์ระยะยาวของสถานศึกษาจะประกอบด้วย ข้อความเชิงปรัชญาที่แสดงเจตนารมณ์ของสถานศึกษา

2. วัตถุประสงค์เชิงยุทธศาสตร์ (Strategic objective) คือ การแปลวิสัยทัศน์ให้กลายเป็นความหมายเชิงการบริหารและการจัดการเรียนรู้

3. แผนเชิงยุทธศาสตร์ (Strategic plan) และแผนปฏิบัติการ หมายถึง การเลือกเอาวิธีการที่จะทำให้องค์กรบรรลุวัตถุประสงค์เชิงยุทธศาสตร์

จากแนวคิดที่กล่าวไว้ข้างต้นสามารถที่จะเขียนเป็นแผนภูมิการบริหารคุณภาพได้ดังแผนภูมิที่ 8

แผนภูมิที่ 8 การบริหารงานคุณภาพ

ที่มา : สมศักดิ์ สินธุระเวชอยู่, 2542 : 184

นอกจากนี้แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับระบบการบริหารงานคุณภาพมีผู้ให้แนวคิด และทฤษฎีไว้หลากหลายดังต่อไปนี้

1. แนวคิดระบบบริหาร 5 ส หรือ 5 S

บรรจง จันทมาศ (2541 : 5 - 6) ได้กล่าวถึงแนวคิดของการบริหาร 5 ส ไว้ว่าเป็นระบบการทำกิจกรรม 5 ขั้นตอน โดยปฏิบัติต่อเนื่อง ซึ่งเป็นระบบหนึ่งหรือเทคนิคหนึ่งที่เราเรียกว่าเป็นการปูพื้นฐานในการปรับปรุงเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ ทั้งด้านการผลิต คุณภาพต้นทุน การจัดส่งความปลอดภัย ขวัญกำลังใจ และสภาพแวดล้อมในการทำงาน เป็นการปูพื้นฐานการจัดการในองค์กร เพราะถ้าจะบริหารด้วยระบบใดถ้าปราศจากด้วยระบบ 5 ส แล้วเป็นการยากที่จะประสบผลสำเร็จได้

ดังนั้น 5 ส จึงใช้เป็นกิจกรรมพื้นฐานก่อน เพราะเป็นการผนวกการปฏิบัติกิจกรรม 5 ส เข้ากับการใช้ความคิดสร้างสรรค์ของพนักงานทุกคนในองค์กร ส่งผลให้มีการปรับปรุงกันอย่างต่อเนื่อง และยังคำนึงถึงการทำงานที่สะดวกสบายของผู้ปฏิบัติตามหลักของวิศวกรรมอุตสาหกรรม เพราะถ้าเราสร้างฐานให้แน่นก่อน คือ สามารถทำให้ทุกคนในองค์กรปฏิบัติ 5 ส ให้ได้เหมือนกับสร้างนิสัยพื้นฐานของคนที่รักความเป็นระเบียบเรียบร้อย พบเห็นอะไรไม่ใช้ก็จัดการทิ้งเสีย และทิ้งในที่ที่เหมาะสม ถ้ามีสิ่งของอยู่เกะกะ รกรุงรัง ก็จัดเก็บให้ดูดี และสะดวกต่อการหยิบใช้ จากนั้นก็หมั่นทำความสะอาดเครื่องมือ เครื่องใช้ต่าง ๆ ให้อยู่ในสภาพดี และเมื่อทำ 5 ส ไปนาน ๆ จะสร้างนิสัยให้เป็นคนมีระเบียบวินัย และรักษาสภาพแวดล้อมของสังคมให้น่าอยู่ การที่จะนำความรู้หรือเทคนิคอื่น ๆ มาใช้เพื่อเพิ่มผลผลิต ก็จะทำให้ดียิ่งขึ้น การบริหารงานก็จะมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลตามมา การบริหารกิจกรรม 5 ส มี 5 ขั้นตอนตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงขั้นตอนการบริหารกิจกรรม 5 ส

กิจกรรม	วิธีการดำเนินการปฏิบัติ	กิจกรรมที่มุ่งเน้นการกระทำ
1. สะสาง (SEIRI = เซหริ)	ขจัดของที่ไมใช้ออกจากบริเวณทำงาน จัดทิ้ง จัดเก็บแยกออกไป	เน้นให้พนักงานมีจิตสำนึกของ การเป็นนักเก็บขยะด้วยตนเอง
2. สะดวก (SEITON = เซตง)	จัดวางสิ่งของที่ต้องการให้เป็นระเบียบมี ระบบ สะดวกในการหยิบไปใช้	เน้นให้พนักงานมีจิตสำนึกของ การเป็นวิศวกรหรือนัก อุตสาหกรรมด้วยตนเอง
3. สะอาด (SEISO = เซโซ)	ตรวจสอบทำความสะอาดเครื่องจักร อุปกรณ์ และสถานที่ทำงาน เพื่อขจัด ข้อบกพร่องสกปรกต่างๆ และดูแลรักษา	เน้นให้พนักงานมีจิตสำนึกของ การเป็นวิศวกรบำรุงรักษา ป้องกันด้วยตัวเอง

ตารางที่ 1 (ต่อ)

กิจกรรม	วิธีการดำเนินการปฏิบัติ	กิจกรรมที่มุ่งเน้นการกระทำ
4. สุขลักษณะ (SEIKETSU = เซเก้ทสี่)	การดูแลสถานที่ทำงานให้สะอาด ปลอดภัย ต่อสุขภาพอนามัย	เน้นให้พนักงานคำนึงถึงเรื่องความ ปลอดภัยด้วยตนเอง
5. สร้างนิสัย (SHITSUKE = ชิทสี่เกะ)	การสร้างสังคมที่มีวินัยและปฏิบัติ ตามกฎระเบียบอย่างเคร่งครัด	เน้นให้พนักงานเป็นคนที่มิระเบียบ วินัยปฏิบัติตามกฎเกณฑ์จนเป็น นิสัยของตนเอง

ที่มา : บรรจง จันทมาศ, 2541 : 6

เป้าหมายของ 5 ส คือ การสร้างนิสัย สร้างสภาพแวดล้อมการทำงานที่ดี ซึ่งถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของงานประจำ มิใช่เป็นการเพิ่มงาน จากการบริหารกิจกรรม 5 ส ดังกล่าวสรุปได้ว่า จะต้องดำเนินการตามขั้นตอนทั้ง 5 คือ สะสาง สะดวก สะอาด สุขลักษณะ และสร้างนิสัย

2. แนวคิดการบริหารคุณภาพด้วยวงจรเดมมิง (Deming cycle)

บรรจง จันทมาศ (2541 : 7) ได้กล่าวถึง แนวคิดของการบริหารงานคุณภาพด้วยวงจรเดมมิง (Deming cycle) ไว้ดังนี้

การบริหารคุณภาพด้วยวงจรเดมมิง (Deming cycle) เป็นการปฏิบัติตามขั้นตอนเพื่อทำให้งานสำเร็จสมบูรณ์อย่างถูกต้อง มีประสิทธิภาพ เชื่อถือและไว้วางใจได้ การบริหารและกรรมมีความสัมพันธ์และเกี่ยวข้องกัน 4 ขั้นตอนของกระบวนการทำงานที่เรียกว่า วงล้อ PDCA นั้นเป็นขั้นตอนที่จำเป็นต้องปฏิบัติต่อเนื่องไม่สิ้นสุดคือ Plan - Do - Check - Act สำหรับรายละเอียดของงานแต่ละขั้นตอนมีดังนี้ คือ

ขั้นตอนที่ 1 เขียนแผนงาน (Plan) ซึ่งต้องพิจารณาในประเด็นที่สำคัญ คือ การกำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมายให้ชัดเจน และกำหนดคุณลักษณะที่ใช้ควบคุมไปด้วย กำหนดวิธีการทำงานเพื่อบรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

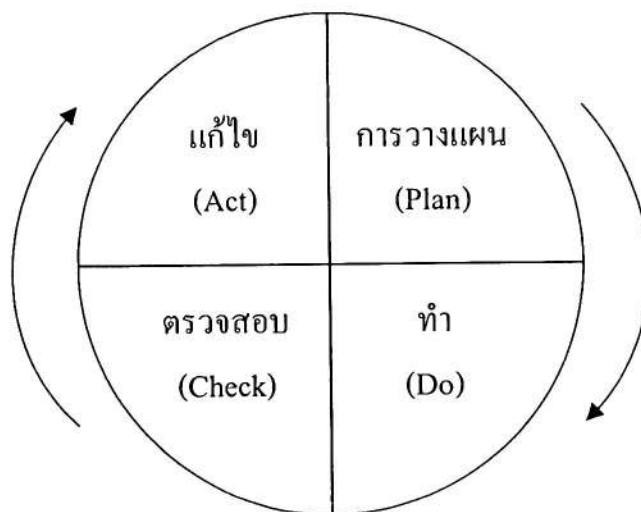
ขั้นตอนที่ 2 ปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ (Do) ซึ่งจะแบ่งเป็น ศึกษาและฝึกอบรมให้เข้าใจในวิธีการทำงานในแต่ละครั้ง และลงมือปฏิบัติ การเก็บข้อมูลถึงคุณลักษณะทางด้านคุณภาพตามวิธีการที่ได้กำหนดไว้

ขั้นตอนที่ 3 ตรวจสอบสิ่งที่ได้ทำไปแล้ว (Check) ซึ่งเป็นการตรวจสอบความก้าวหน้าของงานและการประเมินผล คือ เพื่อตรวจสอบว่า งานที่ได้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดหรือไม่เพื่อตรวจสอบคุณลักษณะทางด้านคุณภาพว่าตรงตามเป้าหมายหรือไม่

ขั้นตอนที่ 4 การปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง (Act) เมื่อตรวจสอบสิ่งที่ได้ทำตามแผนพบว่ามีส่วนบกพร่อง เพราะแผนไม่ดี หรือทำไม่ได้ตามแผน ต้องแก้ไขส่วนที่บกพร่องโดยแก้ไขที่ต้นเหตุ ค้นหาสาเหตุ แล้วทำการป้องกัน เพื่อไม่ให้เกิดความบกพร่องขึ้นอีก หากทางพัฒนาระบบหรือปรับปรุงการทำงานนั้น ๆ โดยตรง

จากข้อมูลข้างต้นสามารถเขียนเป็นแผนภูมิแสดงวงจรเดมมิง (Deming cycle) หรือ วงล้อ PDCA ดังแผนภูมิที่ 9

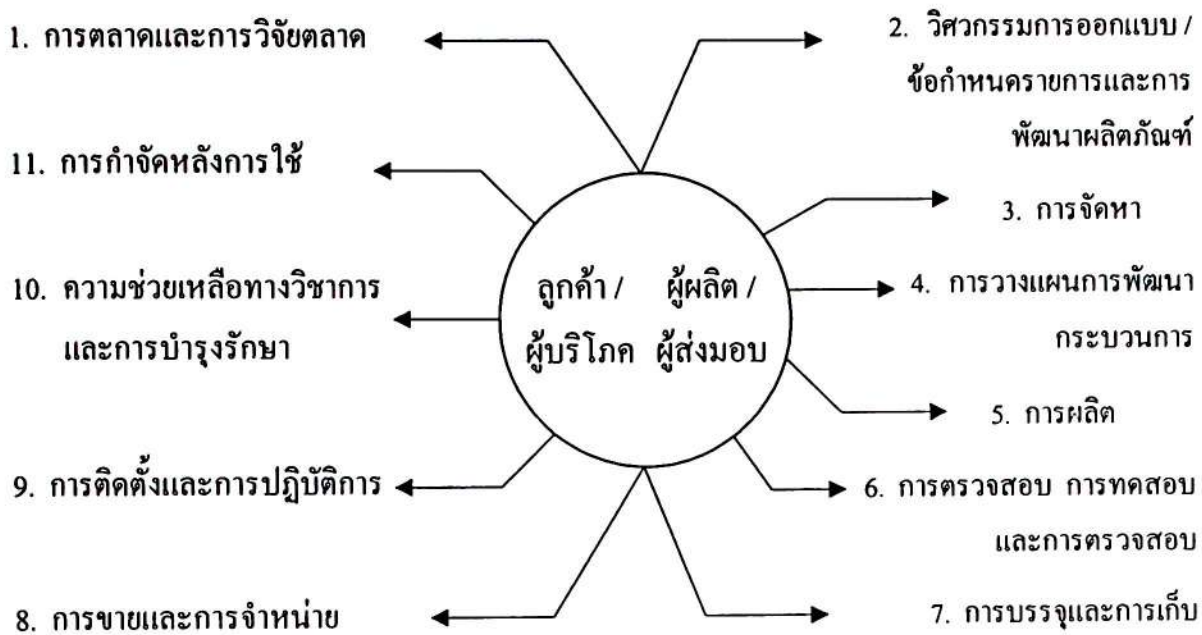
แผนภูมิที่ 9 วงจรเดมมิง (Deming cycle) หรือ วงล้อ PDCA

ที่มา : บรรจง จันทรมาศ, 2541 : 7

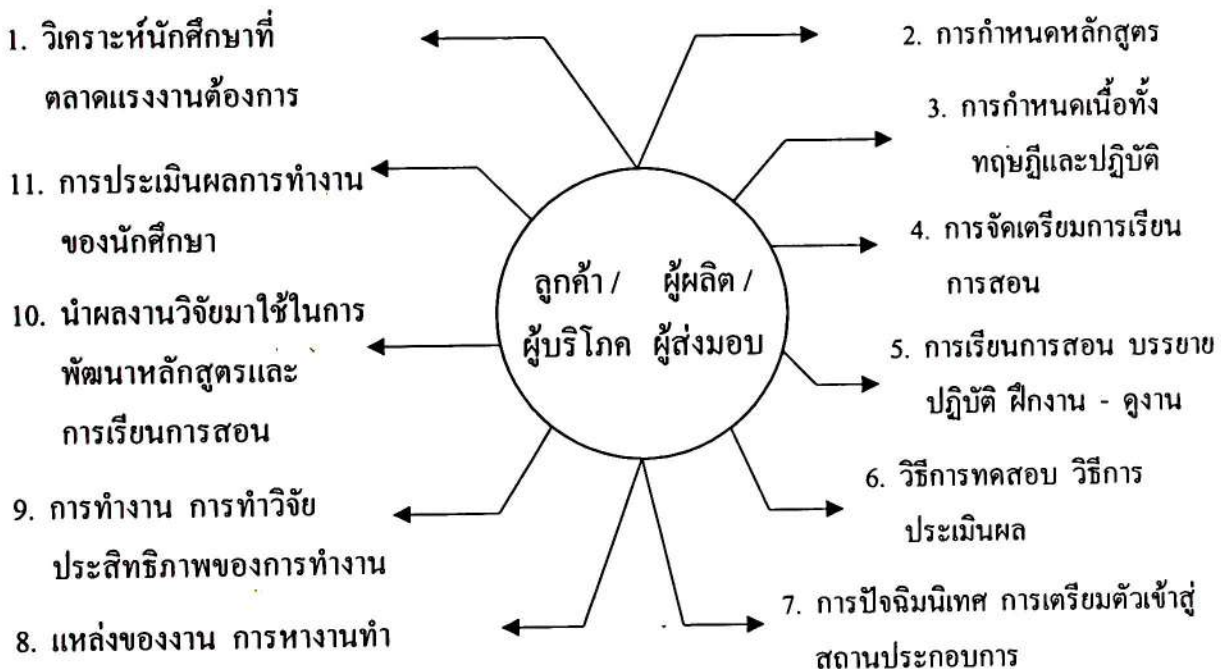
3. แนวคิดระบบบริหารคุณภาพ ISO 9000 ไปใช้ทางการศึกษา

บรรจง จันทรมาศ (2541 : 55) กล่าวไว้ว่า การที่จะทำให้ผู้ที่เข้าใจระบบบริหารคุณภาพ ISO 9000 ที่ใช้ทางด้านอุตสาหกรรมแต่ไม่ได้อยู่ในวงการทางการศึกษานำเอาระบบเข้าไปประยุกต์ใช้ทางการจัดการศึกษาในสถานบันการศึกษานั้น นับว่าเป็นการยากพอสมควร และเช่นเดียวกัน ถ้าผู้อยู่ในสถานศึกษา แต่ไม่เข้าใจเรื่องระบบการบริหารคุณภาพ ISO 9000 อย่างถ่องแท้ก็ยากที่จะปรับและประยุกต์ใช้ได้เช่นกัน วิธีการที่จะนำระบบบริหารคุณภาพ ISO 9000 มาปรับใช้กับทางการศึกษานั้น จะเปรียบเทียบโดยการนำเอาวงจรคุณภาพ (เป็นความสัมพันธ์ของข้อกำหนดต่าง ๆ) ที่เกี่ยวกับด้านอุตสาหกรรมกับวงจรคุณภาพที่ปรับใช้ทางการศึกษาได้ดังแสดงในแผนภูมิที่ 10 คือ

วงจรคุณภาพด้านอุตสาหกรรม

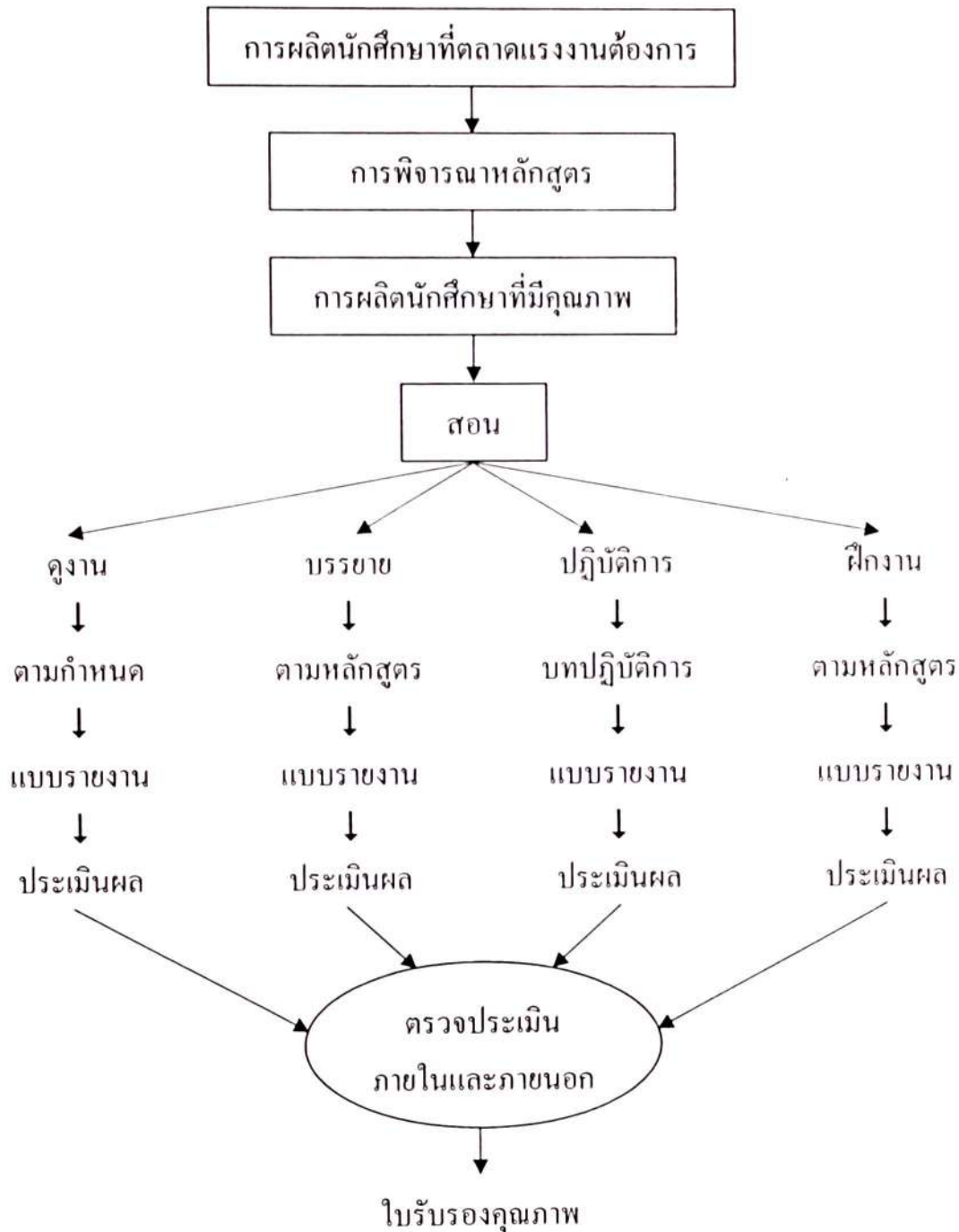
วงจรคุณภาพด้านการศึกษา

แผนภูมิที่ 10 การเปรียบเทียบวงจรคุณภาพด้านอุตสาหกรรมกับวงจรคุณภาพด้านการศึกษา

ที่มา : บรรจง จันทรมาศ, 2541 : 55

นอกจากการเปรียบเทียบวงจรคุณภาพด้านอุตสาหกรรมกับวงจรคุณภาพด้านการศึกษา
ยังสามารถเขียนเป็นแผนภูมิ ISO 9000 กับการจัดการศึกษา ดังแผนภูมิที่ 11

แผนภูมิที่ 11 ISO 9000 กับการจัดการศึกษา

ที่มา : บรรจง จันทรมาศ, 2541 : 57

จากแผนภูมิของระบบบริหารคุณภาพ ISO 9000 พอสรุปได้ว่า การบริหารงานคุณภาพด้านอุตสาหกรรมก็สามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการศึกษาได้ หากผู้ใช้เกิดความเข้าใจในการปฏิบัติและต้องมีการศึกษาอย่างละเอียดรอบคอบเกี่ยวกับระบบการบริหารคุณภาพ ISO 9000

บรรจง จันทมาศ (2541 : 58 - 60) ได้กล่าวไว้เกี่ยวกับ การประกันคุณภาพการศึกษาตามแนวของ ISO 9000 เป็นกระบวนการที่ยกมาตรฐานของสถานศึกษาที่ยังไม่เข้ามาตรฐานให้ได้มาตรฐาน เครื่องชี้วัดเบื้องต้นที่จะเป็นตัวชี้บ่งถึงคุณภาพของการจัดการศึกษาในสถานศึกษาก็คือ

3.1 การบริหารในการใช้หลักสูตร

3.2 การสัมฤทธิ์ผลในทางการเรียนการสอน

3.3 ความเลื่อมใสศรัทธาของผู้ปกครองและชุมชนที่มีต่อสถานศึกษา

ดังนั้น ถ้าสถานศึกษามีกระบวนการประกันคุณภาพที่ถูกต้องและชัดเจน มีระบบและดำเนินตามแผนที่วางไว้ก็จะทำให้ได้มีคุณภาพที่ดีเป็นผลตามมา

สูตร	QA	=	QC + Qau + Qas
	QA	=	การประกันคุณภาพทางการศึกษา
	QC	=	การควบคุมคุณภาพโดยระบบบริหาร ISO 9000 (ถ้าขอแบบประกันคุณภาพ ISO 9002 ต้องตีความของข้อกำหนด 19 ข้อ ให้เข้ากับลักษณะงานทางด้านการศึกษา
	Qau	=	การตรวจติดตามภายใน
	Qas	=	การประเมินคุณภาพโดยบุคคลภายนอก

ในการที่จะให้สถานศึกษามีการจัดการศึกษาให้ได้ผลิตผลตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและมีคุณภาพได้นั้น หน่วยงานที่บังคับบัญชาจะต้องมีการกำหนดมาตรฐานและตัวชี้บ่งที่เป็นกลางของปัจจัย กระบวนการ และผลผลิต เพื่อให้สถานศึกษาได้นำไปเป็นแนวทางในการบริหารทางการศึกษาให้ได้คุณภาพตามมาตรฐานและตัวชี้บ่งที่กำหนดไว้ ถ้าสถานศึกษาใดสามารถที่จะจัดการศึกษาให้มีคุณภาพได้สูงเกินกว่ามาตรฐานที่กำหนดไว้ก็เป็นสิ่งที่ดี ถ้าสถานศึกษาเห็นว่าควรที่จะเพิ่มเติมมาตรฐานให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นก็สามารถทำได้ แต่สิ่งที่สำคัญที่สุดที่ควรตระหนักอยู่เสมออีกคือ นักเรียน - นักศึกษา และผู้ปกครอง คือ ลูกค้า ถ้าสามารถทำให้ลูกค้าเกิดความพึงพอใจและตั้งใจในผลผลิตนั้น ๆ ก็จะทำให้สถานศึกษามีคุณภาพเป็นที่ยอมรับ นั่นก็หมายความว่า เป็นสมมติฐานที่ทำให้เกิดความเชื่อมั่นได้ว่า “ถ้าหากมีปัจจัยและกระบวนการมีระบบมาตรฐานที่ดี ผลผลิตที่ได้รับย่อมมีคุณภาพตามไปด้วย”

มาตรฐานด้านปัจจัย ประกอบด้วย 1) ผู้เรียน คือ นักเรียน-นักศึกษา มีความพร้อม และมีวุฒิภาวะในการที่จะเรียนรู้ เหมาะสมกับวัย 2) มีครู - อาจารย์ เพียงพอในการจัดการเรียน การสอน 3) ครู - อาจารย์ มีลักษณะตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู 4) ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ และมีคุณลักษณะเป็นผู้นำบริหารสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ 5) ชุมชนและผู้ปกครองให้ความร่วมมือ สนับสนุนในการจัดการศึกษา และพัฒนาสถานศึกษา 6) สถานศึกษามีงบประมาณ พัสตุ ครุภัณฑ์ อาคารสถานที่ และสิ่งแวดล้อม ที่เอื้ออำนวยต่อการจัดการเรียนการสอน

มาตรฐานด้านกระบวนการ ประกอบด้วย 1) สถานศึกษาบริหารงานและมีการจัดการทางด้านวิชาการ ธุรการ การเงิน และกิจกรรมนักเรียน - นักศึกษา บุคลากร อาคาร สถานที่ และมีความสัมพันธ์กับชุมชนอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ 2) สถานศึกษาได้มีการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องตรงตามหลักสูตรอย่างมีระบบ และเกิดประสิทธิภาพ 3) สถานศึกษาให้การสนับสนุน และส่งเสริมให้ครู - อาจารย์ และนักเรียน - นักศึกษาร่วมกันผลิต สื่อการเรียนการสอน 4) สถานศึกษาจัดกิจกรรมและการบริการส่งเสริมการเรียนรู้ สนับสนุนการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เต็มศักยภาพ 5) สถานศึกษากำหนดนโยบาย พร้อมออกคำสั่ง ตลอดจนระเบียบข้อบังคับเพื่อให้ครู-อาจารย์ นักเรียน-นักศึกษาปฏิบัติได้สอดคล้องกับนโยบาย สามารถนำไปปฏิบัติได้ถูกต้องชัดเจน

มาตรฐานด้านผลผลิต ประกอบด้วย 1) ผู้เรียนมีความรู้ มีความสามารถ และมีทักษะในการดำรงชีวิต 2) ผู้เรียนได้มีทักษะในกระบวนการทำงาน และมีความสามารถในการจัดการ เป็นที่ยอมรับของสถานประกอบการ 3) ผู้เรียนเป็นผู้มีเจตคติ คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ 4) ผู้เรียนมีสุขภาพ พลานามัย พร้อมบุคลิกภาพที่ดี 5) ผู้เรียนสามารถดำรงตนในสังคมได้อย่างมีความสุขและเข้าร่วมพัฒนาสังคมได้อย่างสร้างสรรค์ 6) ผู้ปกครองเชื่อถือ และยอมรับศรัทธาในการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษา

4. การบริหารตามทฤษฎีระบบ

จันทรานี สงวนนาม (2545 : 86 - 87) กล่าวถึง รูปแบบของวิธีระบบว่า ระบบต้องประกอบด้วยส่วนประกอบที่สำคัญดังต่อไปนี้ คือ

4.1 ปัจจัยนำเข้า (Input) หมายถึง ทรัพยากรทางการบริหารทุก ๆ ด้วย ได้แก่ บุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ การบริหารจัดการ และแรงจูงใจ ที่เป็นส่วนเริ่มต้นและเป็นตัวจักรสำคัญในการปฏิบัติงานขององค์กร

4.2 กระบวนการ (Process) คือ การนำเอาปัจจัยหรือทรัพยากรทางการบริหารทุกประเภทมาใช้ในการดำเนินงานร่วมกันอย่างเป็นระบบ เนื่องจากในกระบวนการจะมีระบบย่อย ๆ

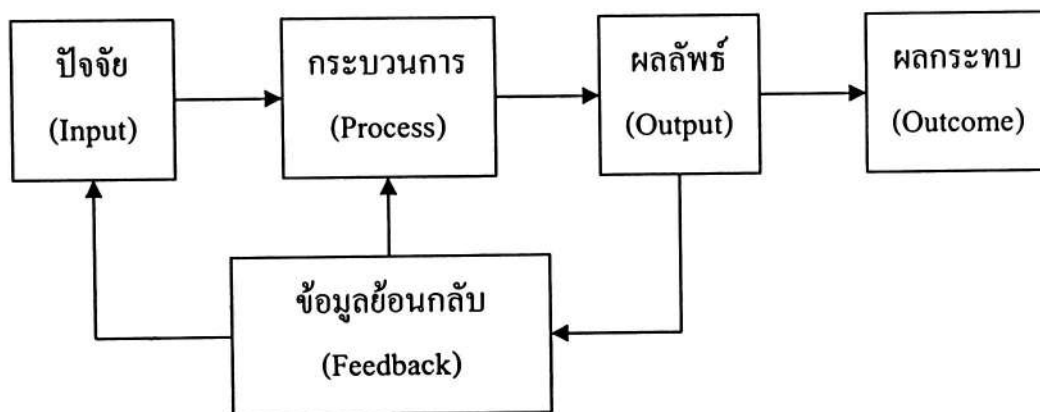

ร่วมกันอยู่หลายระบบครบวงจร ตั้งแต่การบริหาร การจัดการ การนิเทศ การวัดและการประเมินผล การติดตามตรวจสอบ เป็นต้น เพื่อให้ปัจจัยทั้งหลายเข้าไปสู่กระบวนการทุกกระบวนการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4.3 ผลลัพธ์ (Product or output) เป็นผลที่เกิดจากกระบวนการของการนำเอาปัจจัยมาปฏิบัติ เพื่อให้เกิดประสิทธิผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

4.4 ผลกระทบ (Outcome or impact) เป็นผลที่เกิดขึ้นหลังจากผลลัพธ์ที่ได้ ซึ่งอาจเป็นสิ่งที่คาดไว้หรือไม่เคยคาดคิดมาก่อนว่าจะเกิดขึ้นก็ได้

การนำเอาทฤษฎีระบบ หรือ วิธีระบบมาใช้ในการบริหารองค์การ หากนำมาใช้ให้ถูกต้องและเหมาะสม ระบบก็จะช่วยให้องค์การมีประสิทธิภาพ ในทางตรงกันข้ามหากนำมาใช้ไม่ถูกต้อง หรือ องค์ประกอบแต่ละส่วนของระบบไม่สัมพันธ์กัน ก็อาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อองค์การได้ ดังนั้นการนำเอาทฤษฎีระบบหรือวิธีการระบบมาใช้จึงจำเป็นต้องมีการวิเคราะห์ระบบที่เรียกว่า System analysis ควบคู่กันไปด้วย ดังแสดงในแผนภูมิที่ 12

แผนภูมิที่ 12 รูปแบบองค์ประกอบของวิธีระบบและการวิเคราะห์ระบบ

ที่มา : จันทรานี สงวนนาม, 2545 : 88

สรุปได้ว่า การวิเคราะห์ระบบมีวัตถุประสงค์ เพื่อประเมินผลวิธีระบบในเรื่องต่อไปนี้ ประเมินความมีประสิทธิภาพของระบบงาน ประเมินเวลา ประเมินการใช้งบประมาณ ประเมินความถูกต้องของกระบวนการ ประเมินผลผลิตหรือผลงาน วิธีระบบและการวิเคราะห์ระบบเป็นกระบวนการที่ใช้หลักการทางวิทยาศาสตร์ที่มีเหตุผล และมุ่งไปที่กระบวนการแก้ปัญหาอย่างมีขั้นตอน

5. การบริหารจัดการสมัยใหม่

สำนักงานทดสอบทางการศึกษา กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2545 : 5 - 8) ได้กล่าวถึงการบริหารจัดการสมัยใหม่ไว้ว่า เป็นการบริหารจัดการคุณภาพ มีเป้าหมายเพื่อสร้างประสิทธิภาพทำงานสูงสุดให้แก่องค์กร ปัจจุบันองค์กรทุกประเภทรวมทั้งสถานศึกษาไม่อาจหลีกเลี่ยงแรงผลักดันต่าง ๆ เช่น การเปลี่ยนแปลงกฎระเบียบใหม่ ๆ ความผันผวนทางการเมืองเศรษฐกิจและสังคม การเปลี่ยนแปลงข้อมูลเชิงประชากร ตลอดจนแนวโน้มสู่ความเป็นสังคมยุคบริการ และข้อมูลสารสนเทศยิ่งขึ้น เป็นต้น นักบริหารที่มีประสบการณ์สูงทั้งหลายจึงมีความเชื่อว่าการบริหารจัดการสมัยใหม่จะมีลักษณะดังนี้

5.1 องค์กรโดยทั่วไปจะมีขนาดเล็กลง และใช้กำลังคนน้อยลง คนส่วนใหญ่จะมีอาชีพอิสระเพิ่มมากขึ้น ดำเนินการธุรกิจของตนเองซึ่งจะมีขนาดเล็กและขนาดกลาง การจัดการศึกษาที่เช่นกันสถานศึกษาจะมีขนาดเล็กลง แต่ละตึกหรือแต่ละชั้นอาจเป็นสถานศึกษาแต่ละแห่งที่มีนักเรียนตั้งแต่ 50 - 300 คน เพราะการจัดการศึกษาจะต้องจัดให้เหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละคน ซึ่งควรได้รับการดูแลและพัฒนาเป็นรายบุคคล

5.2 การจัดโครงสร้างองค์กรจะใช้ทีมงานเป็นฐาน เพื่อมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน ซึ่งประกอบด้วยบุคลากรที่มีความชำนาญแตกต่างกัน ลดความเป็นสังกัด แต่เพิ่มการประสานงานกับกลุ่มบุคคลที่จะทำให้งานสำเร็จ

5.3 ให้อำนาจการตัดสินใจแก่ผู้ปฏิบัติมากขึ้น โดยมีหลักการคุณภาพคือการตอบสนองความพึงพอใจของลูกค้าอย่างรวดเร็ว ในสถานศึกษาครูเป็นผู้ใกล้ชิดผู้เรียนมากที่สุด มีข้อมูลเกี่ยวกับผู้เรียนมากที่สุด จะต้องได้รับอำนาจในการตัดสินใจ และการร่วมตัดสินใจระดับนโยบาย เพื่อจะได้ปรับปรุง แก้ไข พัฒนาได้ตรงตามความต้องการเพื่อสนองความต้องการผู้เรียนอย่างเต็มที่

5.4 สายการบริหารจะนิยมแบบราบมากกว่าเป็นแบบปิรามิด การจัดองค์กรมีแนวโน้มเป็นแบบราบ ไม่มีสายการบริหารงานหลายชั้น ทำให้มีการตัดสินใจที่ด้อยลงและช้าลง และการดำเนินงานรวดเร็วขึ้น

5.5 การปฏิบัติงานเน้นความเป็นส่วนหนึ่งของทีม และความเป็นกระบวนการหนึ่งของระบบมากกว่าเป็นหน้าที่เฉพาะ

5.6 ฐานอำนาจในองค์กรจะเปลี่ยนไป จะไม่ขึ้นอยู่กับคำสั่งการอย่างเป็นทางการจากผู้มีตำแหน่งและอำนาจเท่านั้น แต่ขึ้นอยู่กับความสามารถในการระดมทรัพยากรบุคคลที่มีแนวคิดดี ๆ การสรรหาบุคลากรที่สามารถนำแนวคิดไปปฏิบัติ ตลอดจนการทำงานร่วมกับกลุ่มบุคคลทั้ง 2 ประเภทดังกล่าว เพื่อให้งานบังเกิดผล การจัดการจะต้องสามารถซื้อใจของบุคลากร

ซึ่งนับวันจะเป็นผู้ที่ได้รับการฝึกอบรมมาอย่างดี และมีส่วนร่วมในการตัดสินใจมากขึ้นตามอำนาจที่ได้รับ ฉะนั้นความสำเร็จขององค์กรจะขึ้นอยู่กับ การยอมรับและพันธะผูกพันร่วมกันของบุคลากร

5.7 องค์กรสมัยใหม่จะเป็นองค์กรที่ใช้ความรู้เป็นฐาน บุคลากรในองค์กรจะมีความเป็นวิชาชีพ บทบาทของผู้บริหารจะปรับเปลี่ยนเป็นผู้ช่วยเหลือให้สามารถทำงานได้บังเกิดผล เช่น การให้คำปรึกษา การอำนวยความสะดวก และการจัดหาทรัพยากร เป็นต้น

5.8 องค์กรสมัยใหม่เน้นการสร้างวิสัยทัศน์และทัศนคติของบุคคลในองค์กร

5.9 ภาวะการนำและความรู้ความเข้าใจในพฤติกรรมศาสตร์ จะมีความสำคัญยิ่งขึ้น บริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพจะเกี่ยวข้องอย่างมากกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

การจัดการองค์กรภายใต้สิ่งแวดล้อมสู่แนวโน้มในอนาคต เป็นสิ่งที่ท้าทายผู้บริหารที่จะวางแผนจัดหรือปรับโครงสร้าง นำและกำกับติดตามการดำเนินงานขององค์กรเช่นไรจึงจะให้บังเกิดผลลัพธ์สูงสุด

จากแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับระบบการบริหารงานคุณภาพ ที่มีผู้ให้แนวคิดและทฤษฎีไว้มากมายพอที่จะสรุปได้ว่า การบริหารงานคุณภาพนั้นขึ้นอยู่กับผู้บริหารว่าจะเลือกแนวคิดหรือทฤษฎีใดมาบริหารจัดการให้เกิดคุณภาพกับองค์กร และทำให้องค์กรประสบผลสำเร็จได้มากน้อยเพียงใด จากแนวคิดและทฤษฎีการบริหารงานคุณภาพที่กล่าวมาข้างต้นนั้นประกอบด้วย แนวคิดและทฤษฎีการบริหารแบบ 5 ส การบริหารแบบ ISO การบริหารโดยทฤษฎีระบบ การบริหารแบบ PDCA เป็นต้น นอกจากนี้ที่กล่าวมานี้ยังมีแนวคิดและทฤษฎีอีกมากมายที่ไม่ได้กล่าวไว้ เพราะการบริหารงานในองค์กรนั้นผู้บริหารจะเป็นผู้ตัดสินใจในการบริหารจัดการ ซึ่งขึ้นอยู่กับสถานการณ์ ประสบการณ์ของผู้บริหารเช่นกัน

ขั้นตอนการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

กรมสามัญศึกษา (2542 : 8 - 9) ได้กล่าวถึง องค์ประกอบหลักของระบบการประกันคุณภาพการศึกษา การประกันคุณภาพการศึกษา ประกอบด้วยกระบวนการพัฒนาที่สำคัญ 3 ส่วน ซึ่งมีความสัมพันธ์ต่อเนื่องกันคือ การควบคุมคุณภาพการศึกษา การตรวจสอบ ทบทวนและปรับปรุงคุณภาพการศึกษา และการประเมินเพื่อรับรองคุณภาพการศึกษา ซึ่งมีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

1. การควบคุมคุณภาพการศึกษา (Quality control) หมายถึง กระบวนการพัฒนาหรือแนวดำเนินงานเพื่อการเข้าสู่คุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา ประกอบด้วย การดำเนินงาน 2 ขั้นตอน คือ

1.1 การกำหนดมาตรฐานการศึกษา (Educational standards) เป็นการดำเนินงาน เพื่อให้ได้มาตรฐานการศึกษาทั้งด้านผลผลิต (Output) ปัจจัย (Input) และกระบวนการ (Process) ซึ่งจะใช้เป็นกรอบแนวทางในการพัฒนาการศึกษาให้มีคุณภาพและการประกันคุณภาพการศึกษา

1.2 การพัฒนาเข้าสู่มาตรฐานการศึกษา เป็นการดำเนินงานเพื่อพัฒนาปัจจัยทางการศึกษาต่าง ๆ ที่มีผลต่อคุณภาพการศึกษาให้ได้มาตรฐานตามที่กำหนดไว้ ประกอบด้วย การดำเนินงานในเรื่องต่อไปนี้

- 1.2.1 การพัฒนาครูเข้าสู่มาตรฐานวิชาชีพ
- 1.2.2 การพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาเข้าสู่มาตรฐานวิชาชีพ
- 1.2.3 การพัฒนาศึกษานิเทศก์เข้าสู่มาตรฐานวิชาชีพ
- 1.2.4 การพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาเข้าสู่มาตรฐานวิชาชีพ
- 1.2.5 การพัฒนากระบวนการบริหารจัดการ
- 1.2.6 การพัฒนากระบวนการเรียนการสอน
- 1.2.7 การสนับสนุนปัจจัยที่เอื้ออำนวยต่อการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

2. การตรวจสอบ ทบทวนและปรับปรุงคุณภาพการศึกษา (Internal quality audit and intervention) หมายถึง กระบวนการพัฒนาหรือแนวดำเนินงานเพื่อให้ได้ข้อมูลสารสนเทศ (Information) ในการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดไว้ ประกอบด้วย การดำเนินงาน 3 ขั้นตอนคือ

2.1 การตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษา เป็นการดำเนินงานเพื่อประเมินความก้าวหน้าของการจัดการศึกษา โดยให้สถานศึกษาประเมินตนเอง (School self evaluation) เพื่อการปรับปรุงและพัฒนา แล้วจัดทำรายงานผลการจัดการศึกษา เสนอต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน

2.2 การตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา เป็นการดำเนินงานของเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อตรวจสอบและควบคุมคุณภาพการศึกษา ตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนด แล้วจัดทำรายงานผลการจัดการศึกษาเสนอต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน

2.3 การกำหนดมาตรการปรับปรุงส่งเสริมคุณภาพการศึกษา ของสถานศึกษาที่มีคุณภาพไม่ถึงเกณฑ์มาตรฐานการศึกษา เป็นการดำเนินงานของเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อใช้มาตรการต่าง ๆ ในการปรับปรุงและส่งเสริมคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษา

3. การประเมินและรับรองคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา (Quality assessment) หมายถึง กระบวนการพัฒนาหรือแนวดำเนินงานในการประเมินคุณภาพการศึกษาโดยมุ่งการรับรอง

มาตรฐานคุณภาพการศึกษา ซึ่งเป็นการดำเนินงานของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา หรือหน่วยงานภายนอกที่สำนักงานดังกล่าวรับรองสำหรับสถานศึกษาที่ผ่านการประเมิน จะได้ไปรับรองมาตรฐานการศึกษาหรือคุณภาพการศึกษาจากหน่วยงานที่ให้การรับรอง และให้สถานศึกษาเฝ้าระวังรักษาคุณภาพการศึกษา ให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาตลอดระยะเวลาที่ให้การรับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษา

การดำเนินการทั้ง 3 ประการ เป็นกระบวนการที่มีความสัมพันธ์และส่งผลซึ่งกันและกันสามารถดำเนินการทั้งในระหว่างกิจกรรมการควบคุมคุณภาพการศึกษา และในกิจกรรมการประเมินคุณภาพการศึกษา จากองค์ประกอบหลักของการประกันคุณภาพศึกษาดังกล่าว แสดงโครงสร้างของการประกันคุณภาพการศึกษา กรมสามัญศึกษา ได้ตั้งแผนภูมิที่ 13

แผนภูมิที่ 13 โครงสร้างการประกันคุณภาพการศึกษา

ที่มา : กรมสามัญศึกษา, 2542 : 10

สำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่น กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย (2544 : 36 - 54) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน ว่ามีขั้นตอนหลัก 4 ขั้นตอน คือ การวางแผนปฏิบัติงาน (Plan) การปฏิบัติตามแผน (Do) การตรวจสอบและประเมินผล (Check) และการปรับปรุงแก้ไขและพัฒนา (Act) โดยมีรายละเอียดแต่ละขั้นตอนดังนี้

3.1 การวางแผนปฏิบัติงาน (Plan)

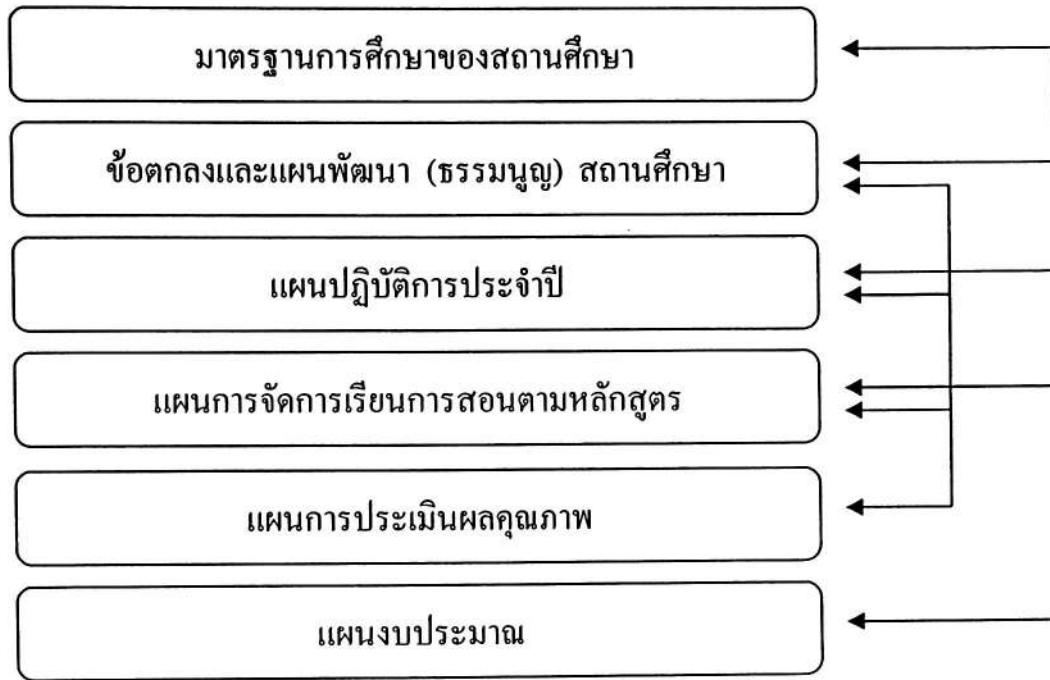
การวางแผนเป็นการคิดเตรียมการไว้ล่วงหน้า เพื่อที่จะทำงานให้สำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ การวางแผนจะต้องมีการกำหนดเป้าหมาย แนวทางในการดำเนินงาน ผู้รับผิดชอบ ระยะเวลา และทรัพยากรที่ต้องใช้ เพื่อทำงานให้บรรลุตามเป้าหมายที่ต้องการ สำหรับการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานนั้นจะต้องมีการจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษา ซึ่งเป็นข้อตกลงร่วมกันระหว่างสถานศึกษากับผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา ชุมชน และหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อใช้เป็นแผนแม่บทสำหรับกำหนดทิศทางพัฒนาสถานศึกษาไปสู่เป้าหมาย ในระยะเวลาที่กำหนด เช่น 3 - 5 ปี รายละเอียดในการจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาควรศึกษาเพิ่มเติมจากคู่มือการจัดทำข้อตกลงและแผนพัฒนาสถานศึกษาของกรมการปกครอง และเอกสารการประกันคุณภาพการศึกษาของหน่วยงานต่าง ๆ

ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพควรมีการจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษา แผนปฏิบัติการประจำปี ซึ่งประกอบด้วยการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรและสอดคล้องกับเป้าหมายของสถานศึกษา แผนการประเมินคุณภาพสถานศึกษา และแผนงบประมาณทั้งรายรับและรายจ่ายของสถานศึกษา ซึ่งแผนต่าง ๆ มีความเชื่อมโยงกัน

แผนดังกล่าวถือว่าเป็นแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาเป็นแผนระยะยาวที่ครอบคลุมเป้าหมายและแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษานั้น ๆ จากแผนระยะยาวดังกล่าว นำมากำหนดเป็นแผนปฏิบัติการประจำปี ซึ่งถือเป็นแผนระยะสั้นว่าภายใน 1 ปี สถานศึกษามีเป้าหมายจะดำเนินการเรื่องใด และโดยวิธีการใดจึงจะบรรลุผลตามหลักสูตร และเป็นไปตามเป้าหมายของสถานศึกษาตามที่กำหนดไว้

ในการจัดทำแผนต่าง ๆ นั้นควรดำเนินการประเมินผลไปพร้อมกันด้วย เพื่อให้กำกับตรวจสอบการปฏิบัติงานว่าเป็นไปตามแผนเพียงใด โดยมีการตั้งเป้าหมายว่าจะประเมินเรื่องใด ใช้วิธีการรูปแบบอย่างไรในการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลแผนการประเมินผลที่ดีควรสอดคล้องเป็นส่วนหนึ่งของการทำงานตามปกติในชีวิตประจำวันของผู้บริหารและครู นอกจากนี้ควรต้องคิดงบประมาณที่จำเป็นต้องใช้ในการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของแผนการจัดทำแผนงบประมาณ ทั้งรายรับและรายจ่ายของสถานศึกษา ดังแผนภูมิที่ 14

แผนภูมิที่ 14 ความสัมพันธ์เชื่อมโยงของมาตรฐาน ข้อตกลงและแผนต่าง ๆ

ที่มา : สำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่น กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย, 2544 : 36

3.2 การปฏิบัติตามแผน (Do)

เมื่อสถานศึกษาได้วางแผนการปฏิบัติงานเสร็จเรียบร้อยแล้ว บุคลากรก็ร่วมกันดำเนินการตามแผนที่จัดทำไว้ โดยในระหว่างการดำเนินงานต้องมีการเรียนรู้เพิ่มเติมตลอดเวลา และควรมุ่งเน้นประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นกับผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยดำเนินการดังนี้

3.2.1 ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริม และสนับสนุนให้บุคลากรทุกคนทำงานอย่างมีความสุข

3.2.2 จัดสิ่งอำนวยความสะดวกสนับสนุนทรัพยากร เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

3.2.3 กำกับ ติดตาม ทั้งระดับรายบุคคล รายกลุ่ม รายหมวด / ฝ่าย เพื่อกระตุ้นและส่งเสริมให้มีการดำเนินงานตามแผน

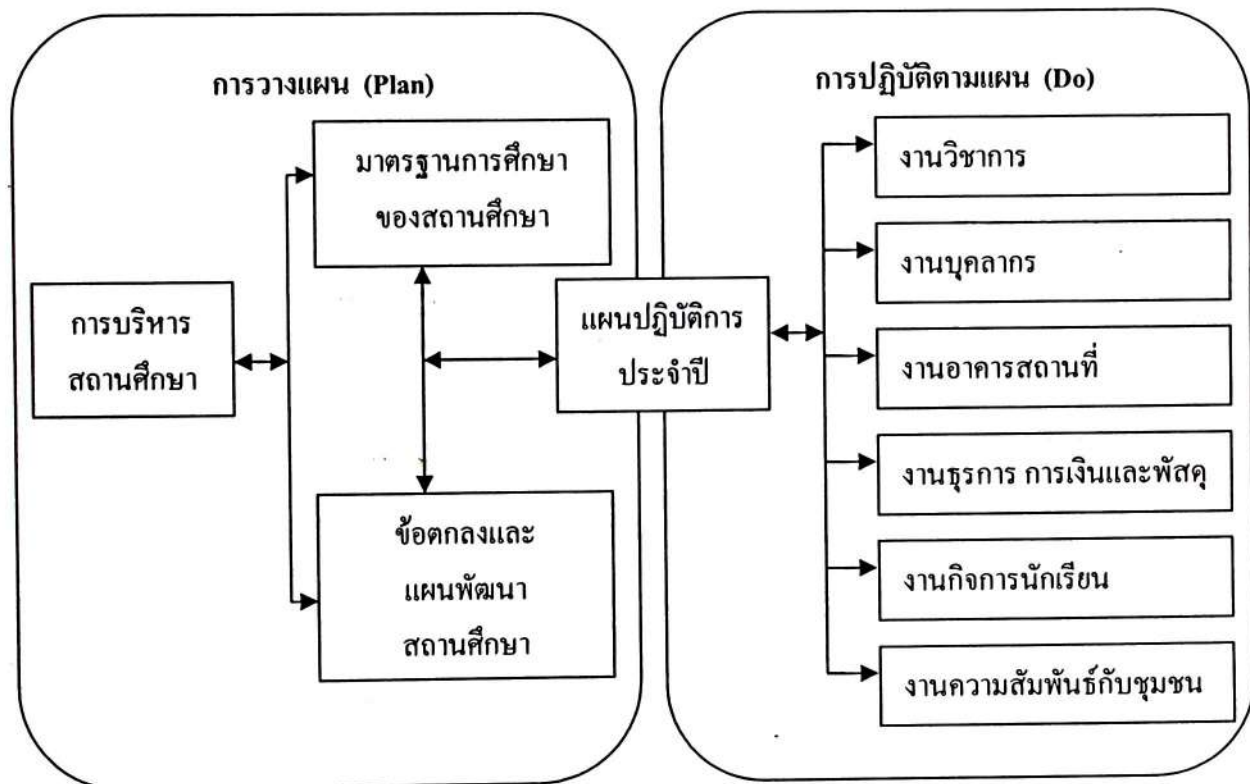
3.2.4 ให้การนิเทศ

ในระหว่างการปฏิบัติงาน ผู้บริหารต้องกำกับและติดตามว่าเป็นไปตามเป้าหมายหรือแผนที่กำหนดไว้ และมีปัญหาหรือไม่ หากไม่เป็นไปตามแผนหรือมีปัญหาจะได้ให้การนิเทศเพื่อปรับปรุงแก้ไข การกำกับและติดตามการปฏิบัติงานซึ่งมีหลายวิธี แต่จะขอยกมาเป็นเพียงตัวอย่างเท่านั้นคือ ผู้บริหารอาจติดตามด้วยการสอบถามเป็นรายบุคคล จัดประชุมกลุ่ม / หมวด / ฝ่าย หรือให้แต่ละบุคคล / กลุ่ม / หมวด / ฝ่ายรายงานความก้าวหน้าของการทำงานเป็นรายสัปดาห์

หรือรายเดือนโดยอาจรายงานปากเปล่าหรือจัดทำรายงานเสนอ เพื่อให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุง การปฏิบัติงานของแต่ละบุคคล / กลุ่ม / หมวด / ฝ่าย และในแต่ละเดือนอาจมีการพิจารณาว่าบุคคล / กลุ่ม / หมวด / ฝ่ายใดมีผลการดำเนินงานดีเยี่ยม เป็นไปตามเป้าหมายหรือแผนที่กำหนด ซึ่งอาจมีการให้รางวัลเล็ก ๆ น้อย ๆ เป็นการให้กำลังใจ

ผู้บริหารควรให้การนิเทศ เพื่อให้บุคลากรสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งในเรื่องการจัดการเรียนการสอน การประเมินตนเองและทักษะในด้านต่าง ๆ โดยผู้บริหาร อาจให้การนิเทศเอง หรือเชิญวิทยากรที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญแต่ละด้านมาให้การนิเทศ หรือส่งบุคลากรไปฝึกอบรม

การปฏิบัติตามแผนย่อมจะเกิดผลการดำเนินการ ฉะนั้นเพื่อให้สถานศึกษาสามารถ ตรวจสอบการประเมินผลการปฏิบัติงานแต่ละโครงการ / กิจกรรม ได้อย่างเป็นระบบและเป็นรูปธรรม สถานศึกษาจึงสมควรจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาทั้ง 6 งาน เพื่อสรุปผลการดำเนินงานตาม แผนการปฏิบัติงานประจำปี และเพื่อเตรียมข้อมูลรองรับการประเมินคุณภาพจากภายนอกต่อไปดัง แผนภูมิที่ 15

แผนภูมิที่ 15 ความสัมพันธ์ของการวางแผนและการดำเนินการตามแผน

ที่มา : สำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่น กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย, 2544 : 38

3.3 การตรวจสอบและประเมินผล (Check)

การประเมินผลเป็นกลไกสำคัญที่จะกระตุ้นให้เกิดการพัฒนา เพราะจะทำให้ได้ข้อมูลย้อนกลับที่จะสะท้อนให้เห็นถึงการดำเนินงานที่ผ่านมาว่าบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้เพียงใด ต้องปรับปรุงแก้ไขในเรื่องใดบ้าง ผู้บริหารและครูที่เข้าใจระบบการประกันคุณภาพอย่างถูกต้อง จะต้องตระหนักถึงความสำคัญของการประเมินผล ไม่กลัวการประเมินผล โดยเฉพาะการประเมินตนเองซึ่งเป็นการประเมินที่มุ่งเพื่อการพัฒนาไม่ใช่การตัดสินถูก - ผิด ไม่ใช่การประเมินเพื่อประเมินและไม่ใช่เรื่องที่ทำยาก ไม่ต้องคิดเครื่องมือหรือแบบประเมินมากมาย แต่เป็นการประเมินในงานที่ทำอยู่เป็นประจำ เครื่องมือที่ใช้อาจเป็นสิ่งที่มียู่แล้วโดยไม่ต้องสร้างขึ้นใหม่ เช่น สถิติที่เป็นข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของฝ่ายบริหาร ผลงาน หรือการบ้าน ตลอดจนการทดสอบย่อยของผู้เรียนในชั้นเรียน ซึ่งเป็นข้อมูลที่ครูมีอยู่แล้วเพียงแต่จัดเก็บให้เป็นระบบมากขึ้นเท่านั้น

ในระหว่างที่สถานศึกษาดำเนินการตามแผนปฏิบัติการ ควรมีการตรวจสอบประเมินผลเป็นระยะ ๆ เพื่อพิจารณาว่าการดำเนินการเป็นไปในทิศทางที่จะนำไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายหรือมาตรฐานและตัวบ่งชี้ที่กำหนดในแผนพัฒนาและแผนปฏิบัติการหรือไม่เพียงใด มีจุดอ่อน จุดแข็ง ประการใดมีส่วนใดที่จะต้องปรับปรุง เพื่อให้บรรลุเป้าหมายหรือมาตรฐานและตัวบ่งชี้ที่กำหนดมากที่สุด และเมื่อสิ้นภาคเรียนหรือสิ้นปีการศึกษาก็จะต้องมีการประเมินสรุปรวมเพื่อนำผลมาพิจารณาแก้ไขปรับปรุงการดำเนินการในระนะต่อไป

เครื่องมือตรวจสอบและประเมินผล สถานศึกษาอาจพิจารณาเกี่ยวกับการจัดหาจัดทำเครื่องมือดังนี้

3.3.1 ใช้เครื่องมือประเมินคุณภาพจัดการศึกษาโรงเรียนเทศบาลและเมืองพัทยา ของสำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่น กรมการปกครองที่มีอยู่แล้วเป็นเครื่องมือประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา

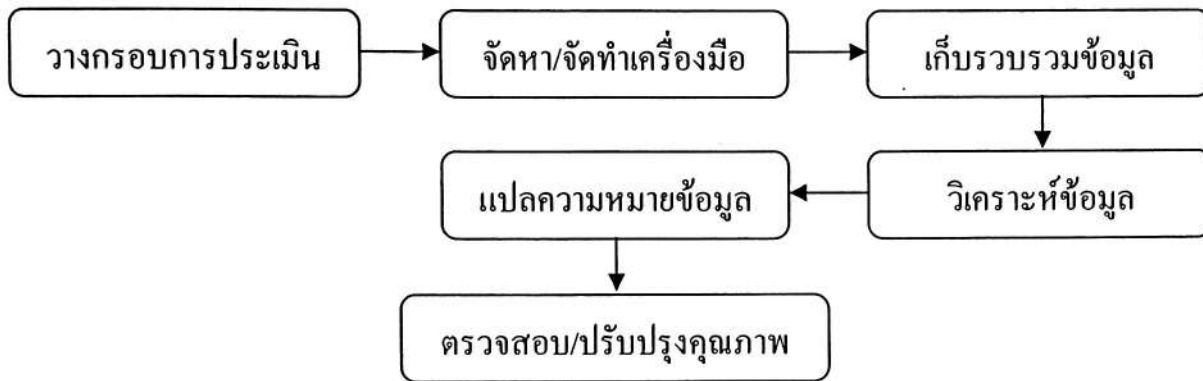
3.3.2 ใช้เครื่องมือตามคู่มือการประเมินผลภายในสถานศึกษาของ รศ.ดร.สุวิมล ว่องวานิช และคณะดำเนินการวิจัย ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติให้การสนับสนุน และทดสอบใช้ในโรงเรียนนาร่อง

3.3.3 สร้างเครื่องมือประเมินคุณภาพภายในขึ้นมาเอง อาจใช้แนวทางการสร้างเครื่องมือของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ดังนี้

จากการสรุปสังเคราะห์กิจกรรมการตรวจสอบประเมินผลภายใน ตามพื้นฐานแนวคิดของการประเมินที่ใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School - Based Evaluation) พบว่ากิจกรรมที่ต้องดำเนินการประกอบด้วย การวางกรอบการประเมิน การจัดหา / จัดทำเครื่องมือ การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล การแปลความหมาย และการตรวจสอบ / ปรับปรุงคุณภาพการ

ประเมินผังแผนภูมิที่ 16

แผนภูมิที่ 16 กิจกรรมการตรวจสอบประเมินผลภายใน

ที่มา : สำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่น กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย, 2544 : 39

3.4 การปรับปรุงแก้ไขและพัฒนา (Act)

เมื่อบุคลากรแต่ละคน แต่ละฝ่ายมีการประเมินผลเสร็จเรียบร้อยแล้ว ก็ส่งผลให้กับคณะกรรมการที่รับผิดชอบ ซึ่งจะต้องรวบรวมผลการประเมินมาวิเคราะห์ สังเคราะห์แปลผลในภาพรวมทั้งหมด แล้วนำเสนอผลการประเมินต่อผู้เกี่ยวข้อง เช่น ครูประจำชั้น ครูประจำวิชา หัวหน้าหมวด ผู้บริหาร เพื่อนำผลไปใช้ในการพัฒนางานของตนเองต่อไป

ผลการประเมินสามารถ นำไปใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงการปฏิบัติงานของผู้บริหารและบุคลากร และใช้ในการวางแผนต่อไป รวมทั้งจัดทำเป็นข้อมูลสารสนเทศเพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ ได้

3.4.1 การปรับปรุงการปฏิบัติงานของผู้บริหารและบุคลากร

ในระหว่างการดำเนินงาน และมีการตรวจสอบประเมินผลทั้งในระดับรายบุคคลหรือระดับชั้น / หมวดวิชา ผู้บริหาร และบุคลากรสามารถนำผลการประเมินไปใช้ปรับปรุงการทำงานของตนเองและปรับปรุงแผนการดำเนินงานได้เลย เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามแผนและเป้าหมายที่กำหนดไว้

3.4.2 การวางแผนในระยะต่อไป

การนำผลการประเมินไปใช้จัดทำแผนในภาคเรียนหรือปีการศึกษาต่อไป ควรมีการวิเคราะห์จุดเด่น และจุดที่ต้องปรับปรุงของสถานศึกษา หาสาเหตุของปัญหาและแนวทางแก้ไข โดยให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วม เพื่อนำไปพัฒนาปรับปรุงการจัดการศึกษาของสถานศึกษาต่อไป

วิธีการวิเคราะห์จุดเด่นและจุดที่ต้องปรับปรุงสามารถทำได้ง่าย ๆ โดย

เปรียบเทียบผลการปฏิบัติงานกับเป้าหมายที่กำหนดไว้ ผลต่างที่เกิดขึ้นจะสะท้อนสิ่งที่จะต้องได้รับการพัฒนาปรับปรุงเมื่อทราบจุดที่ต้องปรับปรุงของสถานศึกษาแล้ว จะต้องนำมาร่วมกันวิเคราะห์หาสาเหตุเพื่อป้องกันและแก้ไขปรับปรุง หลังจากนั้นจึงระดมความคิดจากบุคลากรที่เกี่ยวข้องมาช่วยกันหาวิธีแก้ปัญหา

ผลการประเมิน อาจชี้ให้เห็นจุดที่สถานศึกษาต้องทำการปรับปรุงหลายประการซึ่งสถานศึกษาไม่สามารถแก้ไขปัญหานั้นได้พร้อมกัน ต้องกำหนดลำดับความสำคัญว่าปัญหาอะไรจำเป็นต้องแก้ไขก่อน เพื่อนำมาปรับปรุงแผนปฏิบัติงาน และจัดทำโครงการหรือกิจกรรมในภาคเรียนหรือปีการศึกษาต่อไป

เมื่อทราบผลการประเมินแล้วพบว่ามิตัวบ่งชี้บางข้อผ่านเกณฑ์ บางข้อไม่ผ่านเกณฑ์จึงนำผลการประเมินไปวิเคราะห์จุดที่ต้องปรับปรุง หาสาเหตุและแนวทางแก้ไข รวมทั้งจัดทำโครงการเพื่อส่งเสริมจุดเด่นและปรับปรุงจุดที่ยังไม่บรรลุเป้าหมาย โดยโครงการหนึ่งอาจส่งเสริมจุดเด่นหรือปรับปรุงจุดที่ต้องปรับปรุงเพียงจุดเดียวหรือหลายจุดก็ได้

3.4.3 การจัดทำข้อมูลสารสนเทศ

ถ้าสถานศึกษานำผลที่ได้จากการประเมินมาพัฒนาเป็นข้อมูลสารสนเทศที่สามารถใช้ได้สะดวก รวดเร็ว และเป็นปัจจุบัน ก็จะเป็นประโยชน์ในการบริหารงาน และประกอบการตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ รวมทั้งเมื่อหน่วยงานภายนอกเข้ามาประเมินสถานศึกษาก็พร้อมที่จะนำเสนอข้อมูลและสารสนเทศที่ผู้ประเมินต้องการได้ง่ายขึ้นในทุก ๆ ด้าน

การดำเนินงานประเมินผลของสถานศึกษา ไม่ได้สิ้นสุดเพียงแค่ทำการประเมินตนเองเพียงครั้งเดียว แต่ต้องทำตลอดเวลา ผลการประเมินที่จัดทำเสร็จแล้วถือเป็นข้อมูลที่แสดงถึงสภาพการดำเนินงานในขณะนั้น ซึ่งต้องมีการตรวจสอบใหม่ว่าการดำเนินงานในระยะต่อไปสอดคล้องกับเป้าหมายและแนวทางการพัฒนาของสถานศึกษาอย่างไร การพัฒนาปรับปรุงตนเองจึงต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องไม่มีที่สิ้นสุด

ฉัฐพล ชุมวรฐายี (2545 : 18 - 32) กล่าวถึง การดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาแบ่งได้เป็น 6 ขั้นตอน ที่สำคัญและนำวงจรคุณภาพ (PDCA) มาปรับใช้ได้ ดังนี้

3.4.3.1 การศึกษาและการเตรียมการ = Plan

3.4.3.2 การวางแผนการประกันคุณภาพการศึกษา = Plan

3.4.3.3 การนำแผนปฏิบัติการไปสู่การปฏิบัติ = Do

3.4.3.4 การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน = Check

3.4.3.5 การปรับปรุงและพัฒนา = Act

3.4.3.6 การเตรียมการรับการประเมินจากหน่วยงานภายนอก = Plan

เพื่อให้สามารถวางแผนการดำเนินงานตามองค์ประกอบ ของระบบการประกันคุณภาพได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นรูปธรรม และเห็นแนวทางการนำไปปฏิบัติงานในสถานศึกษา ได้เสนอตามลำดับดังนี้

3.4.3.1 การศึกษาและเตรียมการ (Plan)

ในขั้นตอนนี้สถานศึกษาจะต้องดำเนินงานดังต่อไปนี้

3.4.3.1.1 สถานศึกษาแต่งตั้งคณะทำงานเพื่อศึกษา และพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา โดยมีผู้บริหารหรือผู้ช่วยผู้บริหารเป็นหัวหน้าคณะทำงาน

3.4.3.1.2 คณะทำงานทำหน้าที่ต่อไปนี้

- 1.) ศึกษาแนวคิด รูปแบบ วิธีการเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา
- 2.) กำหนดรูปแบบ หรือระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา
- 3.) สร้างสื่อ เอกสาร คู่มือ และเครื่องมือที่เกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

3.4.3.1.3 การให้ความรู้แก่ครูและบุคลากร

- 1.) สร้างความรู้ ความเข้าใจ ความตระหนักในคุณค่าและความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษาอย่างหลากหลายวิธี เช่น การประชุม อบรม การประชุมชี้แจง การประชุมสัมมนา การประชาสัมพันธ์ การให้ศึกษาดูด้วยตนเองอื่น ๆ
- 2.) สร้างแนวคิดการประกันคุณภาพการศึกษาในเรื่องต่อไปนี้ การยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา การใช้สถานศึกษาเป็นฐานในการบริหารจัดการ การมีส่วนร่วมและร่วมคิดร่วมทำ การกระจายอำนาจทางการศึกษา การแสดงความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้

3.4.3.1.4 การแต่งตั้งคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งได้ระบุบทบาทหน้าที่อย่างชัดเจน โดยคำนึงถึงการพัฒนากุศลกร และการพัฒนาระบบการปฏิบัติงาน

- 1.) แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา (กรรมการกลาง)
- 2.) แต่งตั้งคณะอนุกรรมการต่าง ๆ คือคณะอนุกรรมการจัดทำมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา คณะอนุกรรมการจัดทำข้อมูลพื้นฐานและสารสนเทศของสถานศึกษาคณะอนุกรรมการจัดทำธรรมเนียมสถานศึกษา คณะอนุกรรมการจัดทำ

แผนปฏิบัติการประจำปีคณะกรรมการจัดทำมาตรฐานการปฏิบัติงานของฝ่าย / หมวด / งาน
คณะกรรมการจัดทำมาตรฐานการปฏิบัติงานรายบุคคลอื่น ๆ

3.4.3.2 การวางแผนการประกันคุณภาพการศึกษา (Plan)

3.4.3.2.1 การจัดทำข้อมูลพื้นฐานและสารสนเทศทางการศึกษา

- 1.) ข้อมูลพื้นฐานด้านบุคลากร (ข้อมูลส่วนตัวและข้อมูลการปฏิบัติงาน) เช่นรายบุคคล รายหมวดวิชา รายฝ่าย/งาน ระดับสถานศึกษา
- 2.) ข้อมูลพื้นฐานด้านผู้เรียน เช่น รายบุคคล รายหมวดวิชา รายฝ่าย/งาน ระดับสถานศึกษา
- 3.) ข้อมูลพื้นฐานด้านการดำเนินงาน เช่น งานวิชาการ งานธุรการ งานบริการงานปกครอง งานอาคารสถานที่ งานสัมพันธ์ชุมชน
- 4.) ข้อมูลพื้นฐานด้านเครือข่ายการเรียนรู้ เช่น ข้อมูลผู้ปกครอง ชุมชน ได้แก่อาชีพท้องถิ่น วิทยากรท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย สถานประกอบการ สถานศึกษา วัด ห้างสมุด เป็นต้น
- 5.) ข้อมูลพื้นฐานด้านสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น อาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์เครื่องมือ ห้องปฏิบัติการ เอกสารและคู่มือต่างๆ แหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา

6.) สารสนเทศมาตรฐานคุณภาพศึกษาด้านผลผลิต

7.) สารสนเทศมาตรฐานคุณภาพศึกษาด้าน

กระบวนการ

8.) สารสนเทศมาตรฐานคุณภาพศึกษาด้านปัจจัย

9.) อื่น ๆ

3.4.3.2.2 การจัดทำมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

- 1.) ขร่างมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา เช่น ปรับกลุ่มมาตรฐาน เพิ่มกลุ่มมาตรฐาน ปรับรายการมาตรฐาน ปรับตัวชี้วัดแต่ละมาตรฐาน เพิ่มตัวชี้วัดแต่ละมาตรฐานกำหนดเกณฑ์แต่ละมาตรฐาน กำหนดเกณฑ์แต่ละตัวชี้วัด กำหนดระดับคุณภาพแต่ละมาตรฐานกำหนดระดับคุณภาพแต่ละตัวชี้วัด

2.) ประชุมผู้เกี่ยวข้อง เพื่อพิจารณาร่างมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

3.) ปรับปรุงและจัดทำมาตรฐานคุณภาพการศึกษา

ตามความเห็นของผู้เกี่ยวข้อง

4.) เผยแพร่สร้างความเข้าใจ ความตระหนัก ความร่วมมือร่วมใจในการดำเนินงานแก่ผู้เกี่ยวข้อง

3.4.3.2.3 การจัดทำธรรมนูญสถานศึกษาหรือแผนพัฒนา

คุณภาพการศึกษา

- 1.) สร้างความเข้าใจแก่นุคลากรในสถานศึกษา
- 2.) สร้างความเข้าใจแก่คณะกรรมการสถานศึกษา
- 3.) ร่างธรรมนูญสถานศึกษา
- 4.) เสนอร่างธรรมนูญสถานศึกษาต่อบุคลากรใน

สถานศึกษา

- 5.) เสนอร่างธรรมนูญสถานศึกษาต่อคณะกรรมการ

สถานศึกษา

- 6.) ประกาศใช้ธรรมนูญสถานศึกษา

3.4.3.2.4 การจัดทำแผนปฏิบัติการของฝ่าย / หมวด / งาน

- 1.) ขอร่างกรอบแผนงานหรือโครงการสถานศึกษา
- 2.) พิจารณากรอบแผนงานหรือโครงการและ

งบประมาณสถานศึกษา

- 3.) วางแผนปฏิบัติการของฝ่าย / หมวด / งาน
- 4.) ประชุมชี้แจงและพิจารณาแผนปฏิบัติการประจำปี

ของสถานศึกษา

- 5.) ปรับปรุงและทำการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี

ของสถานศึกษา

3.4.3.2.5 การจัดทำมาตรฐานการปฏิบัติงาน

- 1.) ให้ความรู้ในการจัดทำมาตรฐานการปฏิบัติงาน
- 2.) จัดทำมาตรฐานการปฏิบัติงานของโรงเรียน
- 3.) จัดทำมาตรฐานการปฏิบัติงานของฝ่าย / หมวด / งาน
- 4.) จัดทำมาตรฐานการปฏิบัติงานแต่ละบุคคล

3.4.3.3 การนำแผนประกันคุณภาพการศึกษาไปใช้ (Do)

3.4.3.3.1 การทบทวนทำความเข้าใจ แผนการประกันคุณภาพ

การศึกษา ในเรื่องต่อไปนี้ธรรมนูญสถานศึกษา มาตรฐานคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา มาตรฐานการปฏิบัติงานของฝ่าย / หมวด / งาน มาตรฐานรายละเอียดการปฏิบัติงานแต่ละบุคคล

แผนปฏิบัติการประจำปี ข้อมูลพื้นฐานการศึกษา

3.4.3.3.2 การพัฒนาบุคลากร

1.) จัดกิจกรรมให้ความรู้ความเข้าใจแก่บุคลากร ในเรื่องต่อไปนี้เป็นประกันคุณภาพการศึกษา การจัดทำมาตรฐานการปฏิบัติงานและการปฏิบัติงานตามมาตรฐาน การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ การจัดการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ การประเมินผลตามสภาพจริง การจัดทำหลักสูตรและสาระการเรียนรู้

2.) สนับสนุนให้ทุกคนได้รับการพัฒนาและปรับปรุงวิธีการทำงานของตนเองและทีมอย่างต่อเนื่อง

3.4.3.3.3 การจัดสิ่งอำนวยความสะดวก

1.) จัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่อการปฏิบัติงาน ในระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในเรื่องต่อไปนี้เป็น เอกสาร สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ นวัตกรรม เทคโนโลยีทางการศึกษา แหล่งหรือศูนย์บริการทางวิชาการ ระบบข้อมูลสารสนเทศ อาคารสถานที่ ห้องประชุม บรรยากาศ สภาพแวดล้อม งบประมาณ

2.) จัดระบบการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกประกอบด้วย การสำรวจความต้องการความจำเป็น การระดมสรรพกำลังในการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกให้เอื้อต่อการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ การติดตามประเมินผล

3.4.3.3.4 การดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการ

1.) ผู้รับผิดชอบขออนุมัติดำเนินการตามแผนปฏิบัติการ และตามมาตรฐานการปฏิบัติงาน เช่น ฝ่าย / หมวด / งาน ขออนุมัติดำเนินการตามแผน ผู้บริหารอนุมัติให้ดำเนินการโดยยึดแผนปฏิบัติการที่ผ่านความเห็นชอบแล้ว บุคลากรปฏิบัติงานตามแผนที่กำหนด บุคลากรปฏิบัติงานตามมาตรฐานการปฏิบัติงาน

2.) การนิเทศ กำกับติดตาม เช่น ผู้บริหารระดับต่างๆ นิเทศภายใน กำกับติดตามงานตามแผนที่กำหนด แจ้งผลการนิเทศและข้อสังเกตให้ผู้รับผิดชอบทราบ ผู้รับผิดชอบปรับปรุงแก้ไขและดำเนินการต่อไป

3.) การประเมินผลการปฏิบัติงานตามแผน เช่น ผู้รับผิดชอบประเมินผลการดำเนินงาน รายงานให้คณะผู้บริหารหรือคณะกรรมการในแต่ละมาตรฐานรับทราบผล รายงานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทราบ การประชาสัมพันธ์ทั้งในและนอกสถานศึกษา

3.4.3.4 การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

(Check)

คุณภาพการศึกษา

3.4.3.4.1 แต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบและทบทวน

ทบทวนคุณภาพการศึกษา

3.4.3.4.2 กำหนดแนวทางและแนวปฏิบัติในการตรวจสอบและ

3.4.3.4.3 แต่งตั้งคณะกรรมการประเมินคุณภาพภายใน เพื่อ
ตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

3.4.3.4.4 การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา

1.) ดำเนินการประเมินคุณภาพภายใน เช่น ดำเนินการ
ประเมินภายใน ตามแนวทางและวิธีการที่กำหนดในคู่มือการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา
ของสถานศึกษาดำเนินการตามที่กำหนดไว้ในปฏิทินปฏิบัติงาน

2.) ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.) วิเคราะห์ข้อมูล ตามแนวทางที่กำหนดในกรอบ
การประเมินตนเอง

3.4.3.4.5 สรุปรายงานผลการประเมินตนเอง (Self - Study report)
ตามแบบที่สถานศึกษากำหนดตามความเหมาะสม

3.4.3.4.6 นำเสนอรายงานต่อคณะกรรมการสถานศึกษาให้ความ
เห็นชอบและจัดส่งรายงานการประเมินตนเอง (SSR) ฉบับสมบูรณ์ให้หน่วยงานต้นสังกัด หรือ
หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

3.4.3.4.7 การตรวจสอบโดยหน่วยงานต้นสังกัด หรือคณะผู้
ประเมินที่ได้รับมอบหมาย

3.4.3.4.8 จัดทำรายงานฉบับย่อเพื่อประชาสัมพันธ์ให้สาธารณชน
ได้รับทราบผลการดำเนินงานของสถานศึกษา

3.4.3.5 การพัฒนาและปรับปรุงมาตรฐาน (Act)

3.4.3.5.1 การปรับปรุง และพัฒนามาตรฐานคุณภาพการศึกษา
ของสถานศึกษา

1.) ผู้บริหารร่วมกับคณะกรรมการ ศึกษาและวิเคราะห์
ผลการประเมินการดำเนินงานของโรงเรียนจากรายงานการประเมินตนเอง (SSR) และมอบหมาย
ให้ผู้รับผิดชอบวางแผนปรับปรุงและพัฒนาในส่วนที่ยังไม่ได้มาตรฐาน

2.) คณะทำงานวางแผนดำเนินการพัฒนาและปรับปรุง
เป็นกรณีดังนี้ กรณีที่ 1 ให้พิจารณาว่า ผลการประเมินในมาตรฐานและตัวชี้วัดที่อยู่ในระดับ

ปรับปรุง ต้องรีบพิจารณาเป็นโครงการเร่งด่วน กรณีที่ 2 ให้พิจารณาว่า ผลการประเมินในมาตรฐานและตัวชี้วัดที่อยู่ในระดับ พอใช้ ต้องพิจารณาเป็นโครงการระดับรอง กรณีที่ 3 ให้พิจารณาว่า ผลการประเมินในมาตรฐานและตัวชี้วัดที่อยู่ในระดับ ดี ให้ดำเนินการเป็นโครงการรักษาที่อยู่ในระดับ ดี ให้ดำเนินการเป็นโครงการรักษาระดับคุณภาพอย่างต่อเนื่อง กรณีที่ 4 หากพิจารณาเห็นว่า เกณฑ์ระดับคุณภาพที่กำหนดไว้ไม่เหมาะสม ให้พิจารณาปรับปรุงให้เหมาะสม และประชาสัมพันธ์ให้บุคลากรทุกคนทราบการเปลี่ยนแปลง

3.) ผู้รับผิดชอบมาตรฐาน จัดทำโครงการเพื่อบรรลุลงในแผนปฏิบัติการประจำปีต่อไป หากเป็นโครงการในกรณีที่ 2 และ 3 จะเป็นโครงการในลักษณะการพัฒนา ยกระดับคุณภาพให้สูงกว่ามาตรฐานเป็นการเริ่มต้น Plan ในวงจรใหม่

3.4.3.5.2 การพัฒนาและปรับปรุงมาตรฐานการปฏิบัติงาน

1.) ประชุมทบทวนผลการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของฝ่าย / หมวด / งาน เช่น สรุปผลการปฏิบัติงานที่เป็นไปตามมาตรฐาน สรุปผลการปฏิบัติงานที่ไม่เป็นไปตามมาตรฐาน

2.) การปรับปรุงและพัฒนามาตรฐานการปฏิบัติงานของฝ่าย / หมวด / งาน เช่นผู้รับผิดชอบทบทวนมาตรฐานการปฏิบัติงานของฝ่าย / หมวด / งาน และบุคคลที่กำหนดไว้เดิมผู้รับผิดชอบวิเคราะห์สาเหตุที่ส่งผลต่อการบรรลุมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ด้านผลผลิต ผู้รับผิดชอบพิจารณาหาทางเลือกต่าง ๆ ในการพัฒนาปรับปรุงมาตรฐานการปฏิบัติงานโดยอาศัยผลการวิเคราะห์สาเหตุของการไม่บรรลุมาตรฐาน ผู้รับผิดชอบวางแผนพัฒนาปรับปรุงผู้รับผิดชอบดำเนินการพัฒนาปรับปรุง ตามแนวทางการจัดทำมาตรฐานการปฏิบัติงาน ยกร่างมาตรฐานการปฏิบัติงานฉบับปรับปรุง โดยระบุขั้นตอนการปฏิบัติงานอย่างชัดเจนว่า ใครทำอะไรที่ไหน เมื่อไร อย่างไร พิจารณาความสอดคล้องของมาตรฐานการปฏิบัติงานฉบับปรับปรุง กับมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา (ฉบับปรับปรุง) ด้านผลผลิต กระบวนการและปัจจัย

3.4.3.6 การเตรียมการรับการประเมินจากองค์กรภายนอก (Plan)

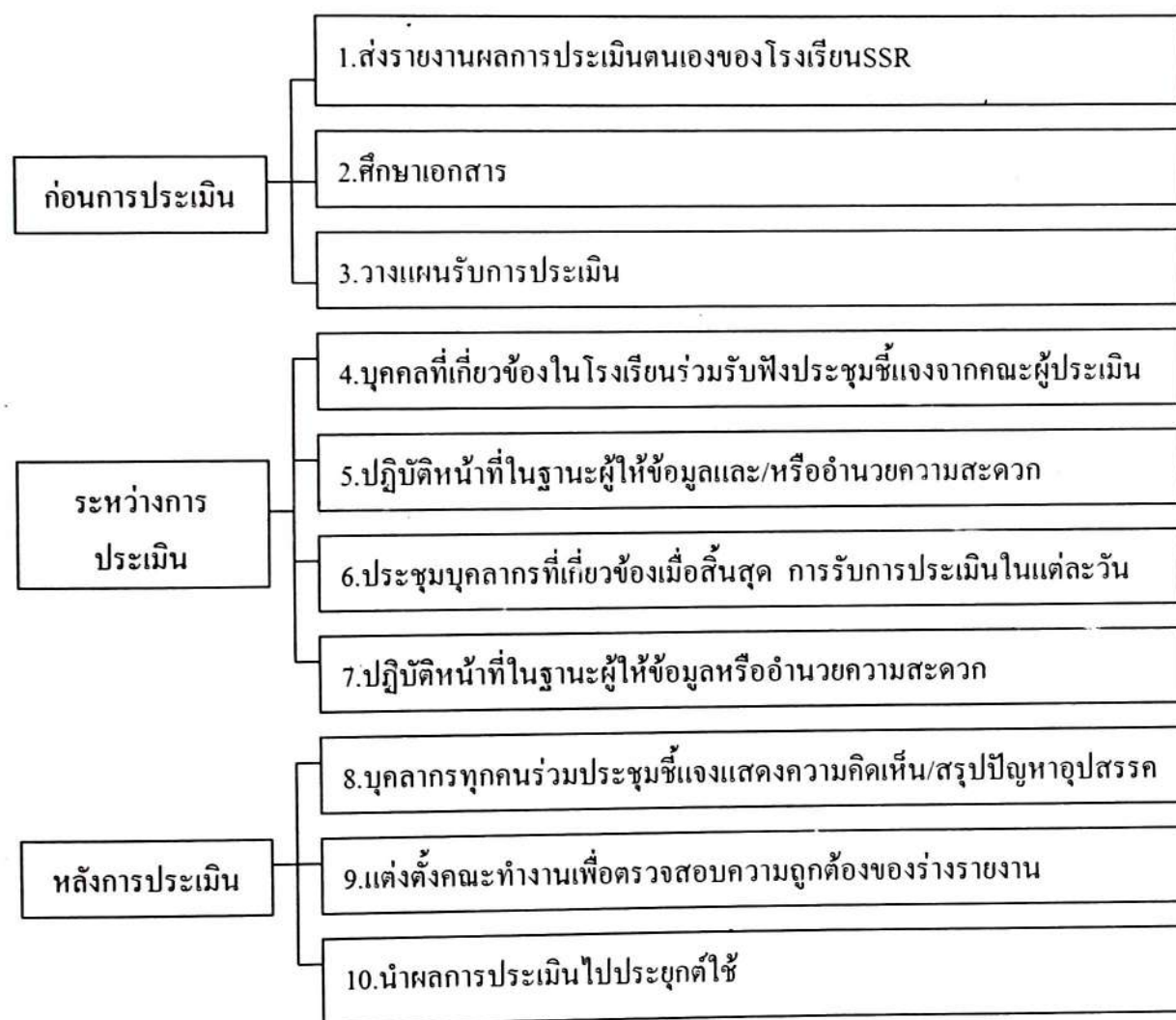
ภายหลังจากโรงเรียนได้ดำเนินการเขียนรายงานผลการประเมินตนเองของโรงเรียนเรียบร้อยแล้ว ขั้นตอนต่อไปโรงเรียนจะต้องเข้าสู่กระบวนการเตรียมรับการประเมิน ซึ่งมี 3 ขั้นตอนคือ

3.4.3.6.1 ก่อนการประเมิน ประกอบด้วย ส่งรายงานผลการประเมินตนเองของโรงเรียน (SSR) ศึกษาเอกสาร วางแผนรับการประเมิน

3.4.3.6.2 ระหว่างการประเมิน ประกอบด้วย บุคคลที่เกี่ยวข้องในโรงเรียนร่วมรับฟังประชุมชี้แจงจากคณะผู้ประเมิน ปฏิบัติหน้าที่ในฐานะผู้ให้ข้อมูลและ / หรืออำนวยความสะดวก ประชุมบุคลากรที่เกี่ยวข้องเมื่อสิ้นสุดการรับการประเมินในแต่ละวัน ปฏิบัติหน้าที่ในฐานะผู้ให้ข้อมูลหรืออำนวยความสะดวก

3.4.3.6.3 หลังการประเมิน ประกอบด้วย บุคลากรทุกคนร่วมประชุมชี้แจงแสดงความคิดเห็นและสรุปปัญหาอุปสรรค แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อตรวจสอบความถูกต้องของร่างรายงาน นำผลการประเมินไปประยุกต์ใช้

จากการเตรียมการรับการประเมินจากองค์กรภายนอก สามารถเขียนเป็นขั้นตอนการเตรียมการรับการประเมินจากองค์กรภายนอกได้ดังแผนภูมิที่ 17 ต่อไปนี้

แผนภูมิที่ 17 ขั้นตอนการเตรียมการรับการประเมินจากองค์กรภายนอก

ที่มา : ธีรพล ชุมวรฐายี, 2545 : 32

จากการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาดังกล่าว สรุปได้ว่าการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาประกอบด้วย ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาดังต่อไปนี้

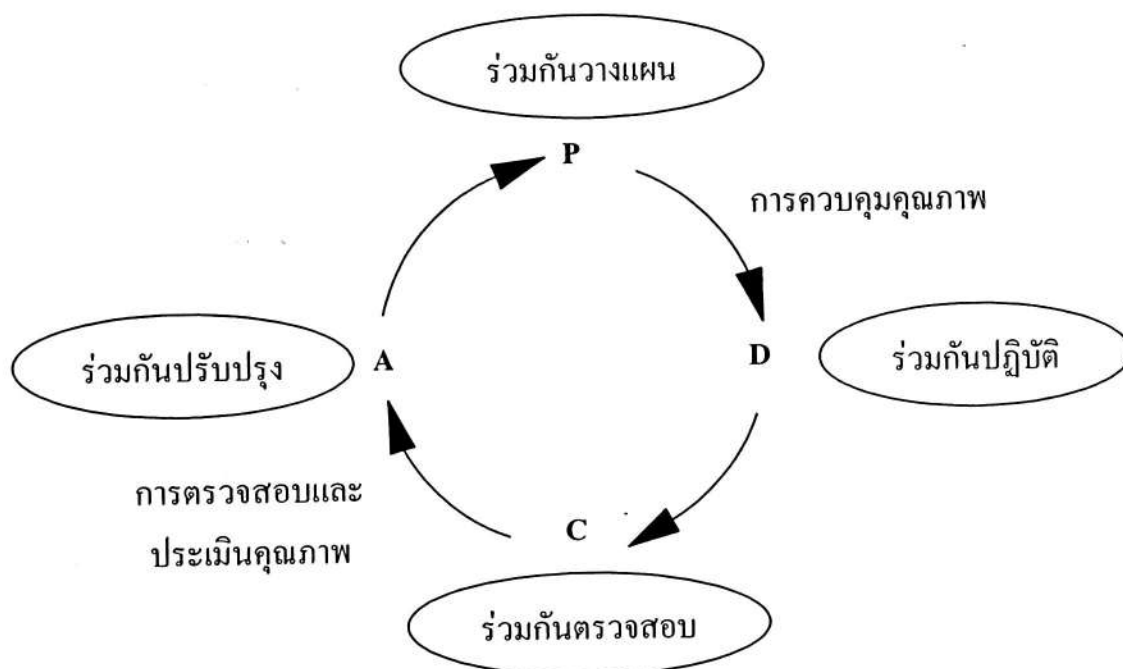
- 1) การควบคุมคุณภาพการศึกษา ได้แก่ การศึกษาและการเตรียมการ การวางแผนประกันคุณภาพการศึกษา การนำแผนประกันคุณภาพการศึกษาไปใช้
- 2) การตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ได้แก่ การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา การพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพการศึกษา
- 3) การประเมินและรับรองคุณภาพ ได้แก่ การเตรียมการรับการประเมินจากองค์กรภายนอก นอกจากนี้เมื่อนำมาปรับใช้กับการบริหารคุณภาพด้วยวงจร PDCA ประกอบด้วย การวางแผนปฏิบัติงาน การปฏิบัติตามแผน การตรวจสอบและประเมินผล และการปรับปรุงแก้ไขและพัฒนา ได้ดังนี้

3.4.3.1 การวางแผนปฏิบัติงาน ประกอบด้วย การศึกษาและการเตรียมการ การวางแผนประกันคุณภาพการศึกษา การเตรียมการรับการประเมินจากองค์กรภายนอก

3.4.3.2 การปฏิบัติตามแผน ประกอบด้วย การนำแผนประกันคุณภาพการศึกษาไปใช้

3.4.3.3 การตรวจสอบและประเมินผล ประกอบด้วย การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา

3.4.3.4 การปรับปรุงแก้ไขและพัฒนา ประกอบด้วย การพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพการศึกษาดังแสดงในแผนภูมิที่ 18

แผนภูมิที่ 18 วงจรบริหารคุณภาพการศึกษา

ที่มา : สำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่น กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย, 2545 : 14

แนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดเทศบาลและเมืองพัทยา

แนวทางในการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาโรงเรียนสังกัดเทศบาลและเมืองพัทยา มีดังต่อไปนี้

1. แนวนโยบายการจัดการศึกษาในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระยะ 15 ปี (พ.ศ. 2545 - 2559)

เมตต์ เมตต์การุณจิต (2547 : 109 - 116) กล่าวถึง รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ได้บัญญัติให้มีการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และให้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิจัดการศึกษาและฝึกอบรมตามความเหมาะสมและความต้องการ ภายในท้องถิ่น ซึ่งรัฐต้องกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นพึ่งตนเองและตัดสินใจในกิจการได้เอง

กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ในฐานะเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบในการ กำกับดูแลส่งเสริม สนับสนุน การบริหารการปกครองส่วนท้องถิ่น จึงได้จัดทำแนวนโยบาย การจัดการศึกษาในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2545 - 2559 ภายใต้กรอบแห่งบทบัญญัติของ รัฐธรรมนูญและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ซึ่งพอสรุปในส่วนที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาที่ประชาชนมี ส่วนร่วม ดังนี้

1.1 การจัดการจัดการศึกษา ดำเนินงานด้านกิจกรรมส่งเสริม สนับสนุน อนุรักษ์ วิทยาศาสตร์วัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยเฉพาะกิจกรรมที่เน้นเอกลักษณ์ความเป็น ไทยและท้องถิ่น

1.2 วัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาท้องถิ่น ในข้อที่ 4 ระบุว่า เพื่อให้การจัดการ การศึกษาของท้องถิ่นดำเนินการตามความต้องการและคำนึงถึงการมีส่วนร่วม การสนับสนุนของ บุคคลครอบครัว ชุมชน เอกชน องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถาน ประกอบการและประชาชนในท้องถิ่น ในการจัดการศึกษาทุกระดับตามศักยภาพและความสามารถ ของท้องถิ่น

1.3 ด้านการจัดการศึกษา จัดการศึกษาให้เด็กปฐมวัยได้เข้ารับบริการทางการศึกษา อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพส่งเสริม สนับสนุน ให้บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่นใน ท้องถิ่น มีสิทธิและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัย

1.4 ด้านระบบบริหารและการจัดการศึกษา จัดระบบบริหารและการจัดการทาง การศึกษา ให้สอดคล้องกับระบบการจัดการศึกษาของชาติอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยมีเอกภาพในเชิงนโยบาย มีความหลากหลายในการปฏิบัติ อีกทั้งมีความพร้อมในการ

ดำเนินการจัดการศึกษาและส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของท้องถิ่น การกำหนดนโยบายและแผนการศึกษาให้คำนึงถึงผลกระทบต่อจัดการศึกษาของเอกชน หรือรับฟังความคิดเห็นของเอกชนและประชาชนประกอบการพิจารณาด้วย

1.5 ด้านครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา วางแผนงานบุคคลเพื่อใช้ในการประสานข้อมูลในการนำเสนอพิจารณาสรรหาบุคลากร พร้อมทั้งมีการประเมินผลการปฏิบัติงาน การพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้มีคุณภาพและมาตรฐานที่เหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง โดยมีสิทธิประโยชน์ สวัสดิการ ค่าตอบแทนเพียงพอเหมาะสมกับคุณภาพและมาตรฐานวิชาชีพชั้นสูง

1.6 ด้านหลักสูตร ให้สถานศึกษาจัดทำรายละเอียดสาระหลักสูตรแกนกลางและสาระหลักสูตรท้องถิ่นที่เน้นความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษา ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย โดยให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ความเป็นไทย ความเป็นพลเมืองดีของสังคมและชาติโดยคำนึงถึงความเป็นมาทางประวัติศาสตร์

1.7 ด้านทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา ระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลทั้งด้านงบประมาณการเงิน ทรัพย์สินในประเทศ จากรัฐ บุคคล องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่นและต่างประเทศ มาใช้จัดการศึกษาและจัดสรรงบประมาณให้แก่การศึกษา ในฐานะที่มีความสำคัญสูงสุดต่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

กล่าวโดยสรุป มีการให้บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน เอกชน องค์กรเอกชนองค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่นในท้องถิ่น มีสิทธิและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา มีการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา มีการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา ครู คณาจารย์ และให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540

2. มโนทัศน์ของการประกันคุณภาพ

สำนักการบริหารท้องถิ่น กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย (2544 : 4 - 5) ได้กล่าวถึงมโนทัศน์ของการประกันคุณภาพไว้ว่า เพื่อให้สามารถรองรับการดำเนินงานตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติการสร้างความตระหนักและเข้าใจ และแนวความคิดเกี่ยวกับคุณค่าจากสาระบัญญัติที่ว่า “ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้” จึงเป็นแรงกระตุ้นให้สถานศึกษาต้องปรับปรุงตนเอง จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพในสถานศึกษา มีการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมายการพัฒนาโรงเรียนทั้งระยะสั้นและระยะยาว

พันธกิจอีกด้านหนึ่งซึ่งจะต้องเกิดจากความมีส่วนร่วมของบุคลากรหลาย ๆ ฝ่ายก็คือ การสร้างความเชื่อถือและภาคภูมิใจในการทำงานด้วยความตั้งใจจริง สืบสานการพัฒนาที่ยั่งยืนและต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดภาพลักษณ์ที่ทำลายความสามารถในการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา ให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาชาติ อันเป็นการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาแต่ละแห่ง โดยแสวงหาคูณค่าร่วมกันในด้านต่าง ๆ กล่าวคือ

2.1 โรงเรียนมีความสามารถพัฒนาการจัดการศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพ สถานศึกษาควรจะได้รับคามเชื่อถือว่าเป็นสถานศึกษาที่ดี เพราะผู้สำเร็จการศึกษาตลอดจนผู้ที่กำลังศึกษาอยู่เป็นบุคคลที่ดี มีความสุข มีความสามารถ มีความเป็นเลิศทางวิชาการ มีคุณธรรมจริยธรรม

2.2 โรงเรียนเป็นสถานศึกษาที่ดีที่สุดแห่งหนึ่ง ซึ่งควรปรับปรุงคุณภาพของตนให้ได้ ตามเกณฑ์มาตรฐานจัดอยู่ในกลุ่มที่มีความเป็นเลิศในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อการปฏิบัติงานที่มีคุณค่าที่ดีที่สุดต่อผู้เรียน

2.3 โรงเรียนเป็นสถานศึกษาที่มีส่วนร่วมของทุกฝ่ายในการบริหารจัดการ มีความเป็นผู้นำทางวิชาการและการเรียนการสอน มีความภูมิใจในความแข็งแกร่งทางวิชาการของตน ให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อนักเรียน ผู้ปกครอง มีความชัดเจนและโปร่งใสเกี่ยวกับการจัดการศึกษา สร้างความมั่นใจให้แก่สังคมภายในและภายนอกประเทศ

2.4 โรงเรียนเป็นสถานศึกษาที่มีส่วนรับผิดชอบต่อสังคมมากที่สุดแห่งหนึ่ง โรงเรียนควรเป็นสถาบันทางสังคมที่เป็นแบบอย่างในการนำชุมชนให้เข้ามามีส่วนรับผิดชอบต่อปัญหาของประเทศและประชาคมโลกอย่างจริงจังเพื่ออนุชนรุ่นหลัง

การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เป็นการบริหารคุณภาพที่เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการทำงานตามปกติ และเป็นงานที่ดำเนินการอยู่แล้ว โดยบุคลากรทุกคนมีส่วนร่วมในงานที่ได้รับมอบหมาย ซึ่งไม่ใช่เป็นการสร้างภาระงานเพิ่มมากขึ้นแต่ประการใด เพียงแต่ทุกคนเกิดความตระหนักในการทำงานที่เน้นคุณภาพและมีการตรวจสอบทบทวนการทำงาน พร้อมกับรายงานคุณภาพภายในสถานศึกษา ให้สาธารณชนและหน่วยงานตามสายงานบังคับบัญชาได้ทราบ

มโนทัศน์เกี่ยวกับประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ในเชิงสร้างสรรค์ จึงควรทำให้เกิดความตระหนักและรู้สึกที่ดีแก่บุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษาโดยสร้างความเชื่อมั่นว่า

2.1 การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เกิดขึ้นมาได้จากการประเมินคุณภาพของงานทุกบริบทในสถานศึกษา

2.2 การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาช่วยให้เกิดการปรับปรุง และพัฒนาตนเอง ให้ทำงานได้ดีขึ้น

2.3 เป็นการทำงานที่ต้องดำเนินการอยู่แล้วตามปกติ ไม่ใช่การเพิ่มภาระ

2.4 เป็นงานที่ต้องทำอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

2.5 เป็นการทำงานร่วมกันของคนทุกคน ไม่ใช่เป็นการสร้างผลงานทางวิชาการ เฉพาะเจาะจงของคนใดคนหนึ่ง

2.6 เป็นการทำงานที่สะท้อนผลตามความเป็นจริงของ สภาพปัญหาและดำเนินการ ด้วยเหตุและผล ี่มีความเป็นกลางของผู้ที่มุ่งแก้ปัญหา

2.7 ทุกคนมีความต้องการอยากทำงานด้วยความเต็มใจ ไม่ใช่ถูกบังคับจากสายงาน บังคับบัญชา

2.8 เป็นการทำงานที่ถูกต้องตามหลักวิธีการ ผู้ทำงานต้องมีความรู้ความเข้าใจของ ทุกขั้นตอนของการทำงาน

2.9 เป็นงานที่ต้องเผยแพร่ผลการประเมินให้แก่ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายทราบ เพื่อเป็น การสร้างความเชื่อมั่นยืนยันว่าสถานศึกษาได้ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน และมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

จากข้อความข้างต้นเกี่ยวกับมโนทัศน์พอที่จะสรุปได้ว่า มโนทัศน์ของการประกัน คุณภาพการศึกษาจากความคิดที่ว่า โรงเรียนมีความสามารถพัฒนาการจัดการศึกษาเพื่อให้ผู้เรียน มีคุณภาพ การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาช่วยให้เกิดการปรับปรุงและพัฒนาตนเองให้ทำงาน ได้ดีขึ้น เป็นต้น

3. ปัจจัยต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพการศึกษา

สำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่น กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย (2544 : 5 - 7) ได้กล่าวถึงปัจจัยต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพการศึกษาไว้ แม้ว่าสถานศึกษาต่าง ๆ จะได้ จัดให้มีการดำเนินการประกันคุณภาพขึ้นตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไข เพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 เพื่อเป็นการสร้างความมั่นใจให้กับทุกฝ่าย ว่าสถานศึกษาของตน มีการประกันคุณภาพการจัดการศึกษาแล้วก็ตาม ไม่ได้หมายความว่าสถานศึกษาแห่งนั้นจะมีการ ดำเนินงานตามขั้นตอนและแนวทางแล้วได้รับความสำเร็จเสมอไป องค์ประกอบที่เป็นปัจจัยในการ ประกันคุณภาพให้ได้รับความสำเร็จนั้นมีอยู่หลายประการ ประกอบด้วยประเด็นต่อไปนี้

3.1 ผู้บริหารสถานศึกษา ต้องเป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์ มีความเป็นผู้นำที่เข้มแข็ง มีความรู้ ความเข้าใจ ในระบบการประกันคุณภาพการศึกษา มีความตั้งใจจริงในการดำเนินงาน ยึดหลักการ บริหารแบบมีส่วนร่วม โดยให้บุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการกำหนดแผนการดำเนินงาน ตามแผน และการใช้ประโยชน์จากการดำเนินงาน

3.2 บุคลากรในสถานศึกษา บุคลากรในสถานศึกษาถ้ามีความรู้ในการดำเนินการ วัดผลและประเมินผลจะช่วยให้ได้มาก ควรตั้งทีมงานที่เป็นพี่เลี้ยงในการดำเนินงาน ตั้งคณะกรรมการ

ฝ่ายต่าง ๆ ให้มีการทำงานเป็นทีม ทุกคนควมมีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรฐาน กำหนดเกณฑ์การประเมินและร่วมดำเนินงานด้วยความเสียสละ และทุ่มเทเวลาให้กับการทำงาน

3.3 ผู้ปกครอง/ชุมชน ให้ผู้ปกครอง/ชุมชน ได้มีส่วนร่วมในการประเมินคุณภาพ และสถานศึกษาต้องทำความเข้ากับผู้ปกครอง / ชุมชน เพื่อให้ความร่วมมือ สนับสนุน รวมทั้งสถานศึกษาต้องมีการประชาสัมพันธ์และรายงานผลการประเมินต่อผู้ปกครอง/ชุมชน

3.4 ระบบการส่งเสริมการดำเนินงาน ในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษานั้นระบบการส่งเสริมการดำเนินงานเป็นหัวใจสำคัญต่อความสำเร็จเป็นอย่างมาก เช่น การจัดประชุมอบรมสัมมนาให้ทราบบทบาทหน้าที่ การจัดระบบการนิเทศทำความเข้าใจให้ชัดเจนในการปฏิบัติงานเป็นที่ยอมรับทราบและแก้ปัญหาเป็นระยะและสม่ำเสมอ

3.5 ระบบการจัดสรรทรัพยากร ทรัพยากรเป็นปัจจัยหนึ่งที่จะส่งผลต่อความสำเร็จ โดยเฉพาะโรงเรียนขนาดเล็กที่มีข้อจำกัดในด้านนี้ เพราะบางแห่งไม่มีวัสดุอุปกรณ์เพียงพอที่จะใช้ในการดำเนินงาน ดังนั้นการสนับสนุนและการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพจึงเป็นสิ่งสำคัญที่ต้องคำนึงถึง

สรุปปัจจัยต่อความสำเร็จได้ว่าเกิดจาก ระบบการจัดสรรทรัพยากร การส่งเสริมการดำเนินงาน ผู้ปกครอง/ชุมชนได้มีส่วนร่วมในการประเมินคุณภาพ ผู้บริหารสถานศึกษามีวิสัยทัศน์

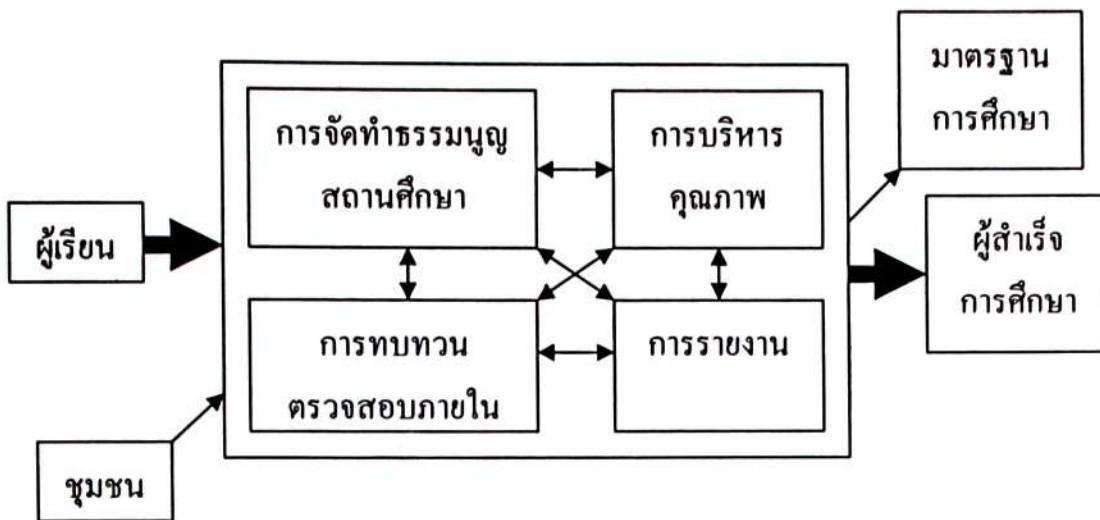
4. ระดับการประกันคุณภาพการศึกษา

สำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่น กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย (2544 : 10) ได้กล่าวถึง แนวทางการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาจำแนกได้ 2 ระดับ คือ

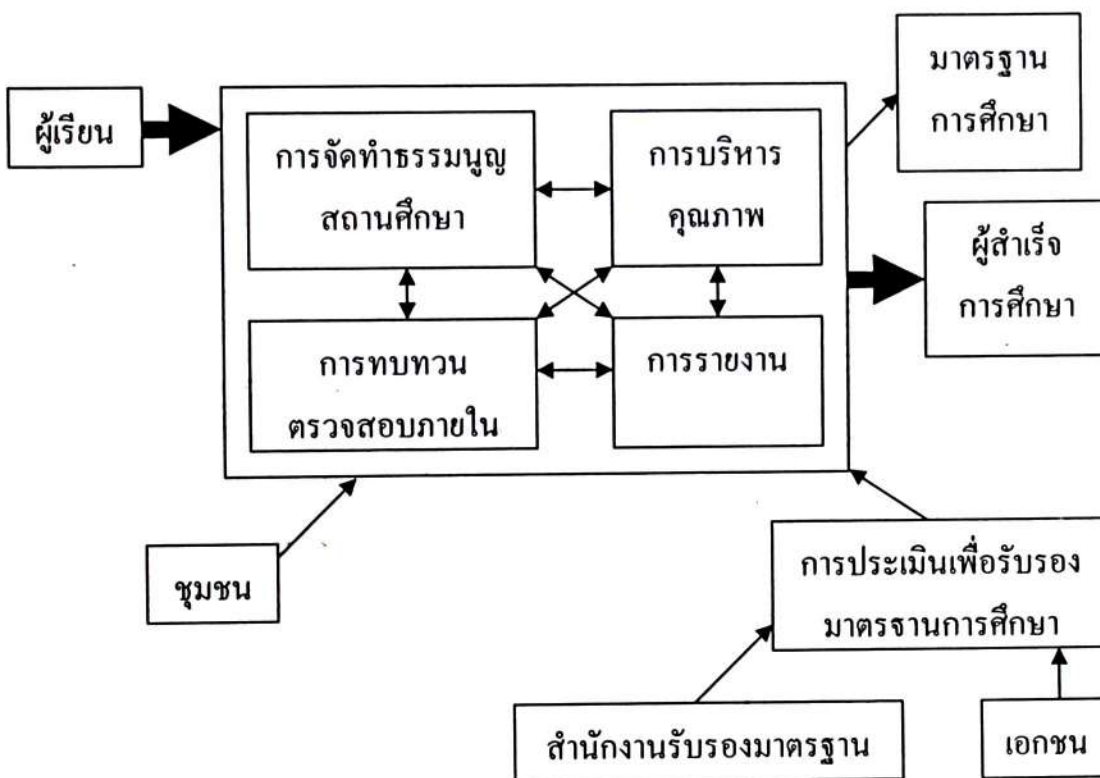
4.1 ระดับการบริหารจัดการ (Accountability) หมายถึง สถานศึกษามีระบบการบริหารคุณภาพ (Quality management) ที่สร้างความมั่นใจ ฟังพอใจต่อผู้ปกครอง ชุมชน ในระดับนี้ผู้ปกครองและชุมชนจะเป็นผู้ยอมรับในคุณภาพของผู้จบการศึกษา โดยผู้ปกครองและชุมชนเข้ามาเกี่ยวข้องในรูปคณะกรรมการสถานศึกษา ดังนั้นสถานศึกษาจะต้องเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษาได้มีส่วนร่วมในการวางแผนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา (ธรรมนูญสถานศึกษา) ร่วมรับผิดชอบและร่วมตัดสินใจ

4.2 ระดับการรับรองมาตรฐาน (Accreditation) หมายถึง สถานศึกษามีระบบการบริหารคุณภาพ (Quality management) ที่สร้างความมั่นใจ ความพึงพอใจต่อผู้ปกครอง ชุมชน สังคม ว่าผู้ที่จบการศึกษามีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด โดยมีองค์กรภายนอกเป็นผู้รับรองมาตรฐานการศึกษาดังแผนภูมิที่ 19 และ 20

แผนภูมิที่ 19 กระบวนการจัดการของสถานศึกษาเกี่ยวกับระดับการบริหารจัดการ
ที่มา : สำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่น กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย, 2544 : 11

แผนภูมิที่ 20 กระบวนการจัดการของสถานศึกษาเกี่ยวกับการรับรองมาตรฐาน
ที่มา : สำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่น กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย, 2544 : 11

5. บทบาทหน้าที่ของเขตการศึกษา เทศบาลและเมืองพัทยา และบทบาทของสถานศึกษา

สำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่น กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย (2544 : 12 - 13) กล่าวถึง การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา บทบาทหน้าที่ของแต่ละหน่วยงานก็มีส่วนเกี่ยวข้องและส่งเสริมการจัดการศึกษาทั้งสิ้น ดังนี้

5.1 บทบาทหน้าที่ของเขตการศึกษา เทศบาลและเมืองพัทยา มีหน้าที่ดำเนินการส่งเสริมสนับสนุน ช่วยเหลือ ติดตาม และให้คำปรึกษาหารือ ให้สถานศึกษาของเทศบาลและเมืองพัทยาในเขตการศึกษา ดำเนินการจัดระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานและรองรับการประกันคุณภาพภายนอกต่อไป

5.2 บทบาทของสถานศึกษาในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สถานศึกษาจะเป็นผู้ดำเนินการ โดยประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนา ประกอบด้วยภาระงาน ต่อไปนี้

5.2.1 การควบคุมคุณภาพการศึกษา (Quality control)

5.2.1.1 การกำหนดมาตรฐาน

5.2.1.1.1 จัดทำมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นจากมาตรฐานการศึกษาสังกัดเทศบาลและเมืองพัทยา และมาตรฐานชาติ โดยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา ผู้แทนครู ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนศิษย์เก่าของสถานศึกษา และผู้ทรงคุณวุฒิ

5.2.1.1.2 จัดทำข้อมูลพื้นฐานด้านปัจจัย กระบวนการ และผลผลิตของสถานศึกษา

5.2.1.2 การพัฒนาเข้าสู่มาตรฐานการศึกษา

5.2.1.2.1 พัฒนาสถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ และพัฒนากระตุ้นจูงใจให้ผู้ร่วมงานรู้จักและรักการเรียนรู้อยู่เสมอ เน้นให้บุคลากรในองค์กรมีความคิดริเริ่ม เพื่อการสร้างสรรค์ปรับปรุงสิ่งต่าง ๆ ให้ดีขึ้น

5.2.1.2.2 มีการสร้างจิตสำนึกของผู้ร่วมงานให้เห็นว่าการปรับปรุงคุณภาพ จะต้องปรับปรุงอยู่ตลอดเวลา และเป็นหน้าที่ของทุกคน

5.2.1.2.3 เป็นสมาชิกชมรมวิชาชีพครู หรือสมาชิกชมรมทางวิชาการ ของเขตพื้นที่การศึกษา และเป็นเครือข่ายศูนย์วิทยบริการ

5.2.1.2.4 จัดทำข้อตกลงและแผนพัฒนา (ธรรมนูญ) สถานศึกษา และแผนปฏิบัติงานประจำปี

5.2.1.2.5 พัฒนาหลักสูตร และสื่อการเรียนการสอน

5.2.1.2.6 ดำเนินการบริหารคุณภาพ (Quality management)

โดยมุ่งเน้นผลผลิต (นักเรียน) ที่ตอบสนองความต้องการของสังคมดังนี้

1.) ควบคุมคุณภาพ และประเมินตนเองในทุก ๆ กิจกรรมของกระบวนการบริหาร และกระบวนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้วงจรควบคุมคุณภาพ (Quality control circle) PDCA ของเดมมิ่ง

2.) มีการทำงานเป็นมาตรฐานโดยควบคุมกระบวนการตามเอกสารที่จัดทำขึ้น เช่น คู่มือนโยบาย คู่มือขั้นตอนการทำงาน / แนวปฏิบัติ / วิธีการ คู่มือการทำงาน / แผนการสอน (แผนการจัดการเรียนรู้)

3.) ต้องให้ทุกคนในองค์กรมีส่วนร่วม (Total participation) เพื่อให้พลังที่มีอยู่อย่างไม่จำกัดของทุกคนในองค์กรร่วมกันพัฒนา ให้ตรงตามความต้องการของสังคมและความต้องการที่เปลี่ยนแปลง

4.) มีการทำงานเป็นทีมในทุกระดับ เน้นให้ทุกคนมีอำนาจตัดสินใจซึ่งจะส่งผลให้มีการปรับปรุงสร้างขวัญกำลังใจ และทัศนคติที่ดี

5.2.1.2.7 พัฒนาระบบสารสนเทศของสถานศึกษา

5.2.1.2.8 ระดมความร่วมมือ จากชุมชน ท้องถิ่น และเอกชน

5.2.2 การตรวจสอบคุณภาพหรือการทบทวนคุณภาพภายใน (Internal audit or internal school review).

5.2.2.1 ต้องดำเนินการทบทวนคุณภาพภายใน ด้านคุณภาพสถานศึกษา และคุณภาพการจัดการเรียนรู้ทุกปีของสถานศึกษา

5.2.2.2 นำผลการทบทวนคุณภาพมาดำเนินการพัฒนา และปรับปรุงให้ได้คุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด

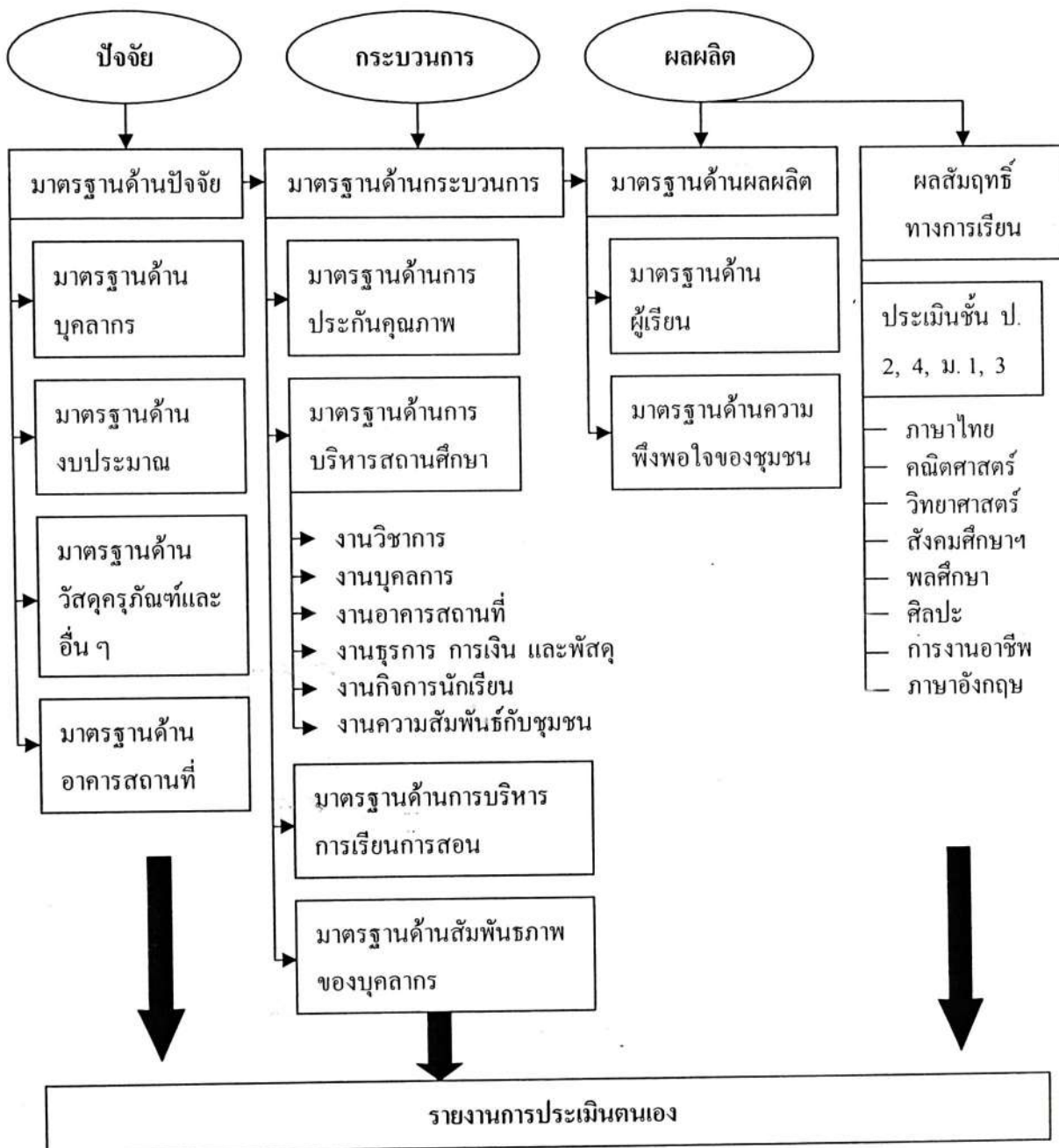
5.2.3 การประเมินคุณภาพการศึกษา

สถานศึกษาความกำหนดให้มีการประเมินความก้าวหน้า และประเมินเมื่อสิ้นสุดโครงการของสถานศึกษาในทุก ๆ แผนงานแล้วนำผลมาพัฒนาปรับปรุง

สรุปได้ว่า บทบาทหน้าที่ของเขตการศึกษา เทศบาลและเมืองพัทยา และบทบาทของสถานศึกษา ในการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ทุกส่วนต้องดำเนินงานให้สอดคล้องกันและเป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 คือ บทบาทหน้าที่ของเขตพื้นที่การศึกษาและบทบาทหน้าที่ของเทศบาลและเมืองพัทยา มีหน้าที่ดำเนินการส่งเสริมสนับสนุน ช่วยเหลือ ติดตาม และให้คำปรึกษาหารือ

ให้สถานศึกษาของเทศบาลและเมืองพัทยา ในเขตการศึกษา ดำเนินการจัดระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐาน และรองรับการประกันคุณภาพภายนอกต่อไป ส่วนบทบาทหน้าที่ของสถานศึกษา ต้องมีการควบคุมคุณภาพการศึกษา (Quality control) การตรวจสอบคุณภาพหรือการทบทวนคุณภาพภายใน การประเมินคุณภาพการศึกษา ดังแผนภูมิที่ 21

แผนภูมิที่ 21 โครงสร้างการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาโรงเรียนในสังกัดองค์กร

ปกครองส่วนท้องถิ่น เทศบาลและเมืองพัทยา

ที่มา : กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2547 : 3

6. มาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนสังกัดเทศบาลและเมืองพัทยา

มาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนสังกัดเทศบาลและเมืองพัทยา ประกอบด้วยมาตรฐาน การศึกษาด้านต่าง ๆ และตัวบ่งชี้ดังนี้ (สำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่น กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย, 2544 : 17 - 26)

6.1 มาตรฐานการศึกษาด้านปัจจัย จำนวน 13 มาตรฐาน 34 ตัวบ่งชี้

6.1.1 มาตรฐานด้านบุคลากร

มาตรฐานที่ 1 ผู้บริหารมีคุณธรรม จริยธรรม เป็นแบบอย่างที่ดี
ตัวบ่งชี้

6.1.1.1 ผู้บริหารอุทิศตนให้กับการปฏิบัติงานในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง

6.1.1.2 ผู้บริหารมีความเมตตา กรุณา มีความรับผิดชอบ ยุติธรรม

ชื่อสัคย์

6.1.1.3 ผู้บริหารมีการครองตนที่ดี ไม่มีหนี้สินส่วนตัว ไม่เกี่ยวข้องกับ

กับอบายมุข สิ่งเสพติด

มาตรฐานที่ 2 ผู้บริหารมีภาวะผู้นำ และมีความสามารถในการบริหาร

จัดการ

ตัวบ่งชี้

6.1.1.1 ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษาให้ทันกับการเปลี่ยนแปลง

6.1.1.2 ผู้บริหารมีความเป็นผู้นำ มีมนุษยสัมพันธ์และเป็นที่ยอมรับของ

ผู้เกี่ยวข้อง

6.1.1.3 ผู้บริหารมีความเป็นประชาธิปไตย

มาตรฐานที่ 3 ครูมีวิญญูณความเป็นครู มีคุณธรรม จริยธรรม

ตัวบ่งชี้

6.1.1.1 ครูมีความเอื้ออาทร เข้าใจและเอาใจใส่ผู้เรียนทุกคนอย่างสม่ำเสมอ

และเท่าเทียมกัน

6.1.1.2 ครูมีมนุษยสัมพันธ์ - ควบคุมอารมณ์ได้ และรับฟังความคิดเห็น

ของผู้อื่น

6.1.1.3 ครูมีความรับผิดชอบ ชื่อสัคย์ ตรงต่อเวลา อุทิศตนให้กับการ

พัฒนาผู้เรียน

6.1.1.4 ครูวางตนเหมาะสม เป็นแบบอย่างที่ดีในเรื่องความประพฤติ

บุคลิกภาพ

6.1.1.5 ครูมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพครู

มาตรฐานที่ 4 ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอน อย่างมีประสิทธิภาพและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ตัวบ่งชี้

6.1.1.1 ครูรู้เป้าหมายของหลักสูตรและเป้าหมายของการจัดการศึกษา

6.1.1.2 ครูมีความรู้ความสามารถในการพัฒนาหลักสูตร จัดทำแผนและกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

6.1.1.3 ครูมีความรู้ความสามารถในการประเมินผลการเรียนการสอนและการนำผลการประเมินมาใช้พัฒนาคุณภาพ

มาตรฐานที่ 5 ครูมีความสามารถในการแสวงหาความรู้ คิดวิเคราะห์ และสร้างองค์ความรู้เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน

ตัวบ่งชี้

6.1.1.1 ครูมีนิสัยรักการแสวงหาความรู้และข่าวสารข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ

6.1.1.2 เพื่อนำมาพัฒนาการเรียนการสอน

6.1.1.3 ครูมีความสามารถในการศึกษา วิจัย เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนการสอน

6.1.1.4 ครูมีความสามารถในการวิเคราะห์ปัญหาและแก้ไขสถานการณ์ได้

มาตรฐานที่ 6 ครูมีคุณวุฒิ / ความรู้ความสามารถตรงกับงานที่รับผิดชอบ และมีครูเพียงพอ

ตัวบ่งชี้

6.1.1.1 ครูมีความถนัด / ความเชี่ยวชาญตรงกับงานที่ปฏิบัติ

6.1.1.2 มีจำนวนครูตามเกณฑ์

มาตรฐานที่ 7 สถานศึกษามีบุคลากรสนับสนุนในการบริหารและจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมและพอเพียง

ตัวบ่งชี้

6.1.1.1 มีบุคลากรด้านงานธุรการ การเงิน และพัสดุ ห้องสมุด สุขภาพอนามัย และด้านโครงการอาหารกลางวัน

6.1.1.2 มีบุคลากรสนับสนุนด้านการรักษาความสะอาด สภาพแวดล้อมและความปลอดภัยของสถานศึกษา

6.1.1.3 มีบุคลากรในท้องถิ่นร่วมจัดการเรียนการสอนและพัฒนาการศึกษา

มาตรฐานที่ 8 สถานศึกษามีจำนวนผู้เรียน และอายุตามเกณฑ์
ตัวบ่งชี้

6.1.1.1 มีอัตราส่วนจำนวนผู้เรียนต่อห้องเรียนตามเกณฑ์ที่กำหนด

6.1.1.2 ผู้เรียนมีเกณฑ์อายุ ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ

6.1.2 มาตรฐานด้านงบประมาณ

มาตรฐานที่ 9 สถานศึกษามีงบประมาณเพื่อใช้ในการบริหารการศึกษา
ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสม

ตัวบ่งชี้

6.1.2.1 มีงบประมาณสนับสนุนจากรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ผู้ปกครอง และชุมชนอย่างเหมาะสม

6.1.3 มาตรฐานด้านวัสดุ ครุภัณฑ์ และอื่น ๆ

มาตรฐานที่ 10 สถานศึกษามีวัสดุ ครุภัณฑ์ และทรัพยากรที่เอื้อต่อการ
บริหารการจัดการเรียน การสอนอย่างเหมาะสมและเพียงพอ

ตัวบ่งชี้

6.1.3.1 มีวัสดุ ครุภัณฑ์ เอกสารสิ่งพิมพ์ ที่มีคุณภาพอย่างเหมาะสม
และเพียงพอ

6.1.3.2 มีสถานที่จัดเก็บรักษา การบริการวัสดุ ครุภัณฑ์ เอกสารสิ่งพิมพ์
อย่างเหมาะสมและเพียงพอ

มาตรฐานที่ 11 สถานศึกษามีหลักสูตรที่เหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น
มีสื่อการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้

ตัวบ่งชี้

6.1.3.1 มีหลักสูตรและเนื้อหาสาระตามหลักสูตรที่เหมาะสม สอดคล้อง
กับเป้าหมายการศึกษาและความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น

6.1.3.2 มีสื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสมและเอื้อต่อการเรียนรู้

มาตรฐานที่ 12 ผู้ปกครองและชุมชนมีศักยภาพในการสนับสนุนการจัด
และการพัฒนาการศึกษา

ตัวบ่งชี้

6.1.3.1 ผู้ปกครองมีความรัก ความเข้าใจ เอาใจใส่ในการอบรมสั่งสอน
บุตรหลานและเป็นแบบอย่างที่ดี

6.1.3.2 ผู้ปกครองและชุมชนเห็นความสำคัญของการศึกษา และมี

ความรู้สึกรู้สึกเป็นเจ้าของสถานศึกษา

6.1.4 มาตรฐานด้านอาคารสถานที่

มาตรฐานที่ 13 สถานศึกษามีอาคาร สถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวก
สะควกตามเกณฑ์

ตัวบ่งชี้

6.1.4.1 มีอาคาร สถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวก

6.1.4.2 มีแผนผังเกี่ยวกับอาคารเรียน อาคารประกอบ ห้องเรียน และ

ห้องพิเศษอย่างมีระบบ

6.1.4.3 มีห้องเรียน ห้องพิเศษที่มาตรฐานและเพียงพอต่อการเรียนการสอน

6.2 มาตรฐานการศึกษาด้านกระบวนการ จำนวน 9 มาตรฐาน 38 ตัวบ่งชี้

6.2.1 มาตรฐานด้านการประกันคุณภาพ

มาตรฐานที่ 14 สถานศึกษามีการบริหารงานอย่างมีระบบและมีการประกัน
คุณภาพภายในเพื่อให้บรรลุเป้าหมายการศึกษา

ตัวบ่งชี้

6.2.1.1 มีการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ โดยจัดองค์กร / โครงสร้าง

การบริหารชัดเจน

6.2.1.2 มีการพัฒนามาตรฐานการศึกษา

6.2.1.3 มีการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา

6.2.1.4 มีการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยส่งเสริม

การทำงานเป็นกลุ่ม

6.2.1.5 มีการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา

6.2.1.6 มีการประเมินคุณภาพการศึกษา

6.2.1.7 มีการรายงานคุณภาพการศึกษา

6.2.1.8 มีการผลงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

6.2.2 มาตรฐานด้านการบริหารสถานศึกษา

มาตรฐานที่ 15 สถานศึกษามีการจัดการเรียนการสอนสอดคล้องกับ
หลักสูตรความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น

ตัวบ่งชี้

6.2.2.1 มีการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพ และความต้องการ

ของท้องถิ่น

6.2.2.2 มีการจัดแนวการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตร ความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น และการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม ให้สามารถเชื่อมโยงแก้ปัญหาท้องถิ่นได้และนำไปปฏิบัติได้จริง

6.2.2.3 มีคณะกรรมการสนับสนุน ส่งเสริมงานวิชาการของสถานศึกษา มาตรฐานที่ 16 สถานศึกษามีการส่งเสริมและพัฒนาบุคลากร / ครู ตามความจำเป็นและเหมาะสมอย่างสม่ำเสมอ

ตัวบ่งชี้

6.2.2.1 จัดครูเข้าสอนตรงตามสาขาวิชา หรือความถนัด หรือความรู้ความสามารถ

6.2.2.2 ครูได้รับการพัฒนาเกี่ยวกับเรื่องที่ได้สอนหรือปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องและสอดคล้องกับสภาพการเปลี่ยนแปลง

6.2.2.3 ส่งเสริมการทำงานเป็นกลุ่ม

6.2.2.4 มีการประเมินผลการปฏิบัติงานของครู และบุคลากรทางการศึกษา มาตรฐานที่ 17 สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมเอื้อต่อการเรียนรู้ ส่งเสริมสุขภาพอนามัย และความปลอดภัยของผู้เรียน

ตัวบ่งชี้

6.2.2.1 จัดสภาพแวดล้อมที่สะอาด เป็นระเบียบ ปลอดภัย

6.2.2.2 จัดระบบป้องกันให้สถานศึกษาปลอดสารพิษ สิ่งเสพติด อาชญากรรม และอบายมุข

6.2.2.3 จัดระบบสาธารณูปโภคที่ดี

6.2.2.4 จัดสิ่งอำนวยความสะดวกให้ครู และบุคลากรอย่างเพียงพอ และจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้

มาตรฐานที่ 18 สถานศึกษาบริหารงานธุรการ การเงิน และพัสดุ อย่างมีระบบเป็นปัจจุบัน และมีประสิทธิภาพ เอื้อต่อการจัดการศึกษา

ตัวบ่งชี้

6.2.2.1 มีการบริหารจัดการงานธุรการ การเงินและพัสดุ และวัสดุ ครุภัณฑ์ อย่างเป็นระบบเป็นปัจจุบัน มีประสิทธิภาพ เอื้อต่อการเรียนการสอน

6.2.2.2 มีการตรวจสอบและรายงานผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องตามระยะเวลาที่กำหนด

มาตรฐานที่ 19 สถานศึกษามีการบริหารงาน กิจกรรมนักเรียนที่ส่งเสริม สนับสนุนพัฒนาการและความต้องการของผู้เรียน

ตัวบ่งชี้

6.2.2.1 มีการบริหารและดำเนินงานกิจกรรมนักเรียนอย่างเหมาะสม และทั่วถึง สอดคล้องตามความต้องการของผู้เรียน และส่งเสริมการเรียนการสอนตามหลักสูตร

6.2.2.2 มีการตรวจสอบ และรายงานผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องตาม ระยะเวลาที่กำหนด

มาตรฐานที่ 20 สถานศึกษาส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับ ชุมชนในการพัฒนาการศึกษา

ตัวบ่งชี้

6.2.2.1 ผู้บริหารและครูสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชน ในการร่วมกัน จัดการศึกษา

6.2.2.2 มีการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความเข้าใจให้บุคลากร ในสถาน ศึกษา และชุมชนเห็นความสำคัญในการจัดการศึกษาร่วมกัน

6.2.2.3 มีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมของสถานศึกษาต่อชุมชนอย่าง สม่ำเสมอ

6.2.2.4 ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีบทบาทในการพัฒนาการศึกษา

6.2.3 มาตรฐานด้านการบริหารการเรียนการสอน

มาตรฐานที่ 21 สถานศึกษามีการจัดกิจกรรม และการเรียนการสอนโดย เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ตัวบ่งชี้

6.2.3.1 มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างหลากหลาย เหมาะสม กับธรรมชาติและสนองความต้องการของผู้เรียน

6.2.3.2 มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ที่กระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักคิด วิเคราะห์ คิดสังเคราะห์คิดสร้างสรรค์ คิดแก้ปัญหาและตัดสินใจ

6.2.3.3 มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ที่กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดทักษะ การจัดการรู้จักศึกษาหาความรู้ แสวงหาคำตอบ และสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง

6.2.3.4 มีการนำภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยี และสื่อที่เหมาะสมมา ประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน

6.2.3.5 มีการจัดกิจกรรมเพื่อฝึกและส่งเสริมคุณธรรม และจริยธรรม
ของผู้เรียน

6.2.3.6 มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนา
สุนทรียภาพ อย่างครบถ้วนทั้งด้านดนตรี ศิลปะ และกีฬา

6.2.3.7 ส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย การทำงานร่วมกับผู้อื่น และ
ความรับผิดชอบต่อกลุ่มร่วมกัน

6.2.3.8 มีการประเมินพัฒนาการของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลายและ
ต่อเนื่อง

6.2.3.9 มีการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนรักสถานศึกษาของตน และมีความ
กระตือรือร้นในการไปโรงเรียน

6.2.4 มาตรฐานด้านสัมพันธภาพของบุคลากร

มาตรฐานที่ 22 สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมส่งเสริมสัมพันธภาพของ
บุคลากร

ตัวบ่งชี้

6.2.4.1 มีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมสัมพันธภาพระหว่างครูกับครู และ
ครูกับผู้บริหารสถานศึกษา ในด้านความสามัคคี การแก้ไขปัญหาอุปสรรค การส่งเสริมขวัญ
กำลังใจ และสร้างมิตรสัมพันธ์

6.2.4.2 มีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมสัมพันธภาพระหว่างผู้บริหารสถาน
ศึกษากับครู ในด้านความสัมพันธ์ การเป็นแบบอย่างและความมีเมตตากรุณา

6.3 มาตรฐานการศึกษาด้านผลผลิต จำนวน 16 มาตรฐาน 53 ตัวบ่งชี้ ประกอบด้วย

6.3.1 มาตรฐานด้านคุณลักษณะผู้เรียน

มาตรฐานที่ 23 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์
ตัวบ่งชี้

6.3.1.1 มีความรับผิดชอบ ปฏิบัติตนตามระเบียบ เหมาะสมกับภาวะ
ฐานะ กาลเทศะ เหตุการณ์ปัจจุบันและหลักธรรมเบื้องต้นของแต่ละศาสนา

6.3.1.2 ซื่อสัตย์สุจริต (และมีจรรยาบรรณในวิชาชีพ สำหรับระดับอาชีว
ศึกษา) สามัคคีมีวินัยในตนเอง ตรงต่อเวลา ปฏิบัติตามกฎระเบียบของห้องเรียน สถานศึกษา
และสังคม

6.3.1.3 มีความเมตตากรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และเสียสละเพื่อส่วนร่วม

6.3.1.4 ประหยัด ใช้จ่ายของและทรัพย์สินทั้งของตนเองและส่วนร่วม
ตลอดจนทรัพยากรธรรมชาติอย่างประหยัดและคุ้มค่า

มาตรฐานที่ 24 ผู้เรียนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และ
ปฏิบัติตนตามระบบประชาธิปไตย

ตัวบ่งชี้

6.3.1.1 เคารพและรับฟังคำแนะนำของพ่อแม่ ครู ญาติและผู้ใหญ่

6.3.1.2 รักษาสิทธิเสรีภาพของตนเองและเคารพในสิทธิเสรีภาพของ

ผู้อื่น

6.3.1.3 มีความรู้และปฏิบัติตนตามกฎหมาย ไม่เป็นปัญหาของสังคม
และอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

6.3.1.4 ร่วมกิจกรรมในการพัฒนาสถานศึกษาและท้องถิ่น

รู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์

มาตรฐานที่ 25 ผู้เรียนมีจิตสำนึกที่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม อนุรักษ์
และพัฒนาสิ่งแวดล้อม

ตัวบ่งชี้

6.3.1.1 รู้คุณค่าของสิ่งแวดล้อมและตระหนักถึงผลกระทบต่อตนเองและ
สังคมที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อม

6.3.1.2 ปฏิบัติตนให้เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม และมีส่วนอนุรักษ์
สิ่งแวดล้อมด้วยความสมัครใจ

6.3.1.3 ใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดและคุ้มค่า

มาตรฐานที่ 26 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์
มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง และมีวิสัยทัศน์

ตัวบ่งชี้

6.3.1.1 สามารถจำแนกประเภทข้อมูล เปรียบเทียบ และมีความคิดรวบ
ยอด

6.3.1.2 สามารถประเมินค่าความน่าเชื่อถือของข้อมูล รู้จักพิจารณาข้อดี-
ข้อเสีย ความถูก-ผิด ระบุสาเหตุ-ผล ค้นหาคำตอบ

6.3.1.3 มีความคิดริเริ่ม มีจินตนาการ สามารถคาดการณ์ กำหนด
เป้าหมายได้ และมีวิสัยทัศน์

มาตรฐานที่ 27 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร

ตัวบ่งชี้

6.3.1.1 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในกลุ่มประสบการณ์ / กลุ่มวิชา / หมวดวิชา / สารการเรียนรู้และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนไม่ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำ (คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ สังคมศาสตร์ คอมพิวเตอร์ และวิชาเฉพาะสาขาสำหรับ อาชีวศึกษา)

6.3.1.2 มีทักษะในการคิดคำนวณ

6.3.1.3 มีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะการจัดการด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสารสนเทศ

มาตรฐานที่ 28 ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

ตัวบ่งชี้

6.3.1.1 มีความกระตือรือร้น สนใจการเรียนรู้จากแหล่งต่าง ๆ รู้จักตั้งคำถามเพื่อหาเหตุ-ผล

6.3.1.2 รักการอ่านสามารถใช้ห้องสมุด แหล่งความรู้และสื่อต่าง ๆ ทั้งในและนอกสถานศึกษา

6.3.1.3 สามารถสรุปประเด็นจากการเรียนรู้ และประสบการณ์ได้อย่างถูกต้องด้วยตนเอง

6.3.1.4 รู้จักเลือกใช้ข้อมูลข่าวสาร และสามารถพิจารณาความน่าเชื่อถือ ความถูกต้องของข้อมูล

มาตรฐานที่ 29 ผู้เรียนเห็นคุณค่าและภูมิใจในความเป็นไทย ภูมิปัญญาไทย ศิลปะ และวัฒนธรรมที่งดงามของไทย

ตัวบ่งชี้

6.3.1.1 เคารพ และเทิดทูนสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์

6.3.1.2 รู้จักท้องถิ่น รักและร่วมพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง

6.3.1.3 มีความรู้ ความเข้าใจภูมิปัญญาไทย โดยเฉพาะภูมิปัญญาของท้องถิ่น และนำไปประยุกต์ใช้ได้

6.3.1.4 ชื่นชมและสืบสานศิลปะ วัฒนธรรมและประเพณีที่งดงามของท้องถิ่นและของไทย

6.3.1.5 เข้าร่วมกิจกรรมกับชุมชนในท้องถิ่นตามวัฒนธรรม ประเพณีไทย ในวันสำคัญต่างๆ

มาตรฐานที่ 30 ผู้เรียนรู้จักตนเอง ฟังตนเองได้ มีบุคลิกภาพที่ดี
ตัวบ่งชี้

6.3.1.1 รู้ถึงความถนัด ความสามารถ ความสนใจ ข้อดี ข้อด้อยของ
ตนเอง และพยายามปรับปรุงตนเอง

6.3.1.2 เป็นตัวของตัวเอง มีความมั่นใจ กล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม
และให้เกียรติผู้อื่น

6.3.1.3 รู้กลาเทศะในการใช้คำพูด กิริยามารยาทและการแต่งกาย

6.3.1.4 สามารถกำหนดเป้าหมาย แนวทาง ตัดสินใจ และแก้ปัญหาของ
ตนเองได้ (เฉพาะระดับมัธยมศึกษาและอาชีวศึกษา)

มาตรฐานที่ 31 ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถ
ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต

ตัวบ่งชี้

6.3.1.1 มีการวางแผนการทำงาน สามารถทำงานตามขั้นตอน มีการ
ประเมินผล ปรับปรุงงานและผลงานมีประสิทธิภาพ

6.3.1.2 ขยัน อดทน ละเอียดรอบคอบในการทำงาน พัฒนางานสามารถ
ทำงานอย่างมีความสุขและภูมิใจในผลงานของตนเอง

6.3.1.3 สามารถทำงานเป็นกลุ่ม (ช่วยเหลือผู้อื่น ไม่เอาเปรียบให้ความ
ร่วมมือ ขอมรับฟังความคิดเห็นและความสามารถของผู้อื่น ร่วมรับผิดชอบผลงานของกลุ่ม

6.3.1.4 มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต

มาตรฐานที่ 32 ผู้เรียนมีสุขนิสัย สุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี
ตัวบ่งชี้

6.3.1.1 มีน้ำหนัก ส่วนสูงตามเกณฑ์มาตรฐาน

6.3.1.2 มีสมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์มาตรฐาน

6.3.1.3 ร่าแรงแจ่มใส มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับครู เพื่อนและบุคคลทั่วไป

6.3.1.4 รู้จักดูแลสุขภาพ และป้องกันตนเองไม่ให้เกิดอุบัติเหตุ

มาตรฐานที่ 33 ผู้เรียนปลอดภัยจากสิ่งเสพติดให้โทษ สิ่งมอมเมา โรค
เอดส์ และโรคติดต่อร้ายแรง

ตัวบ่งชี้

6.3.1.1 มีความรู้ ความเข้าใจถึงพิษภัยของสิ่งเสพติดให้โทษ สิ่งมอมเมา
โรคเอดส์ และโรคติดต่อร้ายแรง

6.3.1.2 ไม่แสวงหาผลประโยชน์จากสิ่งเสพติดให้โทษ และสิ่งมอมเมา

6.3.1.3 รู้จักวิธีการป้องกันตนเอง และสังคม ให้ไกลจากสิ่งเสพติดให้

โทษ สิ่งมอมเมา โรกอดด์ และโรคติดต่อร้ายแรง

มาตรฐานที่ 34 ผู้เรียนมีสุนทรียภาพและลักษณะนิสัยด้านศิลปะ คนตรี

และกีฬา

ตัวบ่งชี้

6.3.1.1 มีความรู้และทักษะด้านศิลปะ คนตรี และกีฬา ตามความเหมาะสม

กับวัย

6.3.1.2 ชื่นชม และร่วมกิจกรรมด้านศิลปะ คนตรี และกีฬาอย่างมี

ความสุข

6.3.2 มาตรฐานด้านความพึงพอใจของชุมชน

มาตรฐานที่ 35 ผู้เรียนมีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของผู้ปกครองและชุมชน

ตัวบ่งชี้

6.3.2.1 ผู้ปกครองและชุมชนมีความพึงพอใจ ยอมรับความรู้ความสามารถ

ทักษะด้านวิชาการ การกีฬาและด้านอื่นๆ

6.3.2.2 ผู้ปกครองและชุมชนมีความพึงพอใจ และยอมรับในด้านความมี

วินัย ความมีคุณธรรม จริยธรรม และพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

มาตรฐานที่ 36 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูเป็นที่ศรัทธาและยอมรับของ

ผู้ปกครองและชุมชน

ตัวบ่งชี้

6.3.2.1 ผู้ปกครองและชุมชนมีความพึงพอใจในด้านความประพฤติ การ

ปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณมาตรฐานวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาและครู ของผู้บริหารสถานศึกษา

และครู

6.3.2.2 ผู้ปกครองและชุมชนมีความพึงพอใจผู้บริหารสถานศึกษาและครู

ในการให้ความช่วยเหลือ การให้คำปรึกษา แนะนำ การช่วยเหลือด้านอื่นๆ แก่ชุมชนและส่วน

ร่วม

มาตรฐานที่ 37 สถานศึกษาได้มาตรฐานเป็นที่พึงพอใจและยอมรับของ

ผู้ปกครองและชุมชน

ตัวบ่งชี้

6.3.2.1 ผู้ปกครองและชุมชนมีความพึงพอใจในความสะอาด ความเป็นระเบียบเรียบร้อยของอาคารสถานที่ บริเวณ รวมทั้งการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้

6.3.2.2 ผู้ปกครองและชุมชนมีความพึงพอใจการให้บริการด้านอาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์วิชาการและอื่นๆ ของสถานศึกษาแก่ชุมชน

มาตรฐานที่ 38 ผู้ปกครองและชุมชนให้การสนับสนุนและเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดและพัฒนาการศึกษา

ตัวบ่งชี้

6.3.2.1 ผู้ปกครองและชุมชน มีความพึงพอใจต่อการมีส่วนร่วมในการสรรหา คัดเลือก และเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการสถานศึกษา

6.3.2.2 ผู้ปกครองและชุมชน มีความยินดีและเต็มใจให้การสนับสนุนทรัพยากร หรือปัจจัยต่างๆ ในการจัดและพัฒนาการศึกษา

จากมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนสังกัดเทศบาลและเมืองพัทยา สรุปได้ดังนี้ มาตรฐานด้านปัจจัย จำนวน 13 มาตรฐาน 34 ตัวบ่งชี้ มาตรฐานด้านกระบวนการ จำนวน 9 มาตรฐาน 38 ตัวบ่งชี้ มาตรฐานด้านผลผลิต จำนวน 16 มาตรฐาน 53 ตัวบ่งชี้ รวมทั้งหมด 38 มาตรฐาน 125 ตัวบ่งชี้ ซึ่งสำนักพัฒนาและส่งเสริมการบริหารงานท้องถิ่น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทยกำหนดไว้

7. สภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครนครปฐม จังหวัดนครปฐม

เทศบาลนครนครปฐม (2547 : 1 - 9) ได้กล่าวถึงสภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครนครปฐมไว้ว่า ได้รับโอนการศึกษาประชากรจากกระทรวงธรรมการในสมัยนั้นมาสังกัดเทศบาลเมืองนครปฐม กระทรวงมหาดไทย เมื่อวันที่ 5 พฤษภาคม 2475 โรงเรียนที่รับโอนครั้งนั้น คือ โรงเรียนวัดเสนาหา (สมัครพลผดุง) จนถึง พ.ศ. 2487 จึงได้โอนโรงเรียนวัดเสนาหา (สมัครพลผดุง) กลับไปเป็นโรงเรียนประชากรสังกัดกระทรวงศึกษาธิการตามเดิม ต่อมาในปี พ.ศ. 2506 หนังสือมหาดไทยได้มีหนังสือด่วนมาก ที่ 3666 / 2506 ลงวันที่ 4 มีนาคม 2506 ให้เทศบาลเมืองนครปฐมรับโอนการศึกษาภาคบังคับในเขตเทศบาลมาดำเนินการเองตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2506 มีโรงเรียนประชากรซึ่งสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ โอนมาเป็นโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองนครปฐม กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย จำนวน 2 โรงเรียน คือโรงเรียนเทศบาล 1 วัดพระงาม (สามัคคีพิทยา) และโรงเรียนเทศบาล 2 วัดเสนาหา (สมัครพลผดุง) ในปี พ.ศ. 2520 ได้รับอนุมัติจากกระทรวงมหาดไทย ตามหนังสือด่วนมาก ที่ มท 0327 / ว ลงวันที่ 5 เมษายน 2520 ให้เทศบาลดำเนินการรับช่วงนักเรียน จากโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ฉะนั้นในปีการศึกษา 2520 เทศบาลจึงได้เปิดโรงเรียนประถมศึกษาภาคบังคับ

เพิ่มอีก 2 โรงเรียน เมื่อวันที่ 2 มิถุนายน 2520 คือ โรงเรียนเทศบาล 3 (สระกระเทียม) และโรงเรียนเทศบาล 4 (เขาวนปริชาอุทิศ) และในปัจจุบันเทศบาลเมืองนครปฐมได้เปลี่ยนเป็นเทศบาลนครนครปฐม และมีการจัดการศึกษาตั้งแต่ ปฐมวัย อนุบาล ประถมศึกษา มัธยมศึกษา และอาชีวศึกษา โดยมีหน่วยงานในสถานศึกษาทั้งหมด 7 โรงเรียน 6 ศูนย์พัฒนาเด็ก

ในการกำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ ในการจัดการศึกษา เทศบาลนครนครปฐมมุ่งให้สอดคล้องกับแนวนโยบายการจัดการศึกษา ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและความต้องการของท้องถิ่น โดยเทศบาลนครนครปฐม มุ่งที่จะพัฒนาการศึกษาให้กับบุคคลต่อไปนี้

กลุ่มอายุ	0 - 3 ปี	หรือกลุ่มปฐมวัยศึกษา
กลุ่มอายุ	4 - 5 ปี	หรือกลุ่มอนุบาลศึกษา
กลุ่มอายุ	6 - 12 ปี	หรือกลุ่มประถมศึกษา
กลุ่มอายุ	13 - 16 ปี	หรือกลุ่มมัธยมศึกษา
กลุ่มอายุ	15 - 25 ปี	หรือกลุ่มเยาวชน
กลุ่มอายุ	25 ปีขึ้นไป	หรือกลุ่มประชาชนทั่วไป

สภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครนครปฐม สำนักงานการศึกษา เทศบาลนครนครปฐม จัดการศึกษาตั้งแต่ปฐมวัย อนุบาล ประถมศึกษา มัธยมศึกษา และอาชีวศึกษา โดยมีหน่วยงานดังนี้

7.1 โรงเรียนเทศบาล 1 วัดพระงาม (สามัคคีพิทยา)

เปิดสอนตั้งแต่อนุบาล ประถมศึกษา ถึงมัธยมศึกษาตอนต้น ตามนโยบายขยายโอกาสทางการศึกษา มีนักเรียน 1,300 คน มีบุคลากรทางการศึกษา 81 คน

7.2 โรงเรียนเทศบาล 2 วัดเสนาหา (สมัครพลผดุง)

เปิดสอนตั้งแต่อนุบาล ประถมศึกษา ถึงมัธยมศึกษาตอนต้น ตามนโยบายขยายโอกาสทางการศึกษา มีนักเรียน 1,180 คน มีบุคลากรทางการศึกษา 56 คน

7.3 โรงเรียนเทศบาล 3 (สระกระเทียม)

เปิดสอนตั้งแต่อนุบาล ประถมศึกษา ถึงมัธยมศึกษาตอนต้น ตามนโยบายขยายโอกาสทางการศึกษา มีนักเรียน 1,146 คน มีบุคลากรทางการศึกษา 59 คน

7.4 โรงเรียนเทศบาล 4 (เขาวนปริชาอุทิศ)

เปิดสอนตั้งแต่อนุบาล ประถมศึกษา ถึงมัธยมศึกษาตอนปลาย ตามนโยบายขยายโอกาสทางการศึกษา มีนักเรียน 2,124 คน มีบุคลากรทางการศึกษา 99 คน

7.5 โรงเรียนเทศบาล 5 วัดพระปฐมเจดีย์

เปิดสอนตั้งแต่อนุบาล ประถมศึกษา ถึงมัธยมศึกษาตอนต้น ตามนโยบายขยายโอกาสทางการศึกษา มีนักเรียน 1,416 คน มีบุคลากรทางการศึกษา 69 คน

7.6 โรงเรียนกีฬาเทศบาล

เปิดสอนตั้งแต่ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ถึงมัธยมศึกษาตอนปลาย ตามนโยบายขยายโอกาสทางการศึกษา มีนักเรียน 205 คน มีบุคลากรทางการศึกษา 30 คน

7.7 วิทยาลัยอาชีวศึกษาเทศบาลนครปฐม

เปิดสอนในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) โดยใช้หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พ.ศ. 2538 ของกรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ตามข้อตกลงความร่วมมือระหว่างกรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการกับเทศบาลนครนครปฐม มีนักเรียน 788 คน มีบุคลากรทางการศึกษา 86 คน

ศูนย์เยาวชนเทศบาลนครนครปฐม ตั้งอยู่ ณ บริเวณพระราชวังสนามจันทร์ ซึ่งศูนย์เยาวชนเทศบาลนครนครปฐม ขึ้นอยู่กับฝ่ายกิจกรรมเด็กและเยาวชน โดยดูแลรับผิดชอบในงานกิจกรรมเด็กและเยาวชน งานกีฬาและนันทนาการ และศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 6 ศูนย์

7.7.1 ศูนย์พัฒนาเด็กเทศบาลนครนครปฐม เป็นศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน โดยเปิดรับเด็กที่มีอายุ 3 ขวบ และ 4 ขวบ มีนักเรียนจำนวน 210 คน มีบุคลากร 10 คน

7.7.2 ศูนย์พัฒนาเด็กสระแก้ว เป็นศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน โดยเปิดรับเด็กที่มีอายุ 3 ขวบ และ 4 ขวบ มีนักเรียนจำนวน 172 คน มีบุคลากร 9 คน

7.7.3 ศูนย์พัฒนาเด็กวัดห้วยจรเข้ม้า เป็นศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน โดยเปิดรับเด็กที่มีอายุ 3 ขวบ และ 4 ขวบ มีนักเรียนจำนวน 213 คน มีบุคลากร 10 คน

7.7.4 ศูนย์พัฒนาเด็กประปานคร เป็นศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน โดยเปิดรับเด็กที่มีอายุ 3 ขวบ และ 4 ขวบ มีนักเรียนจำนวน 213 คน มีบุคลากร 9 คน

7.7.5 ศูนย์พัฒนาเด็กสุขสวัสดิ์ เป็นศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน โดยเปิดรับเด็กที่มีอายุ 3 ขวบ และ 4 ขวบ มีนักเรียนจำนวน 178 คน มีบุคลากร 9 คน

7.7.6 ศูนย์พัฒนาเด็กเหล่ากาชาด (สวัสดิ์ - สุเทพ) เป็นศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน โดยเปิดรับเด็กที่มีอายุ 3 ขวบ และ 4 ขวบ มีนักเรียนจำนวน 110 คน มีบุคลากร 5 คน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยในประเทศ

นภวรรณ ศรีภูธร (2544 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของโรงเรียนนาร่อง สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดหนองบัวลำภู พบว่า

1.1 ปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ของโรงเรียนนาร่อง โดยภาพรวมมีปัญหาการดำเนินการอยู่ในระดับ ปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน ด้านการเตรียมการและด้านการดำเนินการมีระดับปัญหาเท่ากัน ส่วนด้านการรายงานมีปัญหาลำดับสุดท้าย ผลการสัมฤทธิ์ พบว่า มีปัญหาคือการนำผลการประเมินมาปรับปรุงงานและวางแผนในระยะต่อไปยังมีน้อยและขาดความต่อเนื่อง

1.2 ข้อเสนอแนะในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ของโรงเรียนนาร่องโดยจัดลำดับความสำคัญดังนี้ 1) ควรจัดอบรม สัมมนา หรือประชุมชี้แจงเกี่ยวกับแนวทางในการดำเนินการตามระบบการประกันคุณภาพภายในมากกว่านี้ 2) ควรนำคณะกรรมการสถานศึกษา และคณะครูไปศึกษาดูงาน โรงเรียนที่ประสบผลสำเร็จตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษา 3) ควรให้ครูมีส่วนร่วมในการนำเสนอสภาพปัจจุบัน ปัญหา เพื่อวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ผู้ให้สัมฤทธิ์ให้ข้อเสนอแนะว่า ควรให้บุคลากรทุกคนในสถานศึกษาได้มีโอกาสเข้าร่วมประชุม อบรมพร้อมกัน และไม่ควรจัดประชุมอบรม เฉพาะบุคลากรแกนนำ

โกสินทร์ คำภูกา (2545 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดขอนแก่น พบว่าปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษาในจังหวัดขอนแก่น 3 ด้าน ก็คือด้านควบคุมคุณภาพการศึกษาด้านตรวจสอบ ทบทวนและปรับปรุงคุณภาพการศึกษาด้านประเมินและรับรองคุณภาพการศึกษา พบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูปฏิบัติการสอนทั้ง 3 ด้าน พบว่า ปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาไม่แตกต่างกัน การเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดขอนแก่นตามขนาดของโรงเรียน พบว่า โรงเรียนขนาดใหญ่ พิเศษและโรงเรียนขนาดเล็กแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เจริญรัตน์ เพ็ญศิริ (2545 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสกลนคร พบว่า

1.1 ปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสกลนคร โดยรวมอยู่ในระดับน้อย

1.2 ผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสกลนครมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา โดยรวมไม่แตกต่างกัน

1.3 ผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสกลนครที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา โดยรวมไม่แตกต่างกัน

1.4 ผู้วิจัยได้นำเสนอแนวทางที่เหมาะสมในการพัฒนาและแก้ไขปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ในด้านที่มีสภาพการดำเนินงานรายด้านต่ำกว่าค่าเฉลี่ยโดยรวม หรือในด้านที่มีปัญหาการดำเนินงานรายด้านสูงกว่าค่าเฉลี่ยโดยรวม โดยมีการพัฒนาการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของจุดมุ่งหมายหลักสูตร และมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ตลอดจนการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน และสอดคล้องกับหลักเกณฑ์การประเมินคุณภาพภายนอก

พิทยา คงนาน (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการดำเนินงานด้านกระบวนการตามมาตรฐานโรงเรียน พ.ศ. 2541 ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดหนองบัวลำภู ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการดำเนินงานด้านกระบวนการตามมาตรฐานโรงเรียน พ.ศ. 2541 โดยภาพรวมมีปัญหาการดำเนินงานอยู่ในระดับน้อย เรียงตามลำดับคือ มาตรฐานการเรียนการสอน และมาตรฐานการบริหารโรงเรียน ส่วนการเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานด้านกระบวนการตามมาตรฐานโรงเรียน พ.ศ. 2541 จำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่าโรงเรียนขนาดเล็กมีปัญหาการดำเนินงานแตกต่างจากโรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดใหญ่ ส่วนโรงเรียนขนาดกลางมีปัญหาไม่แตกต่างจากโรงเรียนขนาดใหญ่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 การเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการดำเนินงานด้านกระบวนการตามมาตรฐานโรงเรียน พ.ศ. 2541 จำแนกตามประสบการณ์ พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการบริหารโรงเรียนต่างกันมีสภาพและปัญหาการดำเนินงานไม่แตกต่างกัน และการเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการดำเนินงานด้านกระบวนการตามมาตรฐานโรงเรียน พ.ศ. 2541 จำแนกตามระยะทาง พบว่าผู้บริหารโรงเรียนที่มีระยะทางในการเดินทาง เพื่อการปฏิบัติงานระหว่างบ้านพักกับโรงเรียนต่างกัน มีสภาพและปัญหาการดำเนินงานไม่แตกต่าง

ข้อเสนอแนะในการดำเนินงานด้านกระบวนการตามมาตรฐานโรงเรียน พ.ศ. 2541 สรุปได้ดังนี้ มาตรฐานการเรียนการสอน ควรมีการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถและทักษะในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และควรมีการนิเทศ กำกับติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ มาตรฐานการบริหารโรงเรียน ควรมีการประสานงานเพื่อให้เกิดความร่วมมือจากทุกฝ่ายในการระดมทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษา และผู้บริหารโรงเรียนควรเอาใจใส่

ในการดำเนินงานตามมาตรฐานโรงเรียน พ.ศ. 2541

ยุวลักษณ์ ทองเกิด (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 6 พบว่า การดำเนินการตามแนวทางของกรมสามัญศึกษากระทรวงศึกษาธิการ 6 ขั้นตอน คือการศึกษาและการเตรียมการ การวางแผนการประกันคุณภาพการศึกษา การนำแผนการประกันคุณภาพการศึกษาไปใช้การตรวจสอบ และทบทวนคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา การพัฒนาและการปรับปรุงคุณภาพของสถานศึกษา และการเตรียมการรับการประเมินจากองค์กรภายนอก ปัญหาที่มีความถี่มากที่สุด 3 อันดับคือ ปัญหาการเตรียมความพร้อมของโรงเรียนด้านการประสานงานกับองค์กรภายนอก ปัญหาการนำผลการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษามาพิจารณาเพื่อพัฒนาปรับปรุงให้ได้ตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนด และปัญหาวิธีการตรวจสอบของคณะกรรมการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา

วินัย นุ่มพันธ์ (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร พบว่า ปัญหาการดำเนินการมีปัญหาจากมากไปน้อยตามลำดับดังนี้ 1) การพัฒนาและการปรับปรุงคุณภาพของสถานศึกษา 2) การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา 3) การศึกษาและการเตรียมการประกันคุณภาพการศึกษา 4) การวางแผนการประกันคุณภาพการศึกษา 5) การนำแผนการประกันคุณภาพการศึกษาไปใช้และ 6) การเตรียมรับการประเมินจากองค์กรภายนอก

สุภาพ ป้องจันลา (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการศึกษากระบวนการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดนครราชสีมา : กรณีศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครราชสีมา พบว่า ปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนส่วนใหญ่ไม่มีปัญหาในการดำเนินการ แต่โรงเรียนส่วนหนึ่งยังมีปัญหา ดังนี้ ขั้นตอนการควบคุมคุณภาพ ด้านการพัฒนาโรงเรียนเข้าสู่มาตรฐาน 1) การจัดทำข้อมูลสารสนเทศของโรงเรียนยังไม่เป็นระบบ 2) คณะกรรมการสถานศึกษาและผู้ปกครองนักเรียนไม่กล้าแสดงความคิดเห็น หรือให้ข้อเสนอแนะในด้านงานวิชาการแก่โรงเรียน 3) ครูผู้สอนบางส่วนไม่เข้าใจชัดเจนในระบบและกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษา 4) การดำเนินงานตามแผนงานโครงการของโรงเรียนไม่สามารถดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายได้ เนื่องจากจำนวนโครงการมีมากครูผู้สอนมีน้อยไม่เพียงพอ ขั้นตอนการตรวจสอบและปรับปรุงโรงเรียน ด้านการประเมินตนเอง 1) ครูผู้สอนมีน้อยรายการประเมินมีมากไม่สามารถประเมินได้อย่างครอบคลุม 2) ครูผู้สอนไม่มั่นใจในผลการประเมินของตนเอง

วัชระ เจริญรัตน์ (2547 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดเทศบาลตำบลสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในภาพรวม มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย ข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา คือหน่วยงานต้นสังกัด โรงเรียนควรสนับสนุนงบประมาณ และสิ่งอำนวยความสะดวกให้เหมาะสมในการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา พัฒนาบุคลากรด้านทักษะการใช้คอมพิวเตอร์ เพื่อจัดทำและเรียกใช้สารสนเทศ ให้ผู้เรียนมีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการดำเนินงานมากขึ้น กำกับติดตาม ตรวจสอบการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง และนำข้อมูลย้อนกลับมาปรับปรุงและจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไป

2. งานวิจัยต่างประเทศ

บัก (Bugg, 2000 : 61 11A) ศึกษาวิจัยเรื่อง การประกันคุณภาพการศึกษาและการวางแผนพัฒนาโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในมลรัฐอิลลินอยซ์ การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบประสิทธิผลของคณะกรรมการการศึกษาของรัฐ ในโครงการประกันคุณภาพการศึกษา และพัฒนาแผนที่ใช้เป็นตัวกระตุ้นการพัฒนากระบวนการเปลี่ยนแปลงอย่างเป็นระบบในโรงเรียนมัธยมปลายของรัฐ การศึกษาครั้งนี้เพื่อตัดสินใจเกี่ยวกับขอบเขตที่โรงเรียนสองแห่งใช้การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นเครื่องมือในการปรับปรุงกระบวนการอย่างต่อเนื่อง ผลการวิจัยพบว่า

2.1 ก่อนที่จะมีการนำการประกันคุณภาพ และแผนพัฒนามาใช้โรงเรียนทั้งสองแห่งยังไม่ได้ใช้ระเบียบโครงสร้างในการปรับปรุงโรงเรียน

2.2 โรงเรียนในชนบทสามารถใช้กระบวนการการประกันคุณภาพ เพื่อเป็นการกระตุ้นการพัฒนาโครงสร้าง การจัดระเบียบของโรงเรียนใน ขณะที่โรงเรียนในเมืองไม่สามารถทำตามกระบวนการได้สำเร็จ

2.3 การประกันคุณภาพมีผลดีต่อแผนการสอนในโรงเรียนทั้งสองแห่ง

2.4 ถึงแม้ว่าการประกันคุณภาพจะประสบความสำเร็จในเรื่องเกี่ยวกับการปรับปรุง แต่ยังเป็นที่ถกเถียงว่า สิ่งแวดล้อมบางประการอาจทำให้โรงเรียนไม่สามารถค้นหาปัญหาที่แท้จริงได้

2.5 โครงร่างของการประกันคุณภาพสามารถช่วยโรงเรียนในการพัฒนาวัฒนธรรมการปรับปรุงโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตามก็ตีการขาดตัวแปรบางตัว เช่น ภาวะผู้นำ ทรัพยากรทางการเงิน ทำให้กระบวนการไม่สามารถบรรลุเป้าหมาย

โฟล์ท (Floit, 2000 : 61 11A) วิจัยเรื่อง ผลกระทบของรายงานการประเมินคุณภาพภายนอกต่อโรงเรียนในมลรัฐอิลลินอยซ์ การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาว่าการมีส่วนร่วมในการทบทวนการดำเนินงาน จากภายนอกจะมีส่วนช่วยให้กระบวนการพัฒนาโรงเรียน

แบบบูรณาการดำเนินไปได้อย่างต่อเนื่องหรือไม่ ผู้วิจัยวิเคราะห์จากรายงานการประเมินภายนอก
ได้ระบุให้เห็นถึงประเด็นบรรยากาศการเรียนรู้ และถึงแม้ว่ารายงานนี้ได้กล่าวถึงความจำเป็นต้องมีการ
การกำหนดทิศทางของหลักสูตรให้สอดคล้องกับมาตรฐานของรัฐ แต่มีหลักฐานอ้างอิงน้อยมากใน
การปรับปรุงหลักสูตร การประเมิน และกลยุทธ์การสอน ส่วนการสนับสนุนจากชุมชน และ
ผู้ทรงคุณวุฒิในชุมชนไม่ได้บูรณาการกับกิจกรรมการเรียนรู้และกิจกรรมที่กำหนด ผลการวิจัย
พบว่า รายงานการประเมินภายนอก และรายงานข้อคิดเห็นจากโรงเรียนแบบบูรณาการอย่างต่อเนื่อง
และความพยายามในการพัฒนาหลายอย่างยังไม่ต่อเนื่อง และไม่อาจบ่งบอกได้ว่าเป็นองค์ประกอบ
ของการประกันคุณภาพได้

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังกล่าวข้างต้น สรุปข้อค้นพบที่ได้จากงานวิจัยทั้ง
ภายในและภายนอกประเทศได้ว่า สถานศึกษาได้ดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของ
โรงเรียนในประเด็นต่าง ๆ ซึ่งประกอบด้วย การเตรียมการวางแผนประกันคุณภาพการศึกษา
การนำแผนการประกันคุณภาพการศึกษาไปใช้ การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา การ
พัฒนาปรับปรุงมาตรฐาน และการเตรียมการประเมินจากองค์กรภายนอก ซึ่งผลการวิจัยพบว่า
ปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อเปรียบเทียบความ
แตกต่างกันตามขนาดของสถานศึกษา คือ ขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ พบว่า มีความ
แตกต่างกันถ้าหากพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ปัญหาการดำเนินงานที่มีความถี่มากที่สุด 3 อันดับ
คือ ปัญหาการเตรียมความพร้อมของโรงเรียน ด้านการประสานงานกับองค์กรภายนอก ปัญหา
การนำผลการตรวจสอบและทบทวนมาตรฐานคุณภาพศึกษามาพิจารณา เพื่อพัฒนาปรับปรุง
ให้ได้ตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนด และปัญหาวิธีการตรวจสอบของคณะกรรมการตรวจสอบ
และทบทวนคุณภาพการศึกษา สำหรับข้อเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหานั้นมีดังนี้ 1)
ควรจัดอบรมสัมมนา หรือประชุมชี้แจงเกี่ยวกับแนวทางในการดำเนินการตามระบบการประกัน
คุณภาพภายในมากกว่านี้ 2) ควรนำคณะกรรมการสถานศึกษาและคณะครูไปศึกษาดูงานโรงเรียน
ที่ประสบความสำเร็จตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษา 3) ควรให้ครูมีส่วนร่วมในการเสนอ
สภาพปัจจุบัน ปัญหาเพื่อวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา 4) ควรให้บุคลากรทุกคนได้มีโอกาส
เข้าร่วมประชุมอบรมพร้อมกัน และไม่ควรจัดประชุมอบรมเฉพาะบุคลากรแกนนำ 5) มีการ
พัฒนาเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของจุดมุ่งหมายหลักสูตรและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 6)
การบริหารงบประมาณ แบบมุ่งเน้นผลงาน และสอดคล้องกับหลักเกณฑ์การประเมินคุณภาพ
ภายนอก 7) ควรมีการประสานงานให้เกิดความร่วมมือกับทุกฝ่ายในการระดมทรัพยากรเพื่อจัด
การศึกษา 8) มีการกำกับติดตามและนำข้อมูลย้อนกลับมาปรับปรุงและจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพ
การศึกษาต่อไป

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัย เรื่อง การศึกษาปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครนครปฐม จังหวัดนครปฐม ผู้วิจัยได้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) โดยมีขั้นตอนการวิจัยดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครนครปฐม จังหวัดนครปฐม จาก 7 โรงเรียน จำนวนทั้งสิ้น 480 คน ซึ่งจำแนกเป็น 3 ขนาด คือ โรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ ได้จำนวนโรงเรียนแต่ละขนาดดังนี้

1.1 โรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 1 โรงเรียน มีจำนวนผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน 30 คน

1.2 โรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 5 โรงเรียน มีจำนวนผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน 351 คน

1.3 โรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 1 โรงเรียน มีจำนวนผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน 99 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครนครปฐม จังหวัดนครปฐม จาก 7 โรงเรียน จำนวน 214 คน ใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) ได้ดำเนินการดังนี้

2.1 กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970 : 608 อ้างถึงใน พิสนุ พงศรี, 2549 : 109) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ค่าความคลาดเคลื่อน $\pm 5\%$ ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 214 คน จาก 480 คน

2.2 ใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วนของขนาดโรงเรียน (Stratified random sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างโรงเรียนขนาดเล็ก 1 โรงเรียน จำนวน 13 คน ขนาดกลาง 5 โรงเรียน จำนวน 157 คน และขนาดใหญ่ 1 โรงเรียน จำนวน 44 คน ซึ่งมีจำนวนกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหารโรงเรียน 9 คน และครูผู้สอน 205 คน รวมทั้งสิ้น 214 คน แสดงดังตารางที่ 2 ต่อไปนี้

ตารางที่ 2 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

	ประชากร			กลุ่มตัวอย่าง		
	ผู้บริหาร	ครูผู้สอน	รวม	ผู้บริหาร	ครูผู้สอน	รวม
โรงเรียนขนาดเล็ก (1)						
- โรงเรียนกีฬาเทศบาล	3	27	30	1	12	13
โรงเรียนขนาดกลาง (5)						
- โรงเรียนเทศบาล 1	3	78	81	1	35	36
- โรงเรียนเทศบาล 2	3	53	56	1	24	25
- โรงเรียนเทศบาล 3	4	55	59	2	25	27
- โรงเรียนเทศบาล 5	2	67	69	1	30	31
- วิทยาลัยอาชีวศึกษาเทศบาล	2	84	86	1	37	38
โรงเรียนขนาดใหญ่ (1)						
- โรงเรียนเทศบาล 4	4	95	99	2	42	44
รวม	21	459	480	9	205	214

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับ การศึกษาปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครนครปฐม จังหวัดนครปฐม โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับ สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบ จำนวน 4 ข้อ ประกอบด้วย ตำแหน่งหน้าที่ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของโรงเรียน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับ ปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครนครปฐม จังหวัดนครปฐม มีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ ตามแบบของลิเคอร์ท์ (Likert' five rating scale) จำนวน 36 ข้อ โดยกำหนดค่าน้ำหนัก ดังนี้

5	หมายถึง	ปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด
4	หมายถึง	ปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับมาก
3	หมายถึง	ปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง
2	หมายถึง	ปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับน้อย
1	หมายถึง	ปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับ แนวทางการแก้ปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครนครปฐม จังหวัดนครปฐม มีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ จำนวน 28 ข้อ และข้อเสนอแนะอื่น ๆ

2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนการสร้างดังนี้

2.1 ทำการศึกษาและวิเคราะห์ แนวคิด ทฤษฎี หลักการ จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพการศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 เพื่อเป็นแนวทางสร้างแบบสอบถาม

2.2 วิเคราะห์ขอบเขตของการศึกษา กำหนดกรอบแนวคิด เพื่อกำหนดเป็นโครงสร้างของเครื่องมือและขอบเขตเนื้อหา

2.3 ดำเนินการเขียนกระทงคำถามแล้วสร้างแบบสอบถาม ตามโครงสร้างของขอบเขตที่กำหนด ทั้งนี้ผู้วิจัยได้เขียนข้อคำถามโดยใช้คำที่สั้น ชัดเจน เข้าใจง่าย เป็นประโยคใจความเดียว สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาและครอบคลุมเนื้อหาที่จะวัด โดยปรับปรุงจากแบบสอบถามของ นภวรรณ ศรีภูมิธร (2544 : 101 - 105) โกสินทร์ คำภูกา (2545 : 97 - 99) และสมชาติ แก้วขาว (2545 : 86 - 114) แล้วจัดทำแบบสอบถามฉบับร่างเสนอต่ออาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ เพื่อให้ข้อเสนอแนะและนำมาปรับปรุงแก้ไข

2.4 นำแบบสอบถามเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) และความเป็นปรนัย (Objectivity) ทั้งด้านเนื้อหาและความเหมาะสมของข้อคำถาม แล้ววิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Item Objective Congruence : IOC) จากนั้นนำมาแก้ไขปรับปรุงตามที่ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะ แบบสอบถามทุกข้อมีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.60 - 1.00

2.5 นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนในโรงเรียนเทศบาลที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน แล้วนำแบบสอบถามที่ทดลองใช้กลับคืนมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้วิธีวิเคราะห์สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ผลการวิเคราะห์พบว่าได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.98

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยติดต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยาโดยผ่านอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อจัดทำหนังสือขอความร่วมมือไปยังสำนักงานการศึกษาเทศบาลนครนครปฐม จังหวัดนครปฐม เพื่อขอความอนุเคราะห์สำนักงานการศึกษาเทศบาลนครนครปฐม ติดต่อประสานงานอำนวยความสะดวกใน

การจัดเก็บข้อมูล โดยส่งหนังสือถึงผู้บริหารโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการเก็บรวบรวมข้อมูล จำนวน 7 โรงเรียน

2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามพร้อมหนังสือนำ จากสำนักการศึกษาเทศบาลนครนครปฐม จังหวัดนครปฐม ไปพบผู้บริหารโรงเรียนเพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย จำนวน 214 ฉบับ จาก 7 โรงเรียน

3. ผู้วิจัยเก็บแบบสอบถามคืนโดยนัดหมายวันและเวลาเพื่อรับแบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยเดินทางไปเก็บแบบสอบถามคืน จากโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเองที่โรงเรียน ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามกลับคืนจำนวน 214 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล โดยการนำแบบสอบถามที่ได้กลับคืนมาแล้ว ดำเนินการตรวจสอบความถูกต้อง และความสมบูรณ์ในแต่ละฉบับ แล้วผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีทางสถิติ โดยการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป เพื่อคำนวณหาค่าสถิติดังนี้

1. การวิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามใช้การคำนวณค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย

2. การวิเคราะห์ปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยนำค่าเฉลี่ยของคะแนนที่ได้จากแบบสอบถามเทียบคะแนนเฉลี่ยตามเกณฑ์ของ ประคอง วรรณสูตร (2542 : 204) โดยพิจารณาจากระดับคะแนนดังนี้

4.50 - 5.00	หมายความว่า	อยู่ในระดับมากที่สุด
3.50 - 4.49	หมายความว่า	อยู่ในระดับมาก
2.50 - 3.49	หมายความว่า	อยู่ในระดับปานกลาง
1.50 - 2.49	หมายความว่า	อยู่ในระดับน้อย
1.00 - 1.49	หมายความว่า	อยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. การวิเคราะห์แนวทางการแก้ปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ใช้การแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ ส่วนข้อเสนอแนะอื่นๆ ใช้การสรุปเนื้อหา

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการวิจัยสำรวจปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครนครปฐม จังหวัดนครปฐม จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยศึกษาว่าโรงเรียนแต่ละขนาดมีปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพศึกษามากน้อยเพียงใด และมีปัญหาอยู่ในระดับใด มีแนวทางการแก้ปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาอย่างไรบ้าง โดยการใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล จะนำเสนอในรูปของตารางประกอบคำบรรยายตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เสนอผลการวิเคราะห์เป็นคำร้อยละ

ตอนที่ 2 ปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครนครปฐม จังหวัดนครปฐม เสนอผลการวิเคราะห์เป็นค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ตอนที่ 3 แนวทางการแก้ปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครนครปฐม จังหวัดนครปฐม เสนอผลการวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ คำร้อยละ และการสรุปเนื้อหา

ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ได้นำเสนอตามลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งเป็นผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอนจำนวน 214 คน ได้รับแบบสอบถามกลับคืน จำนวน 214 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ซึ่งปรากฏผลดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของโรงเรียน

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (N = 214)	ร้อยละ
1. ตำแหน่งหน้าที่		
- ผู้บริหารโรงเรียน	9	4.21
- ครูผู้สอน	205	95.79
รวม	214	100.00
2. ระดับการศึกษา		
- ปริญญาตรีหรือต่ำกว่า	179	83.64
- สูงกว่าปริญญาตรี	35	16.36
รวม	214	100.00
3. ประสบการณ์การทำงาน		
- ต่ำกว่า 10 ปี	86	40.19
- 10 - 20 ปี	53	24.76
- 20 ปีขึ้นไป	75	35.05
รวม	214	100.00
4. ขนาดของโรงเรียน		
- ขนาดเล็ก (1 - 499)	13	6.07
- ขนาดกลาง (500 - 1,499)	157	73.37
- ขนาดใหญ่ (1,500 ขึ้นไป)	44	20.56
รวม	214	100.00

จากตารางที่ 3 พบว่า กลุ่มตัวอย่างจำนวน 214 คน เมื่อจำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ ส่วนใหญ่เป็นครูผู้สอน (ร้อยละ 95.79) เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษา ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีหรือต่ำกว่า (ร้อยละ 83.64) เมื่อจำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ส่วนใหญ่มีประสบการณ์การทำงานต่ำกว่า 10 ปี (ร้อยละ 40.19) และเมื่อจำแนกตามขนาดของโรงเรียน ส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนขนาดกลาง (ร้อยละ 73.37)

ตอนที่ 2 ปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในสังกัด เทศบาลนครนครปฐม จังหวัดนครปฐม

ผลการวิเคราะห์ปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในสังกัด
เทศบาลนครนครปฐม จังหวัดนครปฐม ดังตารางที่ 4 - 9 ต่อไปนี้

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพ
การศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครนครปฐม จังหวัดนครปฐม โดยรวม

การดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา	รวม		ระดับปัญหา
	$\bar{X}$	S.D.	
1. ด้านการวางแผนปฏิบัติงาน	3.02	1.07	ปานกลาง
2. ด้านการปฏิบัติตามแผน	2.96	1.04	ปานกลาง
3. ด้านการตรวจสอบและประเมินผล	2.94	1.03	ปานกลาง
4. ด้านการปรับปรุงแก้ไขและพัฒนา	3.04	1.04	ปานกลาง
รวม	3.00	1.05	ปานกลาง

จากตารางที่ 4 พบว่า ปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน
ในสังกัดเทศบาลนครนครปฐม จังหวัดนครปฐม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.00$)

เมื่อพิจารณาจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา
ของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครนครปฐม จังหวัดนครปฐม อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน โดย
ด้านการปรับปรุงแก้ไขพัฒนามีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.04$) รองลงมาคือ ด้านการวางแผน
ปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 3.02$) ด้านการปฏิบัติตามแผน ($\bar{X} = 2.96$) และด้านการตรวจสอบและ
ประเมินผล ($\bar{X} = 2.94$) ตามลำดับ

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครนครปฐม จังหวัดนครปฐม โดยรวมและจำแนกตามขนาดของโรงเรียน

การดำเนินงานการประกันคุณภาพ การศึกษา	โรงเรียน ขนาดเล็ก		โรงเรียน ขนาดกลาง		โรงเรียน ระดับ ปัญหา		โรงเรียน ขนาดใหญ่		ระดับ ปัญหา		รวม	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1. ด้านการวางแผนปฏิบัติงาน	3.30	0.71	ปานกลาง	3.06	1.07	ปานกลาง	2.81	1.12	ปานกลาง	3.02	1.07	ปานกลาง
2. ด้านการปฏิบัติตามแผน	3.35	0.74	ปานกลาง	2.97	1.04	ปานกลาง	2.80	1.00	ปานกลาง	2.96	1.04	ปานกลาง
3. ด้านการตรวจสอบและประเมินผล	3.32	0.68	ปานกลาง	2.94	1.03	ปานกลาง	2.82	1.10	ปานกลาง	2.94	1.03	ปานกลาง
4. ด้านการปรับปรุงแก้ไขและพัฒนา	3.35	0.62	ปานกลาง	3.08	1.06	ปานกลาง	2.83	1.00	ปานกลาง	3.04	1.04	ปานกลาง
รวม	3.33	0.69	ปานกลาง	3.01	1.05	ปานกลาง	2.81	1.09	ปานกลาง	3.00	1.05	ปานกลาง

จากตารางที่ 5 พบว่า ปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครนครปฐม จังหวัดนครปฐม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.00$) เมื่อพิจารณาจำแนกตามขนาดของโรงเรียน พบว่า ปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนทุกขนาดอยู่ในระดับปานกลาง โดยโรงเรียนขนาดเล็กมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.33$) รองลงมาคือ โรงเรียนขนาดกลาง ($\bar{X} = 3.01$) และโรงเรียนขนาดใหญ่ ($\bar{X} = 2.81$) ตามลำดับ และเมื่อพิจารณาจำแนกเป็นรายด้าน พบว่าปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน โดยด้านการปรับปรุงแก้ไขและพัฒนา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.04$) รองลงมาคือ ด้านการวางแผนปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 3.02$) ด้านการปฏิบัติตามแผน ($\bar{X} = 2.96$) และด้านการตรวจสอบและประเมินผล ($\bar{X} = 2.94$) ตามลำดับ

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการวางแผนปฏิบัติงานของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครนครปฐม จังหวัดนครปฐม จำแนกตามขนาดของโรงเรียน

	โรงเรียน ขนาดเล็ก		โรงเรียน ขนาดกลาง		โรงเรียน ขนาดใหญ่		รวม	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1. การจัดเตรียมความพร้อมของ โรงเรียนในการพัฒนาระบบ ประกันคุณภาพการศึกษา	3.23	0.59	3.15	1.06	2.84	1.14	3.09	1.06
2. การตั้งคณะกรรมการทำงาน เพื่อศึกษาและพัฒนาระบบคุณภาพ ที่มีคุณสมบัติเหมาะสม เป็นลาย ลักษณ์อักษร	3.23	0.44	3.00	1.17	2.86	1.23	2.99	1.15
3. การแต่งตั้งคณะกรรมการและ อนุกรรมการดำเนินงานการประกัน คุณภาพการศึกษาที่ตรงกับความ สามารถของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง และเป็นลายลักษณ์อักษร	3.15	0.56	3.03	1.15	2.70	1.19	2.97	1.13

ตารางที่ 6 (ต่อ)

	โรงเรียน ขนาดเด็ก		โรงเรียน ขนาดกลาง		โรงเรียน ขนาดใหญ่		รวม	ระดับ
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
การวางแผนปฏิบัติงาน								ปัญหา
6. การเตรียมการด้านการจัดการศึกษา	3.31	0.75	3.14	1.08	2.80	1.23	3.08	ปานกลาง
ของคณะกรรมการและอนุกรรมการ								ปานกลาง
ดำเนินการประกันคุณภาพ								ปานกลาง
การศึกษาโดยวิธีการร่วมคิดร่วมทำ								ปานกลาง
7. การรายงานผลการศึกษการเตรียม	3.31	0.86	2.95	1.10	2.84	1.26	2.95	1.12
ความพร้อมในการดำเนินการ								ปานกลาง
ประกันคุณภาพการศึกษาต่อต้น								ปานกลาง
สังกัด								ปานกลาง
8. การประชุมผู้เกี่ยวข้องเพื่อจัดทำ	3.31	0.75	3.12	1.10	2.77	1.16	3.06	1.10
มาตรฐานคุณภาพการศึกษาของ								ปานกลาง
สถานศึกษาพร้อมปรับปรุงและ								ปานกลาง
จัดทำมาตรฐานตามความเห็นของ								ปานกลาง
ผู้เกี่ยวข้อง								ปานกลาง

ตารางที่ 6 (ต่อ)

การวางแผนปฏิบัติงาน	โรงเรียน	ระดับ	โรงเรียน	ระดับ	โรงเรียน	ระดับ	รวม	ระดับ
	ขนาดเล็ก	ปัญหา	ขนาดกลาง	ปัญหา	ขนาดใหญ่	ปัญหา	$\bar{X}$	ปัญหา
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
11. การจัดทำข้อมูลพื้นฐานด้าน เครือข่ายการเรียนรู้ ผู้ปกครอง ชุมชน ได้แก่ อาชีพท้องถิ่น วิทยากรท้องถิ่น ภูมิปัญญา ท้องถิ่น สถานประกอบการ สถานศึกษา วัด ห้องสมุด ฯลฯ	3.38	0.77	3.22	0.99	3.07	0.73	3.20	0.93
12. การจัดทำข้อมูลพื้นฐานด้านสิ่ง อำนวยความสะดวก อาคาร สถานที่ วัสดุอุปกรณ์-เครื่องมือ ห้องปฏิบัติการ เอกสารและ คู่มือต่างๆ แหล่งการเรียนรู้	3.38	0.65	2.97	1.04	2.84	1.01	2.97	1.02

ตารางที่ 6 (ต่อ)

	โรงเรียน ขนาดเด็ก		โรงเรียน ขนาดกลาง		โรงเรียน ขนาดใหญ่		รวม	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
การวางแผนปฏิบัติงาน								
	3.38	0.87	3.06	0.99	2.68	0.91	3.00	0.98
13. การจัดทำข้อมูลสารสนเทศ								
มาตรฐานคุณภาพการศึกษา ด้าน ผลิติต ด้านกระบวนการ และ ด้านปัจจัย								
	3.23	0.83	3.00	1.09	2.84	0.96	2.98	1.05
14. การพิจารณากรอบแผนงานหรือ โครงการ การวางแผน ปฏิบัติการของฝ่าย/หมวด/งาน และงบประมาณสถานศึกษา								
	3.31	0.75	3.04	1.09	2.64	1.20	2.98	1.11
15. การประชุมชี้แจงให้ความรู้ใน การจัดทำมาตรฐานการ ปฏิบัติงานและพิจารณาแผน ปฏิบัติการประจำปีของ สถานศึกษา								

ตารางที่ 6 (ต่อ)

การวางแผนปฏิบัติงาน	โรงเรียน ขนาดเล็ก		โรงเรียน ขนาดกลาง		โรงเรียน ขนาดใหญ่		รวม	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
16. การจัดทำมาตรฐานการ ปฏิบัติงานของฝ่าย/หมวด/งาน/ บุคคล และการจัดทำแผนการ ประกันคุณภาพการศึกษาที่มี ความชัดเจนและสมบูรณ์เสนอ ต่อต้นสังกัด	3.38	0.77	3.08	0.97	2.75	1.18	3.03	1.01
			ปานกลาง	ปานกลาง	ปานกลาง	ปานกลาง	ปานกลาง	ปานกลาง
	3.30	0.71	3.06	1.07	2.81	1.12	3.02	1.07
			ปานกลาง	ปานกลาง	ปานกลาง	ปานกลาง	ปานกลาง	ปานกลาง

จากตารางที่ 6 พบว่า ปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการวางแผนปฏิบัติงานของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครปฐม จังหวัดนครปฐม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.02$) เมื่อพิจารณาจำแนกตามขนาดของโรงเรียน พบว่า ปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพ การศึกษา ด้านการวางแผนปฏิบัติงานของโรงเรียนทุกขนาดอยู่ในระดับปานกลาง โดยโรงเรียนขนาดเล็กมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.30$) รองลงมาคือโรงเรียน ขนาดกลาง ($\bar{X} = 3.06$) และโรงเรียนขนาดใหญ่ ($\bar{X} = 2.81$) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ พบว่า ปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการวางแผนปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การจัดทำข้อมูลพื้นฐานด้านเครือข่ายการเรียนรู้ ผู้ปกครอง ชุมชน ได้แก่ อาชีพท้องถิ่น วิทยากรท้องถิ่น ภูมิปัญญาท้องถิ่น สถานประกอบการ สถานศึกษา วัด ห้องสมุด ฯลฯ ($\bar{X} = 3.20$) รองลงมาคือ การดำเนินงานเพื่อให้ความรู้และสร้างความรู้ความตระหนักแก่ครูอาจารย์ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและผู้ปกครองนักเรียน เกี่ยวกับการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ($\bar{X} = 3.14$) และการจัดเตรียมความพร้อมของโรงเรียนในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา ($\bar{X} = 3.09$)

ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการปฏิบัติตามแผนของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครนครปฐม จังหวัดนครปฐม จำแนกตามขนาดของโรงเรียน

การวางแผนปฏิบัติงาน	โรงเรียน ขนาดเล็ก		โรงเรียน ขนาดกลาง		โรงเรียน ขนาดใหญ่		รวม					
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.				
1. การทบทวนทำความเข้าใจแผนการ ประกันคุณภาพ ในเรื่องมาตรฐาน คุณภาพ มาตรฐานการปฏิบัติงาน แผนปฏิบัติการประจำปี และ ข้อมูลพื้นฐานการศึกษา	3.31	0.48	ปานกลาง	2.99	0.98	ปานกลาง	2.70	1.11	ปานกลาง	2.95	1.00	ปานกลาง

ตารางที่ 7 (ต่อ)

	โรงเรียน ขนาดเล็ก		โรงเรียน ขนาดกลาง		โรงเรียน ขนาดใหญ่		รวม	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
การวางแผนปฏิบัติงาน								
	3.38	0.77	3.03	0.97	2.89	1.04	3.02	0.97
2. การจัดกิจกรรมให้ความรู้ความ เข้าใจแก่บุคลากรในเรื่อง การ ประกันคุณภาพ การจัดทำ มาตรฐานการปฏิบัติงาน การวิจัย การจัดการเรียนการสอน การ ประเมินตามสภาพจริง การจัดทำ หลักสูตรและสาระการเรียนรู้								
	3.62	0.87	3.00	1.21	2.91	1.24	3.02	1.21
3. การจัดสิ่งอำนวยความสะดวก การปฏิบัติ งานในระบบการประกัน คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ในเรื่อง เอกสาร สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ ระบบข้อมูลสารสนเทศ อาคารสถานที่ ห้องประชุม ฯลฯ								

ตารางที่ 7 (ต่อ)

	โรงเรียน ขนาดเล็ก		โรงเรียน ขนาดกลาง		โรงเรียน ขนาดใหญ่		รวม	ระดับ ปัญหา
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
การวางแผนปฏิบัติงาน								
4. การดำเนินงานตามแผนของ ฝ่าย/ หมวด/งาน โดยยึดมาตรฐานและ แผนปฏิบัติการที่ผ่านความ เห็นชอบแล้ว	3.38	0.77	2.92	1.01	2.89	1.08	2.94	1.02
5. การปฏิบัติงานตามแผนที่กำหนด และตามมาตรฐานการปฏิบัติงาน ของบุคลากร	3.46	0.52	2.99	1.03	2.70	1.07	2.96	1.02
6. การประเมินผลการดำเนินงานตาม แผนการปฏิบัติงานและปรับปรุง แก้ไขของผู้รับผิดชอบ	3.08	0.64	2.97	0.99	2.73	1.04	2.93	0.98

ตารางที่ 7 (ต่อ)

การวางแผนปฏิบัติงาน	โรงเรียน		โรงเรียน		โรงเรียน		รวม	
	ขนาดเล็ก	ระดับ ปัญหา	ขนาดกลาง	ระดับ ปัญหา	ขนาดใหญ่	ระดับ ปัญหา	$\bar{X}$	S.D.
การรายงานให้คณะผู้บริหารหรือ คณะกรรมการสถานศึกษา พื้นฐาน ในแต่ละมาตรฐาน รับทราบผล	$\bar{X}$ 3.23	S.D. 1.01	ปานกลาง 2.87	ปานกลาง 1.09	ปานกลาง 2.77	ปานกลาง 1.16	2.87	1.10
รวม	3.35	0.74	ปานกลาง 2.97	1.04	ปานกลาง 2.80	1.00	2.96	1.04

จากตารางที่ 7 พบว่า ปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการปฏิบัติตามแผนของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครปฐม จังหวัดนครปฐม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.96$) เมื่อพิจารณาจำแนกตามขนาดของโรงเรียน พบว่า ปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการปฏิบัติตามแผนของโรงเรียนทุกขนาดอยู่ในระดับปานกลาง โดยโรงเรียนขนาดเล็กมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.35$) รองลงมาคือโรงเรียนขนาดกลาง ($\bar{X} = 2.97$) และโรงเรียนขนาดใหญ่ ($\bar{X} = 2.80$) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการปฏิบัติตามแผนอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การจัดกิจกรรมให้ความรู้ความเข้าใจแก่บุคลากรในเรื่องการประกันคุณภาพ การจัดทำมาตรฐานการปฏิบัติงาน การวิจัย การจัดการเรียนการสอน การประเมินตามสภาพจริง การจัดทำหลักสูตรและสาระการเรียนรู้ และการจัดตั้งอำนาจความสะอาดต่อการปฏิบัติงานในระบบการประกัน

คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในเรื่อง เอกสาร สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ ระบบข้อมูลสารสนเทศ อาคารสถานที่ ห้องประชุม ฯลฯ ($\bar{X} = 3.02$) รองลงมาคือ การปฏิบัติงานตามแผนที่กำหนดและตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของบุคลากร ($\bar{X} = 2.96$) และการทบทวนทำความเข้าใจแผนการประกันคุณภาพ ในเรื่อง มาตรฐานคุณภาพ มาตรฐานการปฏิบัติงาน แผนปฏิบัติการประจำปี และข้อมูลพื้นฐานการศึกษา ($\bar{X} = 2.95$)

ตารางที่ 8 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการตรวจสอบและประเมินผลของโรงเรียน ในสังกัดเทศบาลนครปฐม จังหวัดนครปฐม จำแนกตามขนาดของโรงเรียน

	โรงเรียน ขนาดเล็ก		โรงเรียน ขนาดกลาง		โรงเรียน ขนาดใหญ่		รวม	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
การวางแผนปฏิบัติงาน	3.15	0.69	3.01	0.94	2.77	1.20	2.97	0.99
1. การเตรียมการวางระบบ และ กำหนดแนวทางการปฏิบัติงาน								
การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพ การศึกษา								
2. การจัดทำปฏิทินปฏิบัติงานเกี่ยวกับ การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพ การศึกษา	3.38	0.77	2.84	1.07	2.64	1.14	2.83	1.08

ตารางที่ 8 (ต่อ)

	โรงเรียน ขนาดเล็ก		โรงเรียน ขนาดกลาง		โรงเรียน ขนาดใหญ่		รวม	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
การวางแผนปฏิบัติงาน								
ระดับ ปัญหา	ระดับ ปัญหา	ระดับ ปัญหา	ระดับ ปัญหา	ระดับ ปัญหา	ระดับ ปัญหา	ระดับ ปัญหา	ระดับ ปัญหา	ระดับ ปัญหา
3. การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพ การศึกษาตามที่กำหนดไว้ใน ปฏิทินปฏิบัติงาน	3.31	0.86	2.91	1.00	2.82	1.13	2.92	1.02
4. การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล ในการตรวจสอบ และทบทวนคุณภาพการศึกษา ตามที่กำหนดไว้ในปฏิทิน ปฏิบัติงาน	3.31	0.63	3.06	1.04	2.86	1.00	3.04	1.01
5. การดำเนินงานตรวจสอบโดย หน่วยงานต้นสังกัด หรือคณะผู้ ประเมินที่ได้รับมอบหมาย	3.31	0.75	2.94	1.05	2.93	1.02	2.96	1.03

ตารางที่ 8 (ต่อ)

	โรงเรียน ขนาดเล็ก		โรงเรียน ขนาดกลาง		โรงเรียน ขนาดใหญ่		รวม	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
การวางแผนปฏิบัติงาน								
6. การสรุปรายงานผลการประเมินตนเอง ตามแบบที่สถานศึกษา กำหนดตามความเหมาะสม	3.38	0.51	2.86	1.10	2.73	1.19	2.86	1.09
7. การจัดทำรายงานเพื่อประชาสัมพันธ์ให้สาธารณชนได้รับทราบและเสนอรายงานต่อคณะกรรมการสถานศึกษาพร้อมทั้งจัดส่งรายงานฉบับสมบูรณ์ให้หน่วยงานต้นสังกัด	3.38	0.65	2.96	1.00	2.98	1.00	2.99	0.98
รวม	3.32	0.68	2.94	1.03	2.82	1.10	2.94	1.03

จากตารางที่ 8 พบว่า ปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการตรวจสอบและประเมินผลของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครนครปฐม จังหวัดนครปฐม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.94$) เมื่อพิจารณาจำแนกตามขนาดของโรงเรียน พบว่า ปัญหาการดำเนินงานการประกัน

คุณภาพการศึกษา ด้านการตรวจสอบและประเมินผลของโรงเรียนทุกขนาดอยู่ในระดับปานกลาง โดยโรงเรียนขนาดเล็กมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.32$) รองลงมาคือโรงเรียนขนาดกลาง ($\bar{X} = 2.94$) และโรงเรียนขนาดใหญ่ ($\bar{X} = 2.82$) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการตรวจสอบและประเมินผลอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลในการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาตามที่กำหนดไว้ในปฏิบัติที่นปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 3.04$) รองลงมา คือ การจัดทำรายงานเพื่อประชาสัมพันธ์ให้สาธารณชนได้รับทราบและเสนอรายงานต่อคณะกรรมการการศึกษาพร้อมทั้งจัดส่งรายงานฉบับสมบูรณ์ให้หน่วยงานต้นสังกัด ($\bar{X} = 2.99$) และการเตรียมการวางระบบและกำหนดแนวทางในการปฏิบัติงานการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา ($\bar{X} = 2.97$)

ตารางที่ 9 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาของโรงเรียน
ในสังกัดเทศบาลนครนครปฐม จังหวัดนครปฐม จำแนกตามขนาดของโรงเรียน

การวางแผนปฏิบัติงาน	โรงเรียน ขนาดเล็ก		โรงเรียน ขนาดกลาง		โรงเรียน ขนาดใหญ่		รวม	ระดับ ปัญหา	ระดับ ปัญหา	ระดับ ปานกลาง	ระดับ ปานกลาง
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.					
1. การปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพ	3.31	0.75	3.14	1.10	2.84	1.03	3.09	1.07	ปานกลาง	ปานกลาง	
การศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา											
บนข้อมูลพื้นฐานที่แท้จริงเพื่อ											
รองรับการประกันคุณภาพการศึกษา											

ตารางที่ 9 (ต่อ)

	โรงเรียนขนาดเล็ก		ระดับปัญหา		โรงเรียนขนาดกลาง		ระดับปัญหา		โรงเรียนขนาดใหญ่		ระดับปัญหา		รวม	
	$\bar{X}$	S.D.	ปานกลาง	ปัญหา	$\bar{X}$	S.D.	ปานกลาง	ปัญหา	$\bar{X}$	S.D.	ปานกลาง	ปัญหา	$\bar{X}$	S.D.
การวางแผนปฏิบัติงาน	3.38	0.65	ปานกลาง	ปัญหา	3.11	1.10	ปานกลาง	ปัญหา	2.84	1.03	ปานกลาง	ปัญหา	3.07	1.07
2. การปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการปฏิบัติงานบนข้อมูลพื้นฐานที่แท้จริงเพื่อรองรับการประกันคุณภาพการศึกษา	3.31	0.75	ปานกลาง	ปานกลาง	3.06	1.03	ปานกลาง	ปานกลาง	2.84	1.10	ปานกลาง	ปานกลาง	3.03	1.03
3. การนำผลการประเมินคุณภาพมาทบทวนเพื่อพัฒนาและปรับปรุงมาตรฐานการศึกษาและจัดให้ทุกฝ่ายร่วมกันเสนอทางเลือกในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน														

ตารางที่ 9 (ต่อ)

	โรงเรียนขนาดเล็ก		โรงเรียนขนาดกลาง		โรงเรียนขนาดใหญ่		รวม	ระดับ
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
การวางแผนปฏิบัติงาน								ปัญหา
	3.38	0.51	3.07	1.06	2.84	0.96	3.04	ปานกลาง
6. การจัดทำรายงานผลการพัฒนาและปรับปรุงมาตรฐานการศึกษา และมาตรฐานการปฏิบัติ งานของโรงเรียนที่มีความชัดเจนและสมบูรณ์ รายงานความก้าวหน้าต่อชุมชนและต้นสังกัด								ปัญหา
	3.35	0.62	3.08	1.06	2.83	1.00	3.04	ปานกลาง
รวม								ปานกลาง

จากตารางที่ 9 พบว่า ปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครนครปฐม จังหวัดนครปฐม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.04$) เมื่อพิจารณาจำแนกตามขนาดของโรงเรียน พบว่า ปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาของโรงเรียนทุกขนาดอยู่ในระดับปานกลาง โดยโรงเรียนขนาดเล็กมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.35$) รองลงมาคือโรงเรียนขนาดกลาง ($\bar{X} = 3.08$) และโรงเรียนขนาดใหญ่ ($\bar{X} = 2.83$) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษา ตามมาตรฐานการศึกษาบนข้อมูลพื้นฐานที่แท้จริงเพื่อรองรับการประกันคุณภาพการศึกษา ($\bar{X} = 3.09$) รองลงมาคือ การปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการปฏิบัติงานบนข้อมูลพื้นฐานที่แท้จริงเพื่อรองรับการประกันคุณภาพการศึกษา ($\bar{X} = 3.07$) และการจัดทำรายงานผลการพัฒนาและปรับปรุงมาตรฐานการศึกษา และมาตรฐานการปฏิบัติงานของโรงเรียนที่มีความชัดเจนและสมบูรณ์ รายงานความก้าวหน้าต่อชุมชนและต้นสังกัด ($\bar{X} = 3.04$)

ตอนที่ 3 แนวทางการแก้ปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครนครปฐม จังหวัดนครปฐม

ในการตอบแบบสอบถามแนวทางการแก้ปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครนครปฐม จังหวัดนครปฐม เป็นแบบเลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ ซึ่งการวิเคราะห์ค่าร้อยละของคำตอบในแต่ละข้อ คิดจากจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามในแต่ละข้อ ในที่นี้มีผู้ตอบแบบสอบถาม 214 คน

จากปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครนครปฐม จังหวัดนครปฐม มีแนวทางการแก้ปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ดังตารางที่ 10 - 13 ต่อไปนี้

ตารางที่ 10 แนวทางการแก้ปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการวางแผนปฏิบัติงานของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครนครปฐม จังหวัดนครปฐม

แนวทางการแก้ปัญหาการดำเนินงานการวางแผนปฏิบัติงาน	ความถี่	ร้อยละ
1. ควรจัดประชุมชี้แจง เพื่อวางแผนการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษา และขั้นตอนการดำเนินงานการประกันคุณภาพ	183	85.51
2. ควรมีการจัดทำระบบข้อมูล เอกสารไว้อย่างเป็นระบบ เพื่อรองรับการประเมินและตรวจสอบ	175	81.78
3. ควรให้ผู้เกี่ยวข้องทุกคนมีส่วนร่วมนำเสนอสภาพปัจจุบัน ปัญหา เพื่อวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา	160	74.77

ตารางที่ 10 (ต่อ)

แนวทางการแก้ปัญหาการดำเนินงานการวางแผนปฏิบัติงาน	ความถี่	ร้อยละ
4. ควรส่งเสริม สนับสนุนให้ครู ผู้เกี่ยวข้องเกิดความมั่นใจในการเตรียมการเพื่อรับการประเมินคุณภาพภายนอก	152	71.03
5. ควรให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพการศึกษามีความเข้าใจในการประเมินภายในและการประเมินภายนอก	145	67.76
6. ควรมีการศึกษาเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนให้เข้าใจ และมีการอบรมการจัดทำเกณฑ์มาตรฐาน	143	66.82
7. ควรให้มีการจัดทำแผนดำเนินการที่จำเป็น เช่น แผนพัฒนาแผนปฏิบัติการ เป็นต้น	136	63.55
8. ควรให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเกิดความตระหนักและมองเห็นความสำคัญของการประเมินภายในและการประเมินภายนอก	136	63.55
9. ควรมีการจัดทำข้อมูลพื้นฐานและจัดทำข้อมูลสารสนเทศ	134	62.60

หมายเหตุ : เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตารางที่ 10 พบว่าแนวทางการแก้ปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการวางแผนปฏิบัติงานของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครนครปฐม จังหวัดนครปฐม คือ ควรจัดประชุมชี้แจง เพื่อวางแผนการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษา และขั้นตอนการดำเนินงานการประกันคุณภาพมากที่สุด (ร้อยละ 85.51) รองลงมาคือ ควรมีการจัดทำระบบข้อมูล เอกสารไว้อย่างเป็นระบบ เพื่อรองรับการประเมินและตรวจสอบ (ร้อยละ 81.78) และควรให้ผู้เกี่ยวข้องทุกคนมีส่วนร่วมนำเสนอสภาพปัจจุบัน ปัญหาเพื่อวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา (ร้อยละ 74.77)

ตารางที่ 11 แนวทางการแก้ปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการปฏิบัติ ตามแผนของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครนครปฐม จังหวัดนครปฐม

แนวทางการแก้ปัญหาการดำเนินงานการปฏิบัติตามแผน	ความถี่	ร้อยละ
1. ควรจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่อการปฏิบัติงานในระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในเรื่อง เอกสาร สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ ระบบข้อมูลสารสนเทศ อาคารสถานที่ ฯลฯ ตามแผนที่วางไว้	178	83.18
2. ควรกำกับ ติดตาม ทั้งระดับบุคคล ราชกลุ่ม ราชหมวด / ฝ่าย เพื่อกระตุ้นและส่งเสริมให้มีการดำเนินงานตามแผน	163	76.17
3. ควรให้ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา	151	70.56
4. ควรดำเนินงานตามแผนของ ฝ่าย / หมวด / งาน โดยยึดแผนปฏิบัติการที่ผ่านความเห็นชอบแล้ว	139	64.95
5. ควรทบทวนแผนการประกันคุณภาพการศึกษา แผนปฏิบัติการ ประจำปี ข้อมูลพื้นฐานการศึกษา มาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน มาตรฐานการปฏิบัติงานระดับต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง	137	64.02
6. ควรปฏิบัติงานตามแผนที่กำหนดและตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของบุคลากรอย่างต่อเนื่องและเคร่งครัด	135	63.08

หมายเหตุ : เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตารางที่ 11 พบว่าแนวทางการแก้ปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการปฏิบัติตามแผนของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครนครปฐม จังหวัดนครปฐม คือ ควรจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่อการปฏิบัติงาน ในระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในเรื่องเอกสาร สื่อ วัสดุอุปกรณ์ ระบบข้อมูลสารสนเทศ อาคารสถานที่ ฯลฯ ตามแผนที่วางไว้มากที่สุด (ร้อยละ 83.18) รองลงมาคือ ควรกำกับ ติดตาม ทั้งระดับบุคคล ราชกลุ่ม ราชหมวด / ฝ่าย เพื่อกระตุ้นและส่งเสริมให้มีการดำเนินงานตามแผน (ร้อยละ 76.17) และควรให้ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา (ร้อยละ 70.56)

ตารางที่ 12 แนวทางการแก้ปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการตรวจสอบ และประเมินผลของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครนครปฐม จังหวัดนครปฐม

แนวทางการแก้ปัญหาการดำเนินงานการตรวจสอบและประเมินผล	ความถี่	ร้อยละ
1. ผู้บริหารควรมีการนิเทศงานอย่างใกล้ชิด ให้กำลังใจ และพัฒนาครู ให้มีความ สามารถในการพัฒนาตนเองและผู้อื่น	169	78.97
2. ควรกำหนดจุดประสงค์ จุดเน้น และตัวบ่งชี้ บอกสภาพ ความสำเร็จอย่างชัดเจน และผู้บริหารควรให้ความช่วยเหลือด้วยความ กระจ่างชัดหรืออื่น	165	77.10
3. ควรประชาสัมพันธ์ให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเกิดความตระหนัก สร้าง บรรยากาศ ชี้แจงให้เห็นความสำคัญของการประกันคุณภาพ การศึกษา	159	74.30
4. ควรให้ผู้ถูกประเมินเกิดความสบายใจและรู้สึกว่าได้รับความเป็น ธรรม และควรมีการวิเคราะห์หน่วยงานตามสภาพความเป็นจริง	157	73.36
5. ควรพัฒนาระบบการจัดเก็บข้อมูลพื้นฐานของสถานศึกษาให้ถูกต้อง และเป็นปัจจุบัน	151	70.56
6. ควรให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์หน่วยงาน และนำผลการ วิเคราะห์ไปปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น	138	64.49
7. ควรมีการตรวจสอบหน่วยงานทั้งภายในและภายนอก พร้อมกับการ นิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผลการดำเนินการประกันคุณภาพ	127	59.35
8. ควรให้หน่วยงานต้นสังกัดมีการประเมินอย่างสม่ำเสมอ และเปิดเผย ผลการประเมินต่อสาธารณะ	107	50.00

หมายเหตุ : เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตารางที่ 12 พบว่าแนวทางการแก้ปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการตรวจสอบและประเมินผลของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครนครปฐม จังหวัดนครปฐม คือ ผู้บริหารควรมีการนิเทศงานอย่างใกล้ชิด ให้กำลังใจและพัฒนาครูให้มีความ สามารถในการ พัฒนาตนเองและผู้อื่นมากที่สุด (ร้อยละ 78.97) รองลงมาคือ ควรกำหนดจุดประสงค์ จุดเน้น และ ตัวบ่งชี้ บอกสภาพความสำเร็จอย่างชัดเจน และผู้บริหารควรให้ความช่วยเหลือด้วยความ

กระตือรือร้น (ร้อยละ 77.10) และควรประชาสัมพันธ์ให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเกิดความตระหนัก สร้างบรรยากาศ ซึ่งแจ้งให้เห็นความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา (ร้อยละ 74.30)

ตารางที่ 13 แนวทางการแก้ปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการปรับปรุง แก้ไขและพัฒนาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครนครปฐม จังหวัดนครปฐม

แนวทางการแก้ปัญหาการดำเนินงานการปรับปรุงแก้ไขและพัฒนา	ความถี่	ร้อยละ
1. ควรนำผลการประเมินภายในส่วนที่เป็นจุดด้อยมาปรับปรุงเพื่อให้ผ่านมาตรฐานการศึกษาตามที่กำหนด	179	83.64
2. ควรนำผลจากการประเมินภายในมาวิเคราะห์เพื่อวางแผนและกำหนดเป็นยุทธศาสตร์สู่ความสำเร็จ	164	76.64
3. ควรให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการประเมิน และนำผลการประเมินมาปรับปรุงแก้ไขและพัฒนา	150	70.09
4. ควรนำผลการประเมินภายในส่วนที่เป็นจุดเด่นมาพัฒนาเพื่อให้มีมาตรฐานการศึกษาที่สูงขึ้น	146	68.22
5. ควรนำผลที่ได้จากการประเมินภายในมาพัฒนาเป็นข้อมูลสารสนเทศที่สามารถใช้ได้สะดวกรวดเร็ว	136	63.55

หมายเหตุ : เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตารางที่ 13 พบว่าแนวทางการแก้ปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครนครปฐม จังหวัดนครปฐม คือ ควรนำผลการประเมินภายในส่วนที่เป็นจุดด้อยมาปรับปรุง เพื่อให้ผ่านมาตรฐานการศึกษาตามที่กำหนดมากที่สุด (ร้อยละ 83.64) รองลงมาคือ ควรนำผลจากการประเมินภายในมาวิเคราะห์ เพื่อวางแผนและกำหนดเป็นยุทธศาสตร์สู่ความสำเร็จ (ร้อยละ 76.64) และควรให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการประเมิน และนำผลการประเมินมาปรับปรุงแก้ไขและพัฒนา (ร้อยละ 70.09)

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การศึกษาปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครนครปฐม จังหวัดนครปฐม มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครนครปฐม จังหวัดนครปฐม จำแนกตามขนาดของโรงเรียน และเพื่อศึกษาแนวทางการแก้ปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครนครปฐม จังหวัดนครปฐม การดำเนินการวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 9 คน และครูผู้สอน 205 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 214 คน ซึ่งได้จากวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) การเก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่างนำไปทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป สำหรับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่องการศึกษาปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครนครปฐม จังหวัดนครปฐม สรุปผลได้ดังนี้

1. ปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา สรุปผลได้ดังนี้

1.1 ปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครนครปฐม จังหวัดนครปฐม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

1.2 ปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครนครปฐม จังหวัดนครปฐม เมื่อจำแนกตามขนาดของโรงเรียน พบว่า ปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนทุกขนาดอยู่ในระดับปานกลาง โดยโรงเรียนขนาดเล็กมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ โรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดใหญ่ ตามลำดับ

1.3 ปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครนครปฐม จังหวัดนครปฐม เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครนครปฐม จังหวัดนครปฐม อยู่ในระดับ

ปานกลางทุกด้าน โดยด้านการปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านการวางแผนปฏิบัติงาน ด้านการปฏิบัติตามแผน และด้านการตรวจสอบและประเมินผล ตามลำดับ

2. แนวทางการแก้ปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา สรุปได้ดังนี้

2.1 ด้านการวางแผนปฏิบัติงาน โรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครนครปฐม จังหวัดนครปฐม เห็นว่าควรจัดประชุมชี้แจง เพื่อวางแผนการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษา และขั้นตอนการดำเนินงานการประกันคุณภาพมากที่สุด รองลงมาคือ ควรมีการจัดทำระบบข้อมูลเอกสารไว้อย่างเป็นระบบ เพื่อรองรับการประเมินและตรวจสอบ และควรให้ผู้เกี่ยวข้องทุกคนมีส่วนร่วมนำเสนอสภาพปัจจุบัน ปัญหาเพื่อวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา

2.2 ด้านการปฏิบัติตาม โรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครนครปฐม จังหวัดนครปฐม เห็นว่าเป็น ควรจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่อการปฏิบัติงานในระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในเรื่องเอกสาร สื่อ วัสดุอุปกรณ์ ระบบข้อมูลสารสนเทศ อาคารสถานที่ ฯลฯ ตามแผนที่วางไว้มากที่สุด รองลงมาคือควรกำกับ ติดตาม ทั้งระดับบุคคล วิทยุกลุ่ม วิทยุหมวด / ฝ่าย เพื่อกระตุ้นและส่งเสริมให้มีการดำเนินงานตามแผน ควรให้ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา

2.3 ด้านการตรวจสอบและประเมินผล โรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครนครปฐม จังหวัดนครปฐม เห็นว่าผู้บริหารควรมีการนิเทศงานอย่างใกล้ชิด ให้กำลังใจ และพัฒนาครูให้มีความสามารถในการพัฒนาตนเองและผู้อื่นมากที่สุด รองลงมาคือ ควรกำหนดจุดประสงค์ จุดเน้น และตัวบ่งชี้ บอกรายการความสำเร็จอย่างชัดเจน และผู้บริหารควรให้ความช่วยเหลือด้วยความกระตือรือร้น และควรประชาสัมพันธ์ให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเกิดความตระหนัก สร้างบรรยากาศที่เข้มแข็งให้เห็นความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา

2.4 ด้านการปรับปรุงแก้ไขและพัฒนา โรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครนครปฐม จังหวัดนครปฐม เห็นว่าควรนำผลการประเมินภายในส่วนที่เป็นจุดด้อยมาปรับปรุง เพื่อให้ผ่านมาตรฐานการศึกษาตามที่กำหนดมากที่สุด รองลงมาคือ ควรนำผลจากการประเมินภายในมาวิเคราะห์ เพื่อวางแผนและกำหนดเป็นยุทธศาสตร์สู่ความสำเร็จ และควรให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการประเมิน และนำผลการประเมินมาปรับปรุงแก้ไขและพัฒนา

อภิปรายผล

ในการศึกษาเรื่องปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครนครปฐม จังหวัดนครปฐม มีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายได้ดังนี้

1. ปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา

1.1 ปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครนครปฐม จังหวัดนครปฐม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครนครปฐม จังหวัดนครปฐม ได้มีการจัดระบบการส่งเสริมการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา เช่น การจัดประชุมอบรม สัมมนาให้ทราบบทบาทหน้าที่ การจัดระบบการนิเทศ ทำความเข้าใจให้ชัดเจนในการปฏิบัติงานเป็นที่ยอมรับและแก้ปัญหาเป็นระยะ และสม่ำเสมอ แต่ไม่ได้หมายความว่าเมื่อมีการดำเนินงานตามขั้นตอนและแนวทางแล้วจะได้รับความสำเร็จเสมอไป หรืออาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์ มีความเป็นผู้นำที่เข้มแข็ง มีความรู้ความเข้าใจในระบบการประกันคุณภาพการศึกษา มีความจริงใจในการดำเนินงาน ยึดหลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม โดยให้บุคลากรในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดแผนการดำเนินงานตามแผนและการใช้ประโยชน์จากการดำเนินงาน (สำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่น กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย, 2544 : 5 - 7) จึงทำให้โรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครนครปฐมมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ นววรรณ ศรีภูธร (2544 : บทคัดย่อ) ที่พบว่าปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนนาร่อง โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าบุคลากรในสถานศึกษามีความรู้ในการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา หรืออาจเป็นเพราะการทำงานเป็นทีม ทุกคนได้มีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรฐาน กำหนดเกณฑ์การประเมินและร่วมดำเนินงานด้วยความเสียสละ และทุ่มเทเวลาให้กับการทำงานที่ และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ โกสินทร์ คำภูคา (2545 : บทคัดย่อ) ที่พบว่าปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาในจังหวัดขอนแก่นอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าโรงเรียนมีการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาตาม พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ซึ่งอาจใช้กระบวนการบริหารหรือขั้นตอนการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาที่คล้ายกัน หรืออาจเป็นเพราะว่าบุคลากรที่เกี่ยวข้องมีปัญหาในการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาที่คล้ายกัน นอกจากนี้ผลการวิจัยยังไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของ เจริญรัตน์ เพ็ญศิริ (2545 : บทคัดย่อ) ที่พบว่าปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสกลนคร โดยรวมอยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารโรงเรียน เป็นผู้ที่มิวิสัยทัศน์ มีความเป็นผู้นำที่เข้มแข็ง มีความรู้ความเข้าใจ ในระบบการประกันคุณภาพการศึกษา มีความจริงใจในการ

ดำเนินงาน ชีวหลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม โดยให้บุคลากรในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดแผนการดำเนินงานตามแผน และการใช้ประโยชน์จากการดำเนินงาน จึงทำให้มีปัญหาการดำเนินงาน การประกันคุณภาพอยู่ในระดับน้อย และไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของ วัชระ เจริญรัตน์ (2547 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในภาพรวมมีปัญหา อยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าโรงเรียนมีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ หรือมีความพร้อมในการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาที่ต่างกัน หรืออาจเป็นเพราะว่ามีขั้นตอนในการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาที่ต่างกัน ทำให้ผลของการวิจัยไม่สอดคล้องกัน

1.2 ปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครนครปฐม จังหวัดนครปฐม เมื่อจำแนกตามขนาดของโรงเรียน พบว่า ปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนทุกขนาดอยู่ในระดับปานกลาง . โดยโรงเรียนขนาดเล็กมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ โรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดใหญ่ ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะบุคลากรในโรงเรียนแต่ละขนาดมีความรู้ในการดำเนินการวัดผล และประเมินผลซึ่งจะช่วยให้ได้มากในการดำเนินงานการประกันคุณภาพ หรืออาจเป็นเพราะว่ามีการทำงานเป็นทีม ทุกคนได้มีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรฐาน กำหนดเกณฑ์การประเมินและร่วมดำเนินงานด้วยความเสียสละและทุ่มเทเวลาให้กับการทำงาน จึงทำให้ปัญหาการดำเนินงานของโรงเรียนแต่ละขนาดอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ โกสินทร์ คำฎา (2545 : บทคัดย่อ) ที่พบว่าโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ และโรงเรียนขนาดเล็กมีปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาแตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าโรงเรียนแต่ละขนาดได้มีการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาต่างกัน เช่น การให้ผู้ปกครอง ชุมชน ได้มีส่วนร่วมในการประเมินคุณภาพ หรือการให้ความร่วมมือ สนับสนุน ของผู้ปกครอง ชุมชน รวมทั้งโรงเรียนมีการประชาสัมพันธ์ จึงทำให้โรงเรียนแต่ละขนาดแตกต่างกัน นอกจากนี้ยังพบว่าไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของ พิทยา คงนาน (2546 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า โรงเรียนขนาดเล็กมีปัญหาการดำเนินงานแตกต่างจากโรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดใหญ่ แต่สอดคล้องกับผลการวิจัยที่พบว่าโรงเรียนขนาดกลางไม่แตกต่างจากโรงเรียนขนาดใหญ่ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าระบบการจัดสรรทรัพยากรเป็นปัจจัยหนึ่งที่จะส่งผลต่อความสำเร็จ โดยเฉพาะโรงเรียนขนาดเล็กที่มีข้อจำกัดในด้านนี้ เพราะบางแห่งไม่มีวัสดุอุปกรณ์เพียงพอที่จะใช้ในการดำเนินงาน ดังนั้นการสนับสนุนและการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพจึงเป็นสิ่งสำคัญที่ต้องคำนึงถึง จึงทำให้โรงเรียนแต่ละขนาดมีปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาที่แตกต่างกัน

1.3 ปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครนครปฐม จังหวัดนครปฐม เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ปัญหาการดำเนินงานการประกัน

คุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับปานกลางทุกด้านเรียงตามลำดับดังนี้ 1) ด้านการปรับปรุงแก้ไขและพัฒนา 2) ด้านการวางแผนปฏิบัติงาน 3) ด้านการปฏิบัติตามแผน และ 4) ด้านการตรวจสอบและประเมินผล ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าระบบการจัดสรรทรัพยากรเป็นปัจจัยหนึ่งที่จะส่งผลต่อความสำเร็จ โดยเฉพาะโรงเรียนขนาดเล็กที่มีข้อจำกัดในด้านนี้ เพราะบางแห่งไม่มีวัสดุอุปกรณ์เพียงพอที่จะใช้ในการดำเนินงาน ดังนั้นการสนับสนุนและการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพจึงเป็นสิ่งสำคัญที่ต้องคำนึงถึง จึงทำให้การจัดสรรทรัพยากรในการดำเนินงานให้แต่ละด้านตามสภาพที่เป็นจริงได้บางส่วนเท่านั้น หรืออาจใช้การแบ่งให้ทุกส่วนเท่ากัน จึงทำให้มีปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ นภวรรณ ศรีภูธร (2544 : บทคัดย่อ) ที่พบว่ามีปัญหาอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน คือ ด้านการเตรียมการและด้านการดำเนินการ แต่ยังไม่สอดคล้องกับผลการสัมภาษณ์ ที่พบว่าปัญหาด้านการนำผลการประเมินมาปรับปรุงงานและวางแผนในระยะต่อไปที่ยังมีน้อย และขาดความต่อเนื่อง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะวิสัยทัศน์ของผู้บริหาร โรงเรียนหรือความรู้ความเข้าใจในระบบการประกันคุณภาพการศึกษา หรือยึดหลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม จึงทำให้มีปัญหาการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน นอกจากนี้ยังไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของ วินัย นุ่มพันธ์ (2546 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า ปัญหาการดำเนินการมีปัญหาจากมากไปน้อยตามลำดับดังนี้ 1) การพัฒนาและการปรับปรุงคุณภาพของสถานศึกษา 2) การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา 3) การศึกษาและการเตรียมการประกันคุณภาพการศึกษา 4) การวางแผนการประกันคุณภาพการศึกษา 5) การนำแผนการประกันคุณภาพการศึกษาไปใช้ และ 6) การเตรียมรับการประเมินจากองค์กรภายนอก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าในการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนต่าง ๆ นั้น ใช้กระบวนการบริหาร หรือขั้นตอนในการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาแต่ละด้านต่างกัน หรือความพร้อมของโรงเรียนและบุคลากรที่เกี่ยวข้องมีความรู้ความสามารถต่างกัน

2. แนวทางการแก้ปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา

จากผลการวิจัยปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครนครปฐม จังหวัดนครปฐม พบแนวทางการแก้ปัญหาซึ่งนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

แนวทางการแก้ปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครนครปฐม จังหวัดนครปฐม พบว่า

2.1 ด้านการวางแผนปฏิบัติงานเห็นว่าควรจัดประชุมชี้แจง เพื่อวางแผนการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษา และขั้นตอนการดำเนินงานการประกันคุณภาพ ควรมีการจัดทำระบบข้อมูลเอกสารไว้อย่างเป็นระบบ เพื่อรองรับการประเมินและตรวจสอบ และควร

ให้ผู้เกี่ยวข้องทุกคนมีส่วนร่วมนำเสนอสภาพปัจจุบัน ปัญหาเพื่อวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าโรงเรียนไม่ได้มีการจัดประชุมชี้แจง เพื่อวางแผนการปฏิบัติงานตามมาตรฐาน การประกันคุณภาพการศึกษาหรือมีการดำเนินงานที่น้อย จึงทำให้โรงเรียนในสังกัดเทศบาลนคร นครปฐม เสนอแนวทางการแก้ปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาไว้หลายแนวทาง ด้วยกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ นภวรรณ ศรีภูธร (2544 : บทคัดย่อ) ที่พบ ข้อเสนอแนะว่าควรจัดอบรมสัมมนา หรือประชุมชี้แจงเกี่ยวกับแนวทางในการดำเนินการตามระบบ การประกันคุณภาพภายใน ควรนำคณะกรรมการสถานศึกษาและคณะครูไปศึกษาดูงาน โรงเรียนที่ ประสบผลสำเร็จตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ควรให้ครูมีส่วนร่วมในการนำเสนอ สภาพปัจจุบัน ปัญหา เพื่อวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา นอกจากนี้จากข้อมูลการสัมภาษณ์ พบข้อเสนอแนะว่าควรให้บุคลากรทุกคนในสถานศึกษาได้มีโอกาสเข้าร่วมประชุม อบรมพร้อมกัน และไม่ควรจัดประชุม อบรมเฉพาะบุคลากรแกนนำ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการดำเนินงานการ ประกันคุณภาพด้านการวางแผนปฏิบัติงาน ยังเป็นปัญหาที่ทำให้โรงเรียนไม่ประสบความสำเร็จใน การดำเนินงาน ซึ่งบุคลากรที่เกี่ยวข้องจึงเห็นสมควรให้ดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการวางแผนปฏิบัติงานตามแนวทางการแก้ปัญหาที่ได้เสนอแนะไว้

2.2 ด้านการปฏิบัติตามแผน โรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครปฐม จังหวัดนครปฐม เห็นว่าควรจัดตั้งอำนาจความสะดวกต่อการปฏิบัติงานในระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ของ สถานศึกษาในเรื่องเอกสาร สื่อ วัสดุอุปกรณ์ ระบบข้อมูลสารสนเทศ อาคารสถานที่ ฯลฯ ตาม แผนที่วางไว้ ควรกำกับ ติดตาม ทั้งระดับบุคคล ราชกลุ่ม ราชหมวด / ฝ่าย เพื่อกระตุ้นและส่งเสริม ให้มีการดำเนินงานตามแผน และควรให้ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน การประกันคุณภาพการศึกษา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าโรงเรียนไม่ได้จัดทำระบบเกี่ยวกับเอกสารหรือ อาจทำน้อย ทำให้ในการตรวจสอบและประเมินเกิดความไม่สะดวกในการค้นหาข้อมูล จึงทำให้ โรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครปฐม เสนอแนวทางการแก้ปัญหาการดำเนินงานการประกัน คุณภาพการศึกษาไว้หลายแนวทางด้วยกัน ซึ่งสอดคล้องกับสำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่น กรมการ ปกครอง กระทรวงมหาดไทย (2544 : 37) กล่าวไว้ว่าควรดำเนินการดังนี้ ผู้บริหารสถานศึกษา ส่งเสริม และสนับสนุนให้บุคลากรทุกคนทำงานอย่างมีความสุข จัดตั้งอำนาจความสะดวก สนับสนุนทรัพยากร เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ กำกับ ติดตาม ทั้งระดับ ราชบุคคล ราชกลุ่ม ราชหมวด/ฝ่าย เพื่อกระตุ้นและส่งเสริมให้มีการดำเนินงานตามแผน และให้ การนิเทศ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการดำเนินงานการประกันคุณภาพด้านการปฏิบัติตามแผน ยังไม่ ประสบความสำเร็จ หรือยังไม่มีเตรียมการในเรื่องของการจัดตั้งอำนาจความสะดวกและสนับสนุน

ทรัพยากรเพื่อใช้ในการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาดังกล่าว จึงทำให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องเห็นสมควรให้ดำเนินการตามแนวทางการแก้ปัญหาที่ได้เสนอแนะไว้

2.3 ด้านการตรวจสอบและประเมินผล โรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครนครปฐม จังหวัดนครปฐม เห็นว่าผู้บริหารควรมีการนิเทศงานอย่างใกล้ชิด ให้กำลังใจ และพัฒนาครูให้มีความสามารถในการพัฒนาตนเองและผู้อื่น ควรกำหนดจุดประสงค์ จุดเน้น และตัวบ่งชี้ บอกลักษณะความสำเร็จอย่างชัดเจน และผู้บริหารควรให้ความช่วยเหลือด้วยความกระตือรือร้น และควรประชาสัมพันธ์ให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเกิดความตระหนัก สร้างบรรยากาศ ชี้แจงให้เห็นความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะบุคลากรในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครนครปฐม ต้องการความเอาใจใส่ของผู้บริหาร หรือต้องการให้มีการดูแลอย่างใกล้ชิดเกี่ยวกับการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อให้การนิเทศและติดตามผลพร้อมทั้งการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถในเรื่องของการประกันคุณภาพการศึกษา จึงทำให้เสนอแนวทางการแก้ปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาไว้หลายแนวทางด้วยกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พิทยา คงนาน (2546 : บทคัดย่อ) ที่พบข้อเสนอแนะว่า ควรมีการนิเทศ กำกับติดตาม ประเมินผลอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ ผู้บริหารโรงเรียนควรเอาใจใส่ในการดำเนินงานตามมาตรฐานควรมีการประสานงาน เพื่อให้เกิดความร่วมมือจากทุกฝ่ายในการระดมทรัพยากร เพื่อการจัดการศึกษา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนยังมีน้อย หรือยังไม่ได้มีการดำเนินการอย่างจริงจัง หรืออาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารยังใส่ใจในการดำเนินงานด้านอื่นมากเกินไปจึงทำให้การดูแลกำกับติดตาม การนิเทศเกี่ยวกับเรื่องของการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาน้อย จึงทำให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องเห็นสมควรให้ดำเนินการตามแนวทางการแก้ปัญหาที่ได้เสนอแนะไว้

2.4 ด้านการปรับปรุงแก้ไขและพัฒนา โรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครนครปฐม จังหวัดนครปฐม เห็นว่าควรนำผลการประเมินภายในส่วนที่เป็นจุดด้อยมาปรับปรุงเพื่อให้ผ่านมาตรฐานการศึกษาตามที่กำหนด ควรนำผลจากการประเมินภายในมาวิเคราะห์เพื่อวางแผนและกำหนดเป็นยุทธศาสตร์สู่ความสำเร็จ และควรให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการประเมิน และนำผลการประเมินมาปรับปรุงแก้ไขและพัฒนา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าโรงเรียนยังไม่ได้ดำเนินการให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพการศึกษาเข้ามามีส่วนร่วม หรืออาจเข้ามามีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาน้อยเกินไป ซึ่งมีผลมาจากการที่โรงเรียนไม่ได้มีการจัดประชุมชี้แจง เพื่อวางแผนการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษา หรือให้ผู้ที่เกี่ยวข้องรับทราบทำให้ไม่มีบทบาทในการเข้ามาเสนอสภาพปัจจุบัน ปัญหาเพื่อวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไป เป็นต้นซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เจริญรัตน์ เพ็ญศิริ (2545 : บทคัดย่อ) ที่นำเสนอแนวทาง

ที่เหมาะสมในการพัฒนาและแก้ไขปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา โดยมีการพัฒนาการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของจุดมุ่งหมายหลักสูตร และมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ตลอดจนการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน และสอดคล้องกับหลักเกณฑ์การประเมินคุณภาพภายนอก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าเมื่อมีการประเมินคุณภาพการศึกษาแล้วโรงเรียนยังไม่ได้มีการนำผลการประเมินมาใช้ในการปรับปรุงหรือพัฒนา ซึ่งข้อมูลที่ได้จากการประเมินจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการพัฒนาจุดด้อยและส่งเสริมจุดเด่นให้ดียิ่งขึ้น ไม่ว่าจะเป็นผลของการประเมินภายในหรือผลจากการประเมินภายนอก จึงทำให้นักกลางที่เกี่ยวข้องจึงเห็นสมควรให้ดำเนินการตามแนวทางการแก้ปัญหาที่ได้เสนอแนะไว้

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยเรื่องการศึกษาศึกษาปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครนครปฐม จังหวัดนครปฐม ได้มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยโดยรวมพบว่าโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครนครปฐม จังหวัดนครปฐม มีปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้นบุคลากรและหน่วยงานในทุกภาคส่วนต้องให้การสนับสนุนส่งเสริมให้การพัฒนา และปรับปรุงการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อให้การดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาได้คุณภาพมาตรฐาน และเป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ซึ่งมีข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ดังนี้

1.1 ด้านการวางแผนปฏิบัติงาน ควรดำเนินการดังนี้

1.1.1 โรงเรียนควรจัดประชุมชี้แจง เพื่อวางแผนการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษา และขั้นตอนการดำเนินงานการประกันคุณภาพ

1.1.2 โรงเรียนควรมีการจัดทำระบบข้อมูล เอกสารไว้อย่างเป็นระบบ เพื่อรองรับการประเมินและตรวจสอบ

1.1.3 โรงเรียนควรให้ผู้เกี่ยวข้องทุกคนมีส่วนร่วมนำเสนอสภาพปัจจุบันปัญหา เพื่อวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา

1.2 ด้านการปฏิบัติตามแผน ควรดำเนินการดังนี้

1.2.1 โรงเรียนควรจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่อการปฏิบัติงานในระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในเรื่อง เอกสาร สื่อ วัสดุอุปกรณ์ ระบบข้อมูล สารสนเทศ อาคารสถานที่ ฯลฯ ตามแผนที่วางไว้

1.2.2 โรงเรียนควรให้มีการกำกับ ติดตาม ทั้งระดับบุคคล ราชกลุ่ม ราชหมวด / ฝ่าย เพื่อกระตุ้นและส่งเสริมให้มีการดำเนินงานตามแผน

1.2.3 โรงเรียนควรให้ครู และบุคลากรที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการดำเนินการงาน การประกันคุณภาพการศึกษา

1.3 ด้านการตรวจสอบและประเมินผล ควรดำเนินการดังนี้

1.3.1 โรงเรียนควรผู้บริหารควรมีการนิเทศงานอย่างใกล้ชิด ให้กำลังใจ และ พัฒนาครูให้มีความ สามารถในการพัฒนาตนเองและผู้อื่น

1.3.2 โรงเรียนควรกำหนดจุดประสงค์ จุดเน้น และตัวบ่งชี้ บอกลักษณะ ความสำเร็จอย่างชัดเจน และผู้บริหารควรให้ความช่วยเหลือด้วยความกระตือรือร้น

1.3.3 โรงเรียนควรประชาสัมพันธ์ให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเกิดความตระหนัก สร้าง บรรยากาศ ซึ่งแจ้งให้เห็นความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา

1.4 ด้านการปรับปรุงแก้ไขและพัฒนา ควรดำเนินการดังนี้

1.4.1 โรงเรียนควรนำผลการประเมินภายในส่วนที่เป็นจุดด้อยมาปรับปรุง เพื่อให้ผ่านมาตรฐานการศึกษาตามที่กำหนด

1.4.2 โรงเรียนควรนำผลจากการประเมินภายในมาวิเคราะห์ เพื่อวางแผนและ กำหนดเป็นยุทธศาสตร์สู่ความสำเร็จ

1.4.3 โรงเรียนควรให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการประเมิน และนำผลการประเมิน มาปรับปรุงแก้ไขและพัฒนา

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรทำการวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อเจาะลึกถึงจุดแข็ง จุดอ่อน ปัญหาและอุปสรรค ตลอดจนปัจจัยส่งเสริมและปัจจัยสนับสนุนต่อการประกันคุณภาพการศึกษา

2.2 ควรศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษา ของชุมชน ผู้ปกครอง และกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.3 ควรทำการวิจัยเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา โดยใช้เครื่องมือวิจัยในรูปแบบอื่น เช่น การสัมภาษณ์ การสังเกต เป็นต้น ซึ่งจะทำได้ข้อมูลที่ หลากหลายมากขึ้น

2.4 ควรศึกษาผลกระทบของการประกันคุณภาพการศึกษาทั้งภายใน และภายนอก ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- โกสินทร์ คำภูคา. (2545). สภาพและปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏเลย.
- จันทร์ธานี สงวนนาม. (2545). ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา. กรุงเทพฯ : บั๊กพอยท์.
- เจริญรัตน์ เพ็ญศิริ. (2545). สภาพและปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสกลนคร. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏสกลนคร.
- ณัฐพล ชุมวรฐายี. (2545). บันไดสู่การประกันคุณภาพการศึกษา : การบริหารจัดการคุณภาพในโรงเรียนเพื่อการประเมินภายนอก. กรุงเทพฯ : บั๊กพอยท์.
- เทศบาลนครนครปฐม. (2547). รายงานประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา รายงานการประเมินตนเอง โรงเรียนสังกัดเทศบาลนครนครปฐม ปีการศึกษา 2546. เอกสารงานนิเทศการศึกษา. (อัดสำเนา)
- ธีระ รุญเจริญ. (2546). การบริหารโรงเรียนยุคปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพฯ : พิมพ์ข้าวฟ่าง.
- นภวรรณ ศรีภูธร. (2544). การประกันคุณภาพการศึกษาภายในของโรงเรียนนาร่อง สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดหนองบัวลำภู. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- บรรจง จันทมาศ. (2541). ระบบบริหารงานคุณภาพ ISO 9000 ฉบับปรับปรุง. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ : ส.เอเซียเพรส.
- ประคอง วรรณสูตร. (2542). สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พิทยา กงนาน. (2546). การดำเนินงานด้านกระบวนการตามมาตรฐานโรงเรียน พ.ศ. 2541 ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดหนองบัวลำภู. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏเลย.
- พิสนุ ฟองศรี. (2549). วิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : เทียมฟ้าการพิมพ์.
- เมตต์ เมตต์การุณจิต. (2547). การบริหารจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วม : ประชาชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและราชการ. กรุงเทพฯ : บั๊กพอยท์.

- บุลลักษ์ณ์ ทองเกิด. (2546). สภาพและปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 6. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- วัชระ เจริญรัตน์. (2547). การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดเทศบาลตำบลสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม.
- วารินทร์ สิ้นสูงสุด. (2543). การประกันคุณภาพการศึกษา : ISO 9000 ธรรมเนียมสถานศึกษา. กรุงเทพฯ : สยามมิตรการพิมพ์.
- วินัย นุ่มพันธ์. (2546). การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, กรม. (2547). คู่มือประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (เทศบาลและเมืองพัทยา) ฉบับปรับปรุง 2547. กรุงเทพฯ : ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- สมชาติ แก้วขาว. (2545). การดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครปฐม. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏนครปฐม.
- สมศักดิ์ สิ้นธุระเวชญ์. (2542). มุ่งสู่คุณภาพการศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช.
- สมหวัง พิธิยานุวัฒน์. “การประเมินคุณภาพภายนอก : ปัจจุบันและอนาคต.” [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก <http://www.qa.ku.ac.th/index2.htm>.
- สามัญศึกษา, กรม. (2542). “แนวทางการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา”. เอกสารชุดวิชาการประกันคุณภาพการศึกษา กรมสามัญศึกษา เล่ม 2. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา.
- _____. (2542). “ระบบการประกันคุณภาพการศึกษา และมาตรฐานและตัวชี้วัดมาตรฐานคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา”. เอกสารชุดวิชาการประกันคุณภาพการศึกษา กรมสามัญศึกษา เล่ม 1. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี. “พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545.” [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก http://www.onec.go.th/Act/law2542/index_law2542.htm.

- สำนักงานทดสอบทางการศึกษา กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). “แนวทางการบริหารจัดการคุณภาพสถานศึกษา”. เอกสารการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ลำดับที่ 3. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____. (2545). “ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา : กรอบและแนวการดำเนินงาน”. เอกสารการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ลำดับที่ 1. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). (2546). ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ : บริษัท พิมพ์ดี จำกัด.
- _____. (2549) “สรุปผลการสังเคราะห์ผลการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน (รอบแรก พ.ศ. ๒๕๔๔ - ๒๕๔๘) จำนวน ๓๐,๐๑๐ แห่ง.” [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก <http://www.onesga.or.th/th/download/index.php?systemMenuID= 1&systemModulekey=195>.
- สำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่น กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย. (2544). แนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา : โรงเรียนสังกัดเทศบาลและเมืองพัทยา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์อาสาภัยาตินแดน กรมการปกครอง.
- สุภาพ ป้องจันตา. (2546). การศึกษากระบวนการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา : กรณีศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏนครราชสีมา.
- สุมน อมรวิวัฒน์. “แนวคิดเกี่ยวกับระบบการประกันคุณภาพทางการศึกษา.” [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก http://www.st.ac.th/quality/inform_3.php.
- สุรพล ฝันศิริ. “ทำไมต้องประกันคุณภาพการศึกษา...???” [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก <http://www.qeocities.com/qamtc/pon.htm>.
- เสงี่ยม เป่าเล้ง. (2546). การศึกษาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาคร. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏนครปฐม.

- Bugg, Kent Andrew. (2000 Jun. 20). Quality Assurance and Improvement Planning in Illinois High Schools. Dissertation, Ph.D. (Educational Administration). Illinois : The Illinois State University. [Online]. Available : <http://thailis.uni.net.th/dao>; **Dissertation Abstracts International; Pub Number AAI9995664.**
- Fioit, Daryl J. (2000 Jun. 16). The effects of the quality assurance external review on Illinois school reform Dissertation, Ph.D. (Educational Administration). Illinois : The Illinois State University. [Online]. Available : <http://thailis.uni.net.th/dao>; **Dissertation Abstracts International; Pub Number AAI9995666.**
- Lovgren, Britta. (2007 May 11). Swedish National Agency for Higher Education. (Educational quality). [Online]. Available : http://www.hsv.se/quality/qualityassurance.4.539_a949110f3d5914ec800061038.html.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก.

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ
เรื่อง การศึกษาปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน
ในสังกัดเทศบาลนครนครปฐม จังหวัดนครปฐม

1. นายโสภณ นาคศิริ
 ตำแหน่ง ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ
 สังกัด โรงเรียนเทศบาล 5 วัดพระปฐมเจดีย์ จังหวัดนครปฐม

2. นายสมชาย เปี้ยถนอม
 ตำแหน่ง ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ
 สังกัด โรงเรียนเทศบาล 3 (สระกระเทียม) จังหวัดนครปฐม

3. นายสามารถ รอดสำราญ
 ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ
 สังกัด โรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบวรนิเวศศาลายาในพระสังฆราชูปถัมภ์
 จังหวัดนครปฐม

4. ดร.เก็จกนก เอื้อวงศ์
 ตำแหน่ง อาจารย์ประจำ
 สังกัด มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

5. ดร.วิเชียร อินทรสมพันธ์
 ตำแหน่ง อาจารย์ประจำ
 สังกัด มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

ที่ ศธ.0564.11/1331

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
1061 ถนนอิสรภาพ แขวงหิรัญรูจี
เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร 10600

4 กรกฎาคม 2550

เรื่อง เรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาเครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน นายโสภณ นาคศิริ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน 1 ชุด

เนื่องด้วย ว่าที่ร้อยตรีทวีศักดิ์ สาแก้ว นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขา การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การศึกษาปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครปฐม จังหวัด นครปฐม” โดยมีคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ดังนี้

1. ผศ.ดร.สรายุทธ์ เศรษฐขจร	ประธานกรรมการ
2. ดร.เปรมสุรีย์ เชื่อมทอง	กรรมการ

ในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของ เครื่องมือ เพื่อให้ได้เครื่องมือที่สมบูรณ์ที่สุด ทางบัณฑิตศึกษาได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ มีความรู้ ความสามารถทางด้านการทำงานวิจัยเป็นอย่างดี จึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา ของเครื่องมือดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อ โปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาดังกล่าวจะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สรายุทธ์ เศรษฐขจร)
ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายงานบัณฑิตศึกษา

งานประสานงานบัณฑิตศึกษา
โทร. 0-2473-7000 ต่อ 1810

ที่ ศธ.0564.11/1332

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
1061 ถนนอิสรภาพ แขวงหิรัญรูจี
เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร 10600

4 กรกฎาคม 2550

เรื่อง เรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาเครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน นายสมชาย เป็ยถนอม

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน 1 ชุด

เนื่องด้วย ว่าที่ร้อยตรีทวีศักดิ์ સાแก้ว นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขา
การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การศึกษาปัญหาและแนว
ทางการแก้ปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครปฐม จังหวัด
นครปฐม” โดยมีคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ดังนี้

1. ผศ.ดร.สรายุทธ์ เสรยฐขจร	ประธานกรรมการ
2. ดร.เปรมสุรีย์ เชื่อมทอง	กรรมการ

ในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของ
เครื่องมือ เพื่อให้ได้เครื่องมือที่สมบูรณ์ที่สุด ทางบัณฑิตศึกษาได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ มีความรู้
ความสามารถทางด้านการทำวิจัยเป็นอย่างดี จึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา
ของเครื่องมือดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาดังกล่าวจะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สรายุทธ์ เสรยฐขจร)
ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายงานบัณฑิตศึกษา

งานประสานงานบัณฑิตศึกษา

โทร. 0-2473-7000 ต่อ 1810

ที่ ศธ.0564.11/1333

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
1061 ถนนอิสรภาพ แขวงหิรัญรูจี
เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร 10600

4 กรกฎาคม 2550

เรื่อง เรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาเครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน นายสามารถ รอดสำราญ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน -1 ชุด

เนื่องด้วย ว่าที่ร้อยตรีวิศักดิ์ સાแก้ว นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขา
การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การศึกษาปัญหาและแนว
ทางการแก้ปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครปฐม จังหวัด
นครปฐม” โดยมีคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ดังนี้

1. ผศ.ดร.สรายุทธ์ เศรษฐขจร	ประธานกรรมการ
2. ดร.เปรมสุรีย์ เชื้อมทอง	กรรมการ

ในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของ
เครื่องมือ เพื่อให้ได้เครื่องมือที่สมบูรณ์ที่สุด ทางบัณฑิตศึกษาได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ มีความรู้
ความสามารถทางด้านการทำงานวิจัยเป็นอย่างดี จึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา
ของเครื่องมือดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาดังกล่าวจะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สรายุทธ์ เศรษฐขจร)
ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายงานบัณฑิตศึกษา

งานประสานงานบัณฑิตศึกษา
โทร. 0-2473-7000 ต่อ 1810

ที่ ศธ.0564.11/1335

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
1061 ถนนอิสรภาพ แขวงหิรัญรูจี
เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร 10600

4 กรกฎาคม 2550

เรื่อง เรียบเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาเครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน ดร.เก็จกนก เอื้อวงศ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน 1 ชุด

เนื่องด้วย ว่าที่ร้อยตรีทวีศักดิ์ สาแก้ว นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขา การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การศึกษาปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครปฐม จังหวัด นครปฐม” โดยมีคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ดังนี้

1. ผศ.ดร.สรายุทธ์ เศรษฐขจร - ประธานกรรมการ
2. ดร.เปรมสุรีย์ เชื้อมทอง กรรมการ

ในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของ เครื่องมือ เพื่อให้ได้เครื่องมือที่สมบูรณ์ที่สุด ทางบัณฑิตศึกษาได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ มีความรู้ ความสามารถทางด้านการทำวิจัยเป็นอย่างดี จึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา ของเครื่องมือดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาดังกล่าวจะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สรายุทธ์ เศรษฐขจร)
ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายงานบัณฑิตศึกษา

งานประสานงานบัณฑิตศึกษา
โทร. 0-2473-7000 ต่อ 1810

ที่ ศธ.0564.11/1334

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
1061 ถนนอิสรภาพ แขวงหิรัญรูจี
เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร 10600

4 กรกฎาคม 2550

เรื่อง เรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาเครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน ดร.วิเชียร อินทรสมพันธ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน 1 ชุด

เนื่องด้วย ว่าที่ร้อยตรีทวิศักดิ์ สาแก้ว นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขา
การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การศึกษาปัญหาและแนว
ทางการแก้ปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครปฐม จังหวัด
นครปฐม” โดยมีคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ดังนี้

1. ผศ.ดร.สรายุทธ์ เศรษฐขจร	ประธานกรรมการ
2. ดร.เปรมสุรีย์ เชื่อมทอง	กรรมการ

ในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ นักศึกษจำเป็นต้องตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของ
เครื่องมือ เพื่อให้ได้เครื่องมือที่สมบูรณ์ที่สุด ทางบัณฑิตศึกษาได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ มีความรู้
ความสามารถทางด้านการทำวิจัยเป็นอย่างดี จึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา
ของเครื่องมือดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาด้วยจะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สรายุทธ์ เศรษฐขจร)
ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายงานบัณฑิตศึกษา

งานประสานงานบัณฑิตศึกษา
โทร. 0-2473-7000 ต่อ 1810

ภาคผนวก ข.
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

การศึกษาปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในสังกัด
เทศบาลนครนครปฐม จังหวัดนครปฐม

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

1. ผู้ตอบแบบสอบถาม คือ ผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครนครปฐม จังหวัดนครปฐม
  2. แบบสอบถามฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อสอบถามปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาคำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครนครปฐม จังหวัดนครปฐม
  3. แบบสอบถามฉบับนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้
    - ตอนที่ 1 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 4 ข้อ
    - ตอนที่ 2 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครนครปฐม จังหวัดนครปฐม จำนวน 36 ข้อ
    - ตอนที่ 3 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับแนวทางการแก้ปัญหาคำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครนครปฐม จังหวัดนครปฐม จำนวน 28 ข้อ
  4. ผู้วิจัยขอเรียนว่าข้อมูลที่ได้จะไม่มีผลกระทบต่อการทำงานของท่านแต่อย่างใด โดยผู้วิจัยจะนำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ในภาพรวมตามระเบียบวิธีวิจัย เพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัย จึงใคร่ขอความกรุณาท่านตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อตามความเป็นจริง
- ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับการอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ว่าที่ร้อยตรีพิศศักดิ์ สาแก้ว

นักศึกษาปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

ตอนที่ 1
สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง

โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน ( ) หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

1. ตำแหน่งหน้าที่
 ผู้บริหาร โรงเรียน
 ครูผู้สอน

2. ระดับการศึกษา
 ปริญญาตรีหรือต่ำกว่า
 สูงกว่าปริญญาตรี

3. ประสบการณ์การทำงาน
 ต่ำกว่า 10 ปี
 10 - 20 ปี
 20 ปีขึ้นไป

4. ขนาดของโรงเรียน
 ขนาดเล็ก 1 - 499 คน
 ขนาดกลาง 500 - 1,499 คน
 ขนาดใหญ่ 1,500 คนขึ้นไป

ตอนที่ 2

ปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา

คำชี้แจง

โปรดพิจารณาว่าโรงเรียนของท่าน มีปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาในเรื่องต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด และโปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความเป็นจริง โดยมีเกณฑ์พิจารณาดังนี้

5	หมายถึง	มีปัญหาการดำเนินงานมากที่สุด
4	หมายถึง	มีปัญหาการดำเนินงานมาก
3	หมายถึง	มีปัญหาการดำเนินงานปานกลาง
2	หมายถึง	มีปัญหาการดำเนินงานน้อย
1	หมายถึง	มีปัญหาการดำเนินงานน้อยที่สุด

ตัวอย่าง

ข้อ	การดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา	ระดับปัญหา				
		5	4	3	2	1
1.	ด้านการวางแผนปฏิบัติงาน (Plan) การจัดเตรียมความพร้อมของโรงเรียนในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา		✓			

การแปลความหมาย

จากตัวอย่างแสดงว่า ผู้ตอบมีความคิดเห็นว่าการจัดเตรียมความพร้อมของโรงเรียนที่จะพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา มีปัญหาการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก

ข้อ	การดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา	ระดับปัญหา				
		5	4	3	2	1
1.	ด้านการวางแผนปฏิบัติงาน (Plan) การจัดเตรียมความพร้อมของโรงเรียนในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา					
2.	การตั้งคณะกรรมการทำงาน เพื่อศึกษาและพัฒนาระบบคุณภาพที่มีคุณสมบัติเหมาะสมเป็นลายลักษณ์อักษร					
3.	การแต่งตั้งคณะกรรมการและอนุกรรมการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาที่ตรงกับความสามารถของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง และเป็นลายลักษณ์อักษร					
4.	การดำเนินงานเพื่อให้ความรู้และสร้างความตระหนักแก่ครูอาจารย์ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้ปกครองนักเรียนเกี่ยวกับการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา					
5.	การผลิตเอกสาร / คู่มือเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเผยแพร่ชี้แจงให้ครูอาจารย์และผู้เกี่ยวข้องทุกคนทราบ					
6.	การเตรียมการด้านการจัดการศึกษาของคณะกรรมการและอนุกรรมการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา โดยวิธีการร่วมคิดร่วมทำ					
7.	การรายงานผลการศึกษาการเตรียมความพร้อมในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาต่อต้นสังกัด					

ข้อ	การดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา	ระดับปัญหา				
		5	4	3	2	1
8.	การประชุมผู้เกี่ยวข้องเพื่อจัดทำมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาพร้อมทั้งปรับปรุงและจัดทำมาตรฐานตามความเห็นของผู้เกี่ยวข้อง					
9.	การจัดทำข้อมูลพื้นฐานด้านบุคลากร (ข้อมูลส่วนตัวและข้อมูลการปฏิบัติงาน) และด้านผู้เรียน (ข้อมูลส่วนตัวและข้อมูลผลการเรียน)					
10.	การจัดทำข้อมูลพื้นฐานด้านการดำเนินงาน ทั้งในกลุ่มบริหาร (งานวิชาการ งานงบประมาณ งานบุคคล งานทั่วไป)					
11.	การจัดทำข้อมูลพื้นฐานด้านเครือข่ายการเรียนรู้ ผู้ปกครอง ชุมชน ได้แก่ อาชีพท้องถิ่น วิทยากรท้องถิ่น ภูมิปัญญาท้องถิ่น สถานประกอบการ สถานศึกษา วัด ห้องสมุด ฯลฯ					
12.	การจัดทำข้อมูลพื้นฐานด้านสิ่งอำนวยความสะดวก อาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ - เครื่องมือ ห้องปฏิบัติการ เอกสารและคู่มือต่าง ๆ แหล่งการเรียนรู้					
13.	การจัดทำข้อมูลสารสนเทศมาตรฐานคุณภาพการศึกษา ด้านผลผลิต ด้านกระบวนการ และด้านปัจจัย					
14.	การพิจารณากรอบแผนงานหรือโครงการ การวางแผนปฏิบัติการของฝ่าย / หมวด / งาน และงบประมาณสถานศึกษา					
15.	การประชุมชี้แจงให้ความรู้ในการจัดทำมาตรฐานการปฏิบัติงานและพิจารณาแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา					

ข้อ	การดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา	ระดับปัญหา				
		5	4	3	2	1
16.	การจัดทำมาตรฐานการปฏิบัติงานของฝ่าย / หมวด / งาน / บุคคล และการจัดทำแผนการประกันคุณภาพการศึกษาที่มีความชัดเจนและสมบูรณ์เสนอต่อต้นสังกัด					
	ด้านการปฏิบัติตามแผน (Do)					
1.	การทบทวนทำความเข้าใจแผนการประกันคุณภาพ ในเรื่องมาตรฐานคุณภาพ มาตรฐานการปฏิบัติงาน แผนปฏิบัติการประจำปี และข้อมูลพื้นฐานการศึกษา					
2.	การจัดกิจกรรมให้ความรู้ความเข้าใจแก่บุคลากรในเรื่อง การประกันคุณภาพ การจัดทำมาตรฐานการปฏิบัติงาน การวิจัย การจัดการเรียนการสอน การประเมินตามสภาพจริง การจัดทำหลักสูตรและสาระการเรียนรู้					
3.	การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่อการปฏิบัติงานในระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในเรื่อง เอกสาร สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ ระบบข้อมูลสารสนเทศ อาคาร สถานที่ ห้องประชุม ฯลฯ					
4.	การดำเนินงานตามแผนของ ฝ่าย / หมวด / งาน โดยยึดมาตรฐานและแผนปฏิบัติการที่ผ่านความเห็นชอบแล้ว					
5.	การปฏิบัติงานตามแผนที่กำหนดและตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของบุคลากร					
6.	การประเมินผลการดำเนินงานตามแผนการปฏิบัติงานและปรับปรุงแก้ไขของผู้รับผิดชอบ					

ข้อ	การดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา	ระดับปัญหา				
		5	4	3	2	1
7.	การรายงานให้คณะผู้บริหารหรือคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในแต่ละมาตรฐาน รับทราบผล					
1.	ด้านการตรวจสอบและประเมินผล (Check) การเตรียมการวางระบบ และกำหนดแนวทางในการปฏิบัติงานการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา					
2.	การจัดทำปฏิทินปฏิบัติงานเกี่ยวกับการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา					
3.	การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาตามที่กำหนดไว้ในปฏิทินปฏิบัติงาน					
4.	การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล ในการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาตามที่กำหนดไว้ในปฏิทินปฏิบัติงาน					
5.	การดำเนินงานตรวจสอบโดยหน่วยงานต้นสังกัด หรือคณะผู้ประเมินที่ได้รับมอบหมาย					
6.	การสรุปรายงานผลการประเมินตนเอง ตามแบบที่สถานศึกษากำหนดตามความเหมาะสม					
7.	การจัดทำรายงานเพื่อประชาสัมพันธ์ให้สาธารณชนได้รับทราบและเสนอรายงานต่อคณะกรรมการสถานศึกษาพร้อมทั้งจัดส่งรายงานฉบับสมบูรณ์ให้หน่วยงานต้นสังกัด					
1.	ด้านการปรับปรุงแก้ไขและพัฒนา (Act) การปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษานบนข้อมูลพื้นฐานที่แท้จริงเพื่อรองรับการประกันคุณภาพการศึกษา					

ข้อ	การดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา	ระดับปัญหา				
		5	4	3	2	1
2.	การปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการปฏิบัติงานบนข้อมูลพื้นฐานที่แท้จริงเพื่อรองรับการประกันคุณภาพการศึกษา					
3.	การนำผลการประเมินคุณภาพมาทบทวนเพื่อพัฒนาและปรับปรุงมาตรฐานการศึกษาและจัดให้ทุกฝ่ายร่วมกันเสนอทางเลือกในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน					
4.	การนำผลการประเมินคุณภาพมาทบทวนเพื่อพัฒนาและปรับปรุงมาตรฐานการปฏิบัติงานของบุคลากรและจัดให้ทุกฝ่ายร่วมกันเสนอทางเลือกในการพัฒนาการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน					
5.	การสนับสนุนให้บุคลากรทุกฝ่ายดำเนินการพัฒนาและปรับปรุงการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนและแผนปฏิบัติการประจำปีให้เหมาะสมกับสภาพการเปลี่ยนแปลง					
6.	การจัดทำรายงานผลการพัฒนาและปรับปรุงมาตรฐานการศึกษา และมาตรฐานการปฏิบัติงานของโรงเรียนที่มีความชัดเจนและสมบูรณ์ รายงานความก้าวหน้าต่อชุมชนและต้นสังกัด					

ตอนที่ 3

แนวทางการแก้ปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา

คำชี้แจง

เพื่อให้การดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ท่านคิดว่าควรจะปฏิบัติในเรื่องใดต่อไปนี้บ้าง ในแต่ละด้านเลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ และโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่กำหนดหน้าข้อที่ท่านเลือก

ด้านการวางแผนปฏิบัติงาน (Plan)

- _____ 1. ควรจัดประชุมชี้แจง เพื่อวางแผนการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษา และขั้นตอนการดำเนินงานการประกันคุณภาพ
- _____ 2. ควรให้ผู้เกี่ยวข้องทุกคนมีส่วนร่วมนำเสนอสภาพปัจจุบันปัญหาเพื่อวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา
- _____ 3. ควรมีการศึกษาเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนให้เข้าใจ และมีการอบรมการจัดทำเกณฑ์มาตรฐาน
- _____ 4. ควรมีการจัดทำข้อมูลพื้นฐานและจัดทำข้อมูลสารสนเทศ
- _____ 5. ควรให้มีการจัดทำแผนดำเนินการที่จำเป็น เช่น แผนพัฒนา แผนปฏิบัติการเป็นต้น
- _____ 6. ควรให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพการศึกษามีความเข้าใจในการประเมินภายใน และการประเมินภายนอก
- _____ 7. ควรให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเกิดความตระหนักและมองเห็นความสำคัญของการประเมินภายในและการประเมินภายนอก
- _____ 8. ควรส่งเสริม สนับสนุนให้ครู ผู้เกี่ยวข้องเกิดความมั่นใจในการเตรียมการเพื่อรับการประเมินคุณภาพภายนอก
- _____ 9. ควรมีการจัดทำระบบข้อมูล เอกสารไว้อย่างเป็นระบบ เพื่อรองรับการประเมินและตรวจสอบ
- _____ 10. อื่น ๆ.....

ด้านการปฏิบัติตามแผน (Do)

- _____ 1. ควรให้ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา
- _____ 2. ควรจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่อการปฏิบัติงาน ในระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในเรื่อง เอกสาร สื่อ วัสดุอุปกรณ์ ระบบข้อมูลสารสนเทศ อาคารสถานที่ ฯลฯ ตามแผนที่วางไว้
- _____ 3. ควรปฏิบัติงานตามแผนที่กำหนดและตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของบุคลากรอย่างต่อเนื่อง
- _____ 4. ควรดำเนินงานตามแผนของ ฝ่าย/หมวด/งาน โดยยึดแผนปฏิบัติการที่ผ่านความเห็นชอบแล้ว
- _____ 5. ควรทบทวนแผนการประกันคุณภาพการศึกษา แผนปฏิบัติการประจำปี ข้อมูลพื้นฐานการศึกษา มาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน มาตรฐานการปฏิบัติงานระดับต่างๆ อย่างต่อเนื่อง
- _____ 6. ควรกำกับ ติดตาม ทั้งระดับบุคคล ราชกลุ่ม ราชหมวด / ฝ่าย เพื่อกระตุ้นและส่งเสริมให้มีการดำเนินงานตามแผน
- _____ 7. อื่น ๆ.....

ด้านการตรวจสอบและประเมินผล (Check)

- _____ 1. ควรประชาสัมพันธ์ให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเกิดความตระหนัก สร้างบรรยากาศ ชี้แจงให้เห็นความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา
- _____ 2. ควรกำหนดจุดประสงค์ จุดเน้น และตัวบ่งชี้ บอกสภาพความสำเร็จอย่างชัดเจน และผู้บริหารควรให้ความช่วยเหลือด้วยจรรยาบรรณหรือวิธีอื่น
- _____ 3. ควรให้ผู้ถูกประเมินเกิดความสบายใจและรู้สึกว่าได้รับความเป็นธรรม และควรมีการวิเคราะห์หน่วยงานตามสภาพความเป็นจริง
- _____ 4. ควรให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์หน่วยงาน และนำผลการวิเคราะห์ไปปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น
- _____ 5. ควรมีการตรวจสอบหน่วยงานทั้งภายในและภายนอก พร้อมกับการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผลการดำเนินการประกันคุณภาพ
- _____ 6. ผู้บริหารควรมีการนิเทศงานอย่างใกล้ชิด ให้กำลังใจ และพัฒนาครูให้มีความสามารถในการพัฒนาตนเองและผู้อื่น

- _____ 7. ควรพัฒนาระบบการจัดเก็บข้อมูลพื้นฐานของสถานศึกษาให้ถูกต้องและเป็นปัจจุบัน
- _____ 8. ควรให้หน่วยงานต้นสังกัดมีการประเมินอย่างสม่ำเสมอ และเปิดเผยผลการประเมินต่อสาธารณะ
- _____ 9. อื่น ๆ.....

ด้านการปรับปรุงแก้ไขและพัฒนา (Act)

- _____ 1. ควรให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการประเมิน และนำผลการประเมินมาปรับปรุงแก้ไขและพัฒนา
- _____ 2. ควรนำผลจากการประเมินภายในมาวิเคราะห์เพื่อวางแผนและกำหนดเป็นยุทธศาสตร์สู่ความสำเร็จ
- _____ 3. ควรนำผลที่ได้จากการประเมินภายในมาพัฒนาเป็นข้อมูลสารสนเทศที่สามารถใช้ได้สะดวกรวดเร็ว
- _____ 4. ควรนำผลการประเมินภายในส่วนที่เป็นจุดเด่นมาพัฒนา เพื่อให้มีมาตรฐานการศึกษาที่สูงขึ้น
- _____ 5. ควรนำผลการประเมินภายในส่วนที่เป็นจุดด้อยมาปรับปรุง เพื่อให้ผ่านมาตรฐานการศึกษาตามที่กำหนด
- _____ 6. อื่น ๆ.....

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ (ถ้ามี)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก ค.

หนังสือขอความอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องมือ

ที่ ศธ.0564.11/1396

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
1061 ถนนอิสรภาพ แขวงหิรัญรูจี
เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร 10600

28 สิงหาคม 2550

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องมือเก็บข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้อำนวยการ โรงเรียนเทศบาลศรีบุญยานุสรณ์

เนื่องด้วย ว่าที่ร้อยตรีวิศักดิ์ સાแก้ว นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขา
การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การศึกษาปัญหาการ
ดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครปฐม จังหวัดนครปฐม” โดยมี
คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ดังนี้

1. ผศ.ดร. สราวุธ เศรษฐขจร	ประธานกรรมการ
2. ดร.เปรมสุรีย์ เชื่อมทอง	กรรมการ

การทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ นักศึกษาที่ทำการวิจัยจำเป็นต้องทดลองใช้เครื่องมือในหน่วยงานของท่าน ดังนั้น
จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล เพื่อนำข้อมูลไปประกอบการวิจัยให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาหวังว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านและขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สราวุธ เศรษฐขจร)
ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายงานบัณฑิตศึกษา

ภาคผนวก ง.

หนังสือขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

ที่ ศช.0564.11/1406

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
1061 ถนนอิสรภาพ แขวงหิรัญรูจี
เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร 10600

3 กันยายน 2550

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้อำนวยการสำนักการศึกษาเทศบาลนครนครปฐม

เนื่องด้วย ว่าที่ร้อยตรีวิศศักดิ์ สาทแก้ว นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขา
การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "การศึกษาปัญหาการ
ดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครนครปฐม จังหวัดนครปฐม" โดยมี
คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ดังนี้

1. ผศ.ดร.สรายุทธ์ เศรษฐขจร	ประธานกรรมการ
2. ดร.เปรมสุรีย์ เชื่อมทอง	กรรมการ

การทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ นักศึกษาที่ทำการวิจัยจำเป็นต้องใช้เครื่องมือในหน่วยงานของท่าน (ดังรายชื่อ
โรงเรียนที่แนบ) ดังนั้นจึงใคร่ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล เพื่อนำข้อมูลไปประกอบการวิจัยให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาหวังว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านและขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สรายุทธ์ เศรษฐขจร)
ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายงานบัณฑิตศึกษา

งานประสานงานบัณฑิตศึกษา
โทร. 0-2473-2000 ต่อ 1810

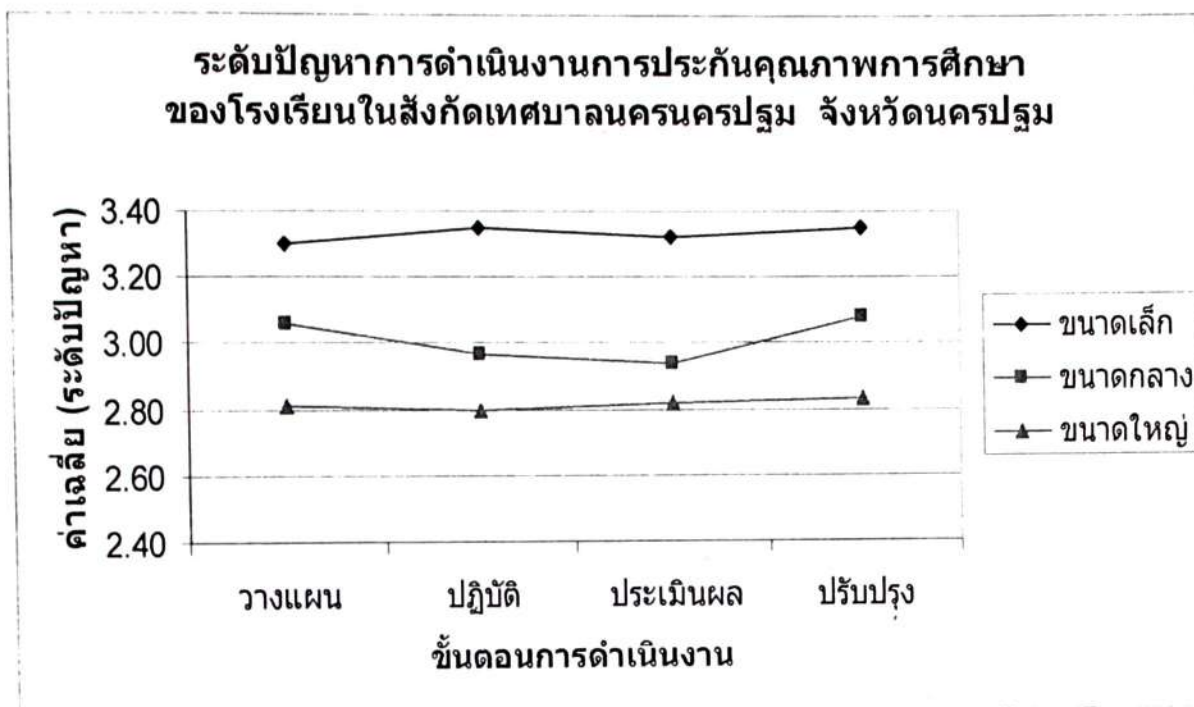

ขออนุญาตเก็บข้อมูลในการวิจัยในโรงเรียน
สังกัดสำนักงานการศึกษาเทศบาลนครนครปฐม

1. โรงเรียนเทศบาล 1 วัดพระงาม (สามัคคีพิทยา)
2. โรงเรียนเทศบาล 2 วัดเสนาหา (สมัครพลผดุง)
3. โรงเรียนเทศบาล 3 (สระกระเทียม)
4. โรงเรียนเทศบาล 4 (เขาวนปรีชาอุทิศ)
5. โรงเรียนเทศบาล 5 วัดพระปฐมเจดีย์
6. โรงเรียนกีฬาเทศบาล
7. วิทยาลัยอาชีวศึกษาเทศบาลนครปฐม

ภาคผนวก จ.

ระดับปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของ
โรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครปฐม จังหวัดนครปฐม

แผนภูมิที่ 22 ระดับปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในสังกัด
เทศบาลนครนครปฐม จังหวัดนครปฐม

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ - ชื่อสกุล	ว่าที่ร้อยตรีทวีศักดิ์ સાແກ້ວ
วันเดือนปีเกิด	7 กุมภาพันธ์ 2523
สถานที่เกิด	จังหวัดกาฬสินธุ์
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	234/547 หมู่ที่ 2 ถนนเศรษฐกิจ 1 ซอยวิรุพราษณ์ ตำบลอ้อมน้อย อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร 74130
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนเทศบาล 5 วัดพระปฐมเจดีย์ 28 ถนนปรีชาสุข ตำบลห้วยจรเข้ม้า อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม 73000
ตำแหน่ง	ครูผู้ช่วย
ประวัติการศึกษา	<p>พ.ศ. 2535 ระดับประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสะอาดนาดีศิลาวิทย์</p> <p>พ.ศ. 2538 ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอ้อมน้อยโสภณชนูปถัมภ์</p> <p>พ.ศ. 2541 ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอ้อมน้อยโสภณชนูปถัมภ์</p> <p>พ.ศ. 2545 ครุศาสตรบัณฑิต (การวัดผลการศึกษา) สถาบันราชภัฏนครปฐม</p>